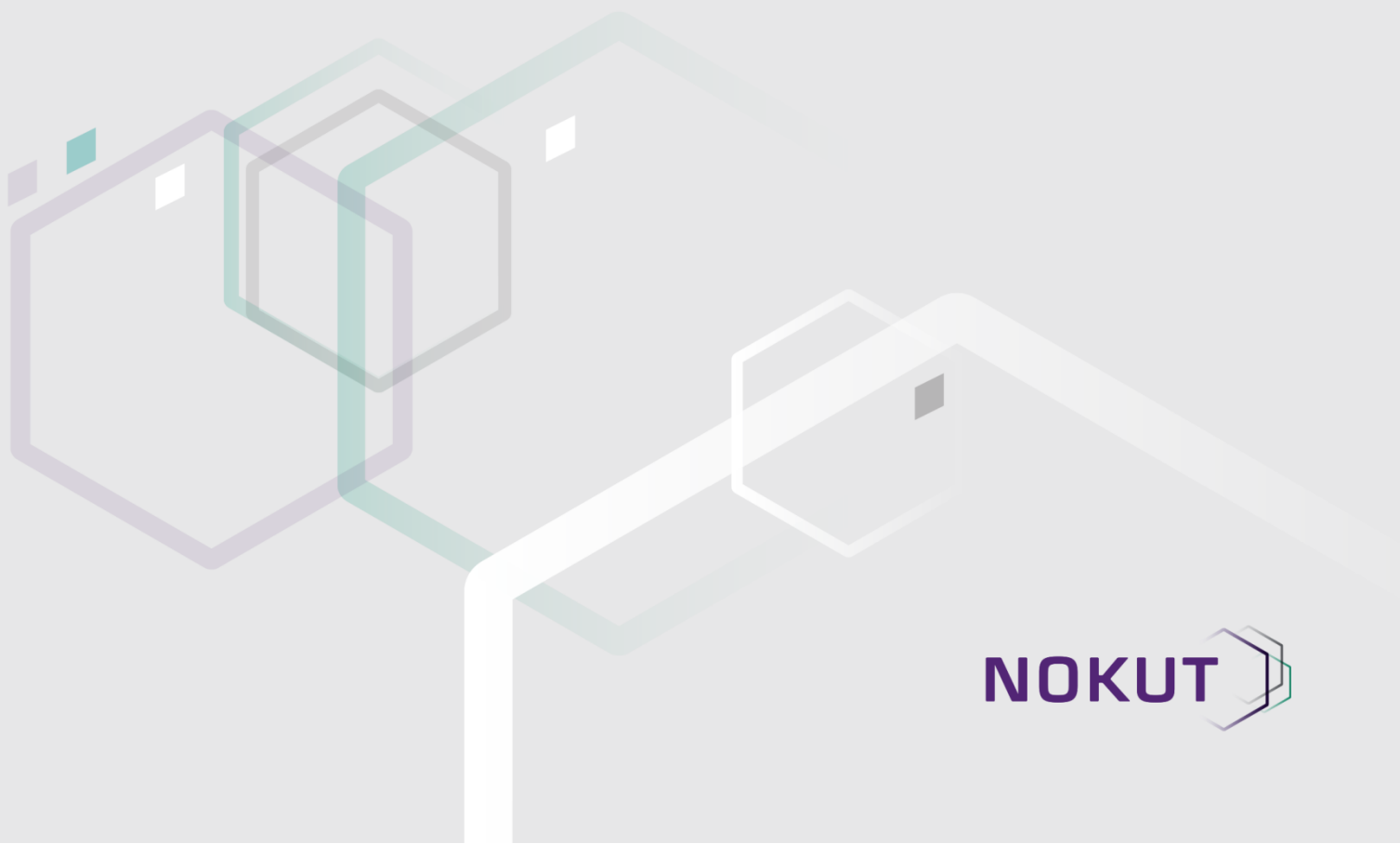

Studiebarometeret: Rapport 1-2019

Studiebarometeret 2018: Hovedtendenser

Pål Bakken, Lars Fredrik Pedersen, Kjersti Stabell Wiggen og
Kristoffer Fretland Øygarden

NOKUT

Forord

Den nasjonale studentundersøkelsen Studiebarometeret ble gjennomført for sjette gang høsten 2018. Over 31 000 studenter svarte på undersøkelsen, noe som utgjør en svarprosent på 48. Undersøkelsen dekker så godt som alle norske universiteter og høyskoler og totalt inngår 1 796 studieprogrammer.

Den nasjonale studentundersøkelsen og arbeidet med nettportalen www.studiebarometeret.no utføres av NOKUT på oppdrag fra Kunnskapsdepartementet.

Studiebarometeret.no skal gi enkel og brukervennlig informasjon om opplevd studiekvalitet på studieprogrammer som tilbys av norske høyere utdanningsinstitusjoner. Informasjonen skal bidra til å styrke arbeidet med kvalitetsutvikling i høyere utdanning og gi informasjon om studenters syn på studiekvalitet. Portalen er nyttig for studiesøkere, studenter, tilsatte ved høyskoler eller universiteter og andre med interesse for høyere utdanning. Oppdaterte resultater publiseres i portalen i februar hvert år.

Undersøkelsen spør om studentenes oppfatninger om kvalitet i studieprogrammer ved norske høyskoler og universiteter. Formålet med Studiebarometeret er å styrke arbeidet med kvalitetsutvikling i høyere utdanning og gi nyttig informasjon om studiekvalitet. NOKUT formidler årlig data, i form av grafiske rapporter og anonymiserte rådata, til høyskoler og universiteter. Institusjonene er en vesentlig brukergruppe og bidrar også i stort monn i arbeidet med å få studenter til å besvare spørreskjemaet og til å utvikle spørreskjemaet.

I denne rapporten presenteres hovedresultatene fra Studiebarometeret 2018. Rapporten bruker mest plass på spørsmål som var nye i 2018. I tillegg viser vi tidsserier for de andre spørsmålene. Vi ser også på forskjeller mellom utdanningstyper.

Sammendrag

Studiebarometeret ble gjennomført for sjette gang høsten 2018, og over 31 000 studenter besvarte spørreskjemaet. Undersøkelsen dekker så godt som alle norske universiteter og høyskoler, og totalt inngår nesten 1 800 studieprogrammer.

Norske studenter er fornøyde!

Studenter ved norske høyere utdanningsinstitusjoner er godt fornøyd med kvaliteten på studieprogrammene de går på. Årets resultater samsvarer i stor grad med resultatene fra tidligere år. Variasjonen i overordnet tilfredshet mellom utdanningstypene er små selv om noen skiller seg ut. På studieprogramnivå er variasjonen større selv om de fleste programmene ligger nær det nasjonale gjennomsnittet på 4,1 (på en skala fra 1 til 5, der 5 er mest positiv).

Studentene er mest fornøyd med vurderingsformene og studieprogrammets evne til å inspirere

Studentene er mest fornøyd med vurderingsformene på studieprogrammet. Det gjelder spesielt hvordan eksamener, innleveringer og andre vurderingsformer har krevd forståelse og resonnement. Studentene er også godt fornøyd med studieprogrammets evne til å inspirere og da særlig ved at studieprogrammet oppleves som faglig utfordrende.

Minst fornøyd med tilbakemelding og veiledning og muligheter til medvirkning

Noe av det studentene er minst fornøyd med i hele undersøkelsen er tilbakemeldinger og veiledning. Det gjelder både antall tilbakemeldinger de får fra faglig ansatte på arbeidet sitt, men også innholdet i tilbakemeldingene: Bare om lag halvparten av studentene er tilfreds med de faglig ansattes evne til å gi konstruktive tilbakemeldinger på eget arbeid og den faglige veiledningen de mottar.

Studentene opplever også i mindre grad å ha muligheter til medvirkning. Det gjelder spesielt hvordan studentenes innspill blir fulgt opp av institusjonen samt muligheter til å gi innspill på innhold og opplegg i studieprogrammet.

Overgang til høyere utdanning

De fleste av studentene både forventer og opplever at overgangen til høyere utdanning er faglig utfordrende, men opplever jevnt over at høyere utdanning er mindre utfordrende enn man forventet.

Flesteparten av studentene opplevde at de faglig ansatte la frem tydelige krav og forventninger, samt at de ble innført i fagfeltets arbeidsmetoder og begrepsramme tidlig i studieløpet. Videre indikerer studentene at de tidlig i studieløpet ble innlemmet i et faglig (og sosialt) fellesskap med andre studenter, mens kun et mindretall sier det samme mht. faglig ansatte.

Jevnt over scorer studentene moderat til lavt på spørsmålene om videregående opplæring forberedte dem godt til høyere utdanning. Videregående opplæring ser ut til å forberede de fleste moderat godt mht. samarbeid med andre og teoretisk kunnskap, mens kritisk tenkning, selvstendig læring og spesielt akademiske skriveferdigheter og tekstforståelse scorer forholdsvis lavt. På alle disse spørsmålene finner vi at karakternivået har betydning for studentenes oppfatning av hvor godt forberedte de var til høyere utdanning: jo høyere karaktersnitt studentene har fra videregående opplæring, jo mer forberedt oppfatter de at de er.

Forventninger fra de faglig ansatte, motivasjon og studieinnsats

Klare krav og forventninger fra de faglig ansatte kan føre til mer og bedre motivasjon og læring. De

aller fleste studentene mener det blir stilt klare krav og forventninger, men det er forskjeller mellom utdanningstyper. Egen motivasjon er også svært viktig for studieinnsatsen. Studentene oppgir i stor grad at de er motivert for studieinnsats og at de opplever egen studieinnsatsen som høy. Samtidig er de ærlige nok til å innrømme at de ikke er godt forberedt til undervisningen. De aller fleste opplever at studieprogrammet er faglig utfordrende, men bare noe over halvparten mener at studieprogrammet bidrar til egen motivasjon for studieinnsats.

I 2018 oppgir norske heltidsstudenter at de bruker om lag 35 timer i uken på studiene sine, men variasjonene mellom utdanningstyper er stor. Tidsbruken har vært stabil over tid både på overordnet nivå og på alle utdanningstyper.

Undervisning og studentaktive læringsformer

Studentene er stort sett fornøyd med undervisningen. Innen dette temaet er studentene mest fornøyd med hvordan undervisningen dekker studieprogrammets pensum. De fleste mener også at undervisningen er engasjerende og at lærestoffet formidles på en forståelig måte. Bare halvparten av studentene mener at undervisningen er lagt opp til at studentene skal delta aktivt. Her er et ganske stort mindretall uenig i påstanden. Dette samsvarer svært godt med at mange studenter mener digitale verktøy ikke brukes på en slik måte at de blir aktivt involvert i undervisningen.

Digitalisering – omfanget er lavt og tilfredsheten høy

Om lag halvparten av studentene er enige i at digitale verktøy brukes på en god måte i undervisningen, at de får opplæring i dem og at læringsplattformen fungerer godt. Relativt store mindretall, om lag 20 prosent, er ikke enige i det. Studentene er mest kritiske til påstanden om at de får opplæring i relevante digitale verktøy. Her er 30 prosent uenige. Studentene i teknologi-orienterte utdanningstyper som data-IT, geologi og fysikk er mest fornøyd med digitale hjelpemidler på studieprogrammet. Studentene i utdanningstypene medisin og grunnskole er minst fornøyd.

Organisering av studieprogrammet og læringsmiljø

Vi kartlegger også hvordan studentene opplever den administrative og faglige organiseringen av programmet. Noe over halvparten av studentene er tilfreds med organiseringen av studieprogrammet. Men det er også en stor andel, cirka 15 prosent, som ikke er tilfreds.

Når det gjelder studie- og læringsmiljø, er studentene jevnt over tilfredse. Spesielt tilfreds er de med bibliotek og bibliotekstjenester. Flertallet er også svært tilfreds med sosialt og faglig miljø blant studenter på programmet. Litt mindre tilfreds er de med miljøet mellom faglig ansatte og studenter. Lokaler for undervisning og øvrig studiearbeid er det enkeltspørsmålet innenfor dette området der studentene er minst fornøyd.

Mindre tilfredshet med praksis og tilknytning til arbeidslivet

Studentene er fornøyd med kompetansen studieprogrammet gir dem og mener den er viktig i arbeidslivet. Mange studenter opplever imidlertid å bli lite informert om arbeidslivet, og så mange som 40 prosent mener at det i liten grad legges til rette for å knytte kontakter i arbeidslivet.

Praksis er fremdeles en utfordring. Som tidligere år er studentene lite fornøyd med kommunikasjonen mellom praksissted og institusjon, mindre enn halvparten av studentene mener den er god. Studentene er også lite fornøyd med hvordan institusjonen organiserer praksisopplæringen. På begge disse to spørsmålene er det stor spredning mellom studieprogrammene, også innenfor samme utdanningstype.

Innhold

1	Generelt om Studiebarometeret	1
1.1	Om endringer og testing av nye spørsmål	1
1.2	Om indeksene	2
2	Overgangen til høyere utdanning og studiestart.....	3
2.1	Overgangen til høyere utdanning	4
2.2	Studiestart	6
2.3	Videregående opplæring: Forberedelse til høyere utdanning.....	9
2.4	Videregående opplæring: Veiledning til høyere utdanning.....	13
3	Overordnet tilfredshet	15
3.1	Overordnet tilfredshet fordelt på utdanningstyper og studieprogram	16
3.2	Endringer over tid i overordnet tilfredshet per studieprogram	18
4	Undervisning	19
5	Tilbakemelding og veiledning	21
6	Organisering av studieprogrammet	23
7	Læringsmiljø	25
8	Tilknytning til arbeidslivet.....	27
9	Praksis.....	29
10	Vurderingsformer	31
11	Bruk av digitale verktøy	33
12	Medvirkning	36
13	Eget engasjement.....	38
14	Inspirasjon	39
15	Forventninger	41
16	Læringsutbytte	42
17	Varslingssystemer for trakassering	45
18	Tidsbruk.....	47
19	Hva er viktig for studentenes overordnede tilfredshet?	51
20	Refleksjoner	52
	Vedlegg 1 Aktiveringer, spørsmål om erfaringer fra videregående opplæring	56
	Vedlegg 2 Indeksverdier etter utdanningstype.....	57

Vedlegg 3	Total tidsbruk faglige aktiviteter, etter utdanningstype. Gjennomsnittlig antall timer per uke.....	58
Vedlegg 4	Tidsbruk blant studenter på heltidsprogrammer i 2018. Gjennomsnittlig antall timer per uke	59
Vedlegg 5	Gjennomsnittsverdi, overordnet tilfredshet, etter utdanningstype. 2013–2018.	60

1 Generelt om Studiebarometeret

NOKUT gjennomfører Studiebarometeret på oppdrag fra Kunnskapsdepartementet. Oppdraget består i å gjennomføre en spørreundersøkelse og legge ut resultater fra undersøkelsen på studieprogramnivå i en nettportal.

Den sjette runden av Studiebarometeret ble gjennomført høsten 2018. En lenke til spørreskjemaet ble sendt til 2. års bachelorstudenter, 2. års masterstudenter og 5. års studenter på mastergradsutdanninger som er 5 år eller lengre¹. Totalt inngår 65 067 studenter fra 41 institusjoner og 1 796 studieprogrammer i populasjonen. Så og si samtlige universiteter og høyskoler deltar i undersøkelsen. I 2018 besvarte 31 256 studenter Studiebarometeret, noe som tilsvarer 48 prosent av populasjonen. Detaljer om gjennomføringen av spørreundersøkelsen beskrives i en egen dokumentasjonsrapport². Resultatene for hvert studieprogram³ publiseres på www.studiebarometeret.no tidlig i februar 2019.

Det samme skjemaet sendes til alle studenter, uavhengig av type studieprogram. Spørreskjemaet består både av spørsmål og påstander. I denne rapporten bruker vi primært begrepet spørsmål for å referere til begge. Spørreskjemaet består totalt av om lag 100 spørsmål, som primært handler om studentenes opplevelse av studiekvaliteten på studieprogrammet sitt. Spørreskjemaet er organisert etter tema og de fleste spørsmålene inngår i et spørsmålsbatteri. Vi spør blant annet om synspunkter på studie- og læringsmiljø, undervisning, tilbakemelding og veiledning, læringsutbytte og tilknytning til arbeidslivet. I tillegg dekker vi dimensjonen engasjement og involvering ved at studentene får en del spørsmål om medvirkning, motivasjon, studieinnsats og forventninger. Spørsmålene besvares ved hjelp av en fem-delt skala (fra «Ikke tilfreds» til «Svært tilfreds», fra «Ikke enig» til «Helt enig» eller fra «I liten grad» til «I stor grad»), i tillegg til en «Vet ikke»-kategori. Det er noen få unntak, f.eks. ved spørsmålene om studieinnsats, der et timetall skrives inn, samt noen få ja/nei-spørsmål.

Denne rapporten omhandler de overordnede resultatene fra Studiebarometeret 2018. Den inneholder en del sammenligninger med resultater fra de foregående undersøkelsene og ser på forskjeller mellom ulike delgrupper av populasjonen, primært utdanningstyper⁴.

1.1 Om endringer og testing av nye spørsmål

NOKUT har kontinuerlig fokus på å forbedre spørsmålene i spørreskjemaet. Samtidig ønsker vi å beholde de fleste spørsmålene uendret fra år til år, slik at det blir mulig å sammenligne resultatene over tid. Omtrent tre fjerdedeler av spørsmålene og batteriene gjentas hvert år, noe som sikrer gode tidsserier. Den siste fjerdedelen av spørreskjemaet er satt av til alternerende tema. Det betyr at denne delen kan byttes ut fra år til år og brukes til å dekke et særlig interessant tema på en grundig måte. I 2017 ble denne delen av spørreskjemaet brukt til å dekke temaet internasjonalisering, mens overgangen fra videregående opplæring til høyere utdanning samt varslingsystemer for trakassering

¹ Dette inkluderer 5- og 6-årige profesjonsutdanninger som grunnskolelærer, lektor, sivilingeniør, medisin, odontologi med flere.

² Wiggen og Pedersen (2019): Studiebarometeret: Dokumentasjonsrapport. NOKUT Rapport 2-2019

³ Nettportalen viser bare svardata på studieprogram som tilfredsstillers terskelverdiene våre for svarprosent og antall svarende, som er satt ut fra krav til robusthet og anonymitet. Hovedregelen er at minst 10 studenter skal ha svart for at vi viser svardata. Mer detaljer finnes under fanen *Terskelverdier og sammenslåing av resultater* på <http://studiebarometeret.no/no/artikkel/2>

⁴ Grupperingen «utdanningstyper» er en kategorisering av studieprogram NOKUT har utviklet for analyseformål.

ble dekket i 2018. Dette systemet innebærer også at slike alternerende tema kan gjentas i spørreskjemaet med noen års mellomrom.

I tillegg til at det er hele temaer som tas inn og ut av skjemaet, gjøres det også større eller mindre endringer i de andre spørsmålsbatteriene. I 2018 er det gjort store endringer i følgende batterier: undervisning, medvirkning, tilknytning til arbeidslivet og bruk av digitale verktøy. Endringene er gjort på bakgrunn av egne vurderinger, innspill fra institusjonene og innspill fra Studiebarometerets referansegruppe.⁵

Nye spørsmål og endringer i eksisterende spørsmål blir testet både kvalitativt og kvantitativt. Den kvalitative testingen består av fokusgruppeintervjuer med studenter fra ulike fagområder. Dette gir oss svar på hvordan ulike spørsmålsformuleringer blir forstått og tolket, og hva studentene legger vekt på når de svarer. Den kvantitative testingen gjennomføres som en spørreundersøkelse til en stor gruppe av studenter, der spørreskjemaet består av de nye spørsmålene vi ønsker å teste. Resultatene fra den kvantitative testingen kan blant annet brukes til statistiske analyser for å se på svarfordelingen og for å vurdere hvorvidt et spørsmålsbatteri egner seg til å lage en indeks. I den kvantitative testingen er det fritekstfelt hvor respondentene bl.a. kan svare på hvordan de forsto spørsmålet, noe som også gir oss nyttig informasjon. I sum er dette svært verdifullt når vi utvikler spørreskjemaet.

De fleste spørsmålene er uendret i 2018, men utviklingen av spørreskjemaet har likevel medført at noen spørsmål er fjernet, noen er endret, og nye spørsmål er lagt til. Som en konsekvens av dette vil ikke alle spørsmålene i Studiebarometeret ha tidsserier fra 2018 og tilbake i tid.

1.2 Om indeksene

Studiebarometerets spørreskjema består i hovedsak av spørsmålsbatterier, altså tematisk grupperte spørsmål, som er ment å dekke ulike sider av et tema. I de fleste tilfeller brukes disse spørsmålsbatteriene til å konstruere en indeks. Hensikten med dette er å få et bedre mål på studentenes oppfattelse av kvaliteten studieprogrammet sitt når det gjelder for eksempel undervisning, tilbakemelding og veiledning, tilknytning til arbeidslivet, praksis og så videre. I hvert tilfelle gjør vi en evaluering av hvorvidt spørsmålene egner seg til å konstruere en indeks. Det første trinnet i denne evalueringen består av en kvalitativ vurdering av hvorvidt spørsmålene er relevante og dekkende for det overordnede temaet. Det andre trinnet består av kvantitative analyser. Her undersøker vi om spørsmålene henger godt nok sammen (korrelasjon), om spørsmålene har en høy nok indre konsistens (Cronbach's Alpha) og hvorvidt alle spørsmålene er relatert til den samme underliggende dimensjonen (faktoranalyse). Resultatet av de kvantitative analysene gjengis i dokumentasjonsrapporten for Studiebarometeret 2018⁶.

⁵ Referansegruppen består av representanter fra Kunnskapsdepartementet (KD), Universitets- og høyskolerådet (UHR), Norsk studentorganisasjon (NSO), Næringslivets hovedorganisasjon (NHO), Statistisk sentralbyrå (SSB), Rådgiverforum Norge, Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning (NIFU) og Senter for profesjonsstudier (SPS) ved OsloMet. Referansegruppen kommer med råd til blant annet utvikling av skjema.

⁶ Wiggen og Pedersen (2019): Studiebarometeret: Dokumentasjonsrapport. NOKUT Rapport 2-2019

2 Overgangen til høyere utdanning og studiestart

Studiebarometeret 2018 inneholdt mange spørsmål om overgangen til høyere utdanning og studiestart. Spørsmålene belyser studentenes erfaringer knyttet til overgangen mellom videregående opplæring og høyere utdanning, inkludert oppstarten i høyere utdanning. Mer konkret kartlegger vi hvordan studentene opplever overgangen til høyere utdanning samt i hvilken grad de mener videregående skole har forberedt dem faglig og veiledet dem til høyere utdanning.

Dette er et område vi har lite kunnskap om fra før. I det veiledende dokumentet «Kvalitetsområder for studieprogram»⁷ legger NOKUT frem en oversikt over hva som skal ligge til grunn for NOKUTs kvalitetsarbeid. Studiebarometeret har i stor grad dekket kvalitetsområdene, med ett unntak: Startkompetanse. Startkompetanse omfatter hvor studieforbereid studentene er og overgangen fra videregående skole til høyere utdanning. Som et ledd i å knytte Studiebarometeret enda tettere opp til de studienære kvalitetsområdene inkluderte vi spørsmål om startkompetanse og studiestart i Studiebarometerets spørreskjema i 2018.

I rapporten «Studieforbereid etter studieforbereidende»⁸ løfter NIFU, på grunnlag av gruppesamtaler med lærere, studenter og elever, fram syv potensielt sentrale aspekter til det å være studieforbereid, deriblant selvstendige arbeidsmåter, ferdigheter i skriftlig fremstilling, evne til kritisk tenkning og grunnleggende fagkunnskaper. Flere av disse aspektene ble dekket i årets spørreskjema for Studiebarometeret.

Temaene studiestart og overgang til høyere utdanning er også relevant med tanke på Lied-utvalgets⁹ pågående arbeid med videregående skole. En dokumentasjon av studentenes erfaring fra videregående opplæring i årets Studiebarometer kan være et godt bidrag inn i en debatt om videregående skole og hvordan den forbereder til høyere utdanning.

En tidligere NOKUT-analyse indikerte at tiltak i oppstarten ved studiet kan være med å tilrettelegge for bedre tilbakemelding og veiledning.¹⁰ Dette kan være tiltak som bl.a. tidlig tilrettelegging for faglig og sosialt fellesskap. Dette var en ytterligere grunn til at vi inkluderte spørsmål om studiestart i Studiebarometeret.

Det var to hovedbatterier i denne delen av spørreskjemaet – et om oppstarten i høyere utdanning og et om hvordan videregående opplæring forberedte til høyere utdanning. I tillegg var det noen spørsmål som dekket relaterte tema og noen som gir relevant bakgrunnsinformasjon.

⁷ Kvalitetsområder for studieprogram: veiledende dokument (NOKUT, 2016) https://www.nokut.no/siteassets/akkreditering-hu/kvalitetsomrader_for_studieprogram_300816.pdf

⁸ Lødding og Aamodt, 2015, NIFU-rapport 2015:28: <https://www.nifu.no/publications/1286780/>

⁹ Lied-utvalget ble nedsatt 1. september 2017 for å evaluere styrker og svakheter, samt foreslå endringer i strukturen, organiseringen og fagsammensetningen i norsk videregående opplæring. Utvalget avgav sin første innstilling, om styrker og svakheter ved videregående opplæring, i desember 2018. Hovedinnstillingen skal leveres ett år etter delinnstillingen og skal inneholde forslag til endringer i struktur, organisering og fagsammensetning i fremtidens videregående opplæring. Utvalget ledes av Ragnhild Lied. <https://www.liedutvalget.no/>

¹⁰ “Institutional measures to improve staff-student feedback and advising: Identifying best practises” https://www.nokut.no/globalassets/studiebarometeret/2018/studiebarometeret_4-2018.pdf

Til sammen dekket denne delen av spørreskjemaet følgende tema:

1. Hvordan man opplevde overgangen til høyere utdanning
2. Oppfatninger rundt studiestarten på programmet
3. Hva slags videregående opplæring respondentene har gjennomført
4. Hvor lenge siden respondentene gjennomførte videregående opplæring
5. Hvordan videregående opplæring forberedte til høyere utdanning
6. Veiledning fra videregående opplæring og hvordan det ev. påvirket valg av studium

Delen om overgangen til høyere utdanning og studiestart inneholdt noen aktiveringer, eller routinger. Det vil si at noen spørsmål kun ble stilt til et utvalg av studentene som deltok i undersøkelsen, basert på hvordan de svarer på enkelte spørsmål. Vi forklarer alle routingene fortløpende i presentasjonen av resultatene. Se også vedlegg 1 for en beskrivelse av routingene.

2.1 Overgangen til høyere utdanning

I denne delen fikk respondentene et spørsmål om hvilke forventninger de hadde mht. faglige utfordringer i overgangen til høyere utdanning samt hvordan de opplevde den *faktiske* overgangen. Før disse spørsmålene svarte respondentene på et inngangsspørsmål om hvorvidt de er i sitt første studieprogram eller ikke. Svarene for inngangsspørsmålet vises i tabell 2.1.

Tabell 2.1: Svarfordeling, tidligere høyere utdanning. Studiebarometeret 2018. Antall og prosent.

Er du i ditt første studieprogram i høyere utdanning?	Antall	Prosent
Ja, jeg er i mitt første studieprogram	13 643	52
Nei, jeg har tidligere begynt på eller fullført årskurs, enkeltemner, bachelor- eller mastergrad	12 680	48
Total	26 323	100

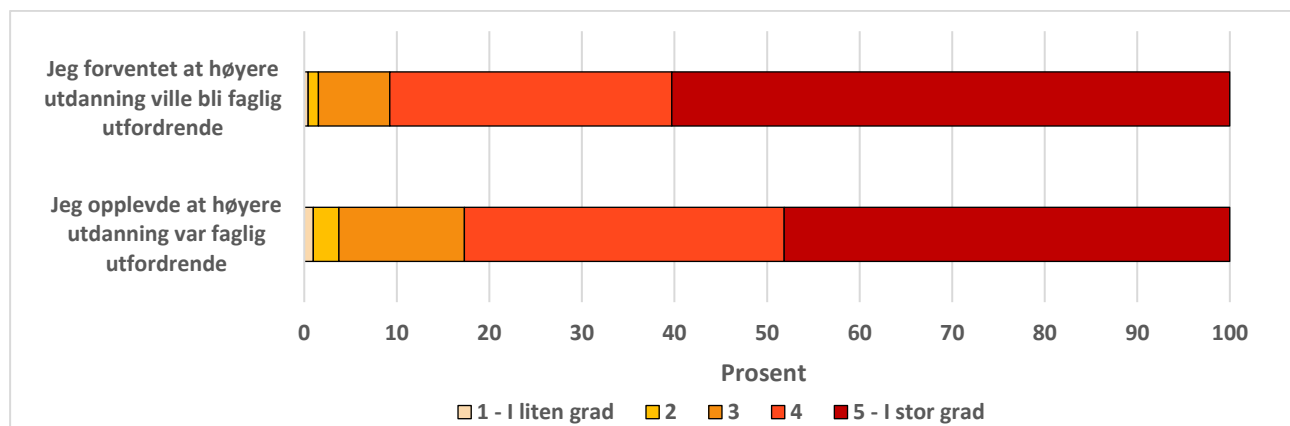
Tabell 2.1 viser at kun litt over halvparten av respondentene i årets undersøkelse er i sitt første studieprogram i høyere utdanning. Hele 48 prosent har tidligere begynt på eller fullført et årskurs, enkeltemne eller en bachelor- eller mastergrad.

Kun de som er i sitt første studieprogram fikk spørsmålene om forventet og opplevd faglig utfordring i overgangen til høyere utdanning. Dette fordi hovedformålet med spørsmålene er å undersøke hvordan respondentene opplevde den (faglige) overgangen fra videregående skole til høyere utdanning. Uten filtrering vil det være usikkerhet rundt hvorvidt studentene tenker på sitt nåværende eller tidligere studieprogram når de svarer.

Figur 2.1 viser svarfordelingene for spørsmålene om overgangen til høyere utdanning. Studentene ble spurt om i hvilken grad de *forventet* og *opplevde* at høyere utdanning var faglig utfordrende. Her kunne respondentene svare på spørsmålene på en fem-delt skala, fra «1 – I liten grad» til «5 – I stor grad». I tillegg kunne de svare «Vet ikke / ikke relevant». Begge spørsmålene hadde svært lav andel «Vet ikke» – under 1 prosent av de svarende. Frafallet på disse spørsmålene var også lavt (under 1 prosent av de som svarte «Ja, jeg er i mitt første studieprogram»). Dette indikerer at spørsmålene i stor

grad ble forstått av respondentene. De som har svart «Vet ikke / ikke relevant» er ikke tatt med i beregningen av svarfordeling og gjennomsnitt.¹¹

Figur 2.1: Svarfordeling, overgangen til høyere utdanning. Studiebarometeret 2018. Prosent.

Figur 2.1 viser at de aller fleste både forventet og opplevde at høyere utdanning var faglig utfordrende, men at den forventede utfordringen er noe høyere enn den opplevde. 60 prosent av respondentene svarte at de i stor grad *forventet* at høyere utdanning ville bli faglig utfordrende (svarkategori 5), og hele 90 prosent svarer høyt (svarkategori 4 eller 5) på spørsmålet. Videre svarte 48 prosent av respondentene at de i stor grad *opplevde* at høyere utdanning ville bli faglig utfordrende (svarkategori 5). Litt over 80 prosent svarer høyt (svarkategori 4 eller 5) på spørsmålet. Tabell 2.2 viser gjennomsnittsverdiene og antall svarende per spørsmål.

Tabell 2.2: Gjennomsnittsverdier, overgangen til høyere utdanning. Studiebarometeret 2018.

I hvilken grad er du enig i følgende påstander?	Gjennomsnitt	Antall svarende
Jeg forventet at høyere utdanning ville bli faglig utfordrende	4,5	13 457
Jeg opplevde at høyere utdanning var faglig utfordrende	4,3	13 447

Resultatene indikerer at norske studenter på generell basis har realistiske forventninger til hvor faglig utfordrende høyere utdanning kommer til å være. Dette til tross for at de svarer noe lavere på opplevd faglig utfordring sammenlignet med forventningene. Her kan vi imidlertid forvente en del variasjon mellom forskjellige utdanningstyper, institusjoner og studieprogrammer. Blant utdanningstypene med ti eller flere svarende svarte studentene på rettsvitenskap (4,6), sivilingeniør, odontologi, farmasi og fysikk (4,5) høyest på spørsmålet om overgangen til høyere utdanning var faglig utfordrende. Blant utdanningstypene med lavest score finner vi antropologi, idrett og medie- og informasjonsfag (3,9).¹²

Videre ser vi at selv om de aller fleste studentene opplever at overgangen til høyere utdanning er mindre faglig utfordrende enn de forventer (med unntak av farmasistudentene), er denne differansen

¹¹ Dette gjelder alle figurer og tabeller i rapporten med svarfordeling og gjennomsnitt på spørsmål med fem-delt skala.

¹² Vi ser også variasjoner mellom utdanningstyper mht. hvorvidt studentene *forventer* at overgangen vil bli faglig utfordrende, men dette kan i mindre grad knyttes til faktorer i selve utdanningen og mer til studentenes oppfatninger i forkant av utdanningen, og kommenteres derfor ikke her.

markant forskjellig på tvers av utdanningstypene. Den største differansen finner vi hos antropologi og primærnæring (opplevd utfordring 0,6 lavere enn forventet utfordring), mens de studentene med minst differanse er farmasi (0,1 høyere), fysikk, sivilingeniør og rettsvitenskap (lik opplevd og forventet overgang). Videre finner vi variasjon på tvers av institusjoner, samt studieprogrammer som skiller seg ut med særlig høy differanse innenfor de enkelte institusjonene og fagfeltene.

Det er imidlertid ikke gitt hvordan man skal tolke disse resultatene. Er det uttrykk for at læringstrykket er lavt på noen studieprogrammer eller læresteder, eller handler det i større grad om at noen studiesøkere har et noe overdrevet inntrykk av hvor faglig utfordrende høyere utdanning er sammenlignet med videregående opplæring? Det kan også tenkes at karakterer fra videregående opplæring spiller inn her – vi ser for eksempel at de fire utdanningstypene med lavest differanse inkluderer studieprogrammer med generelt høye opptakskrav.

2.2 Studiestart

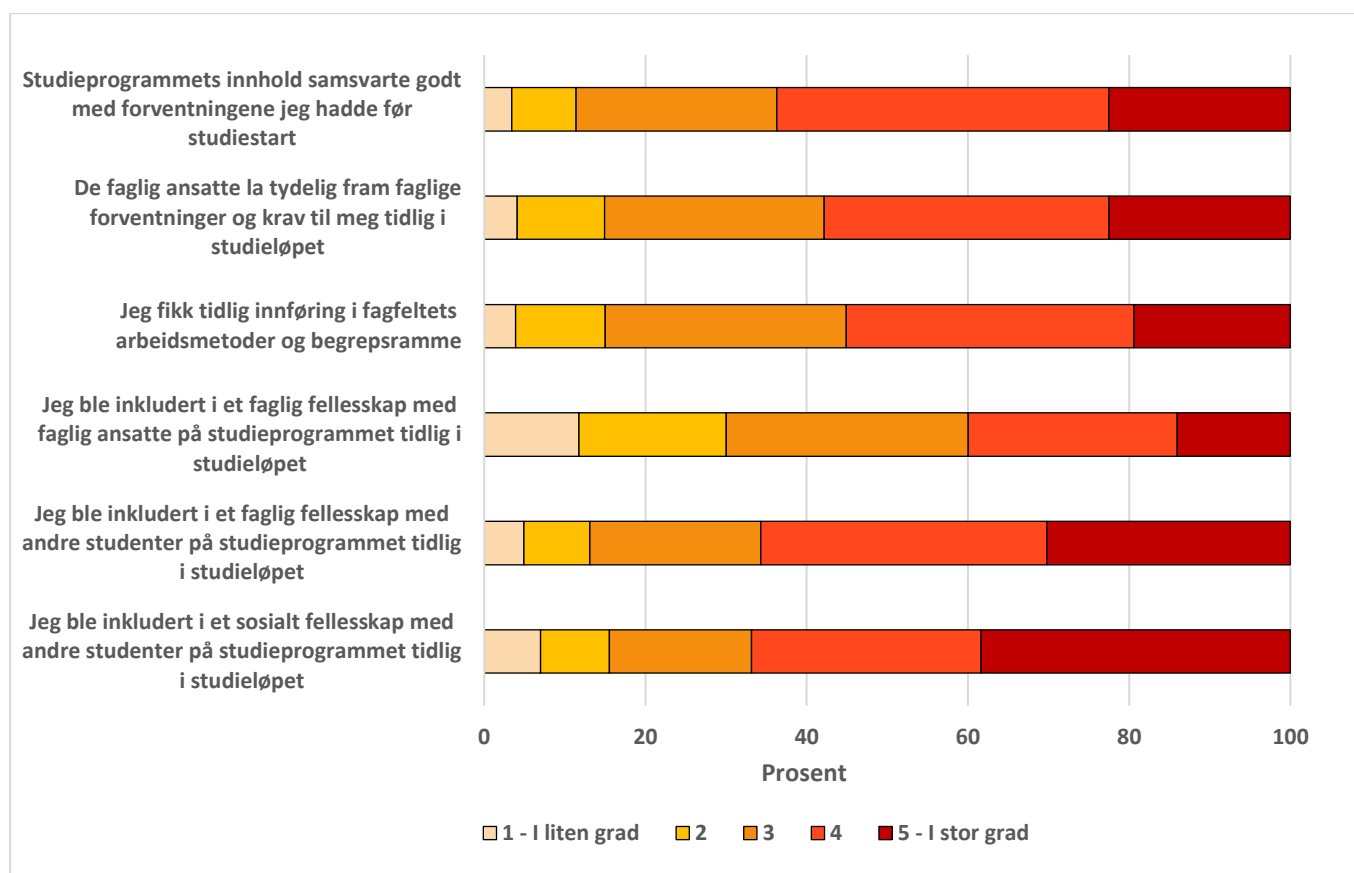
Spørreskjemaet inneholder flere spørsmål om studiestart, i denne sammenhengen forstått som studentens opplevelse av den første tiden etter at de begynte på studieprogrammet. I denne delen ble studentene bedt om å ta stilling til i hvilken grad de var enig i følgende påstander:

- Studieprogrammets innhold samsvarte godt med forventningene jeg hadde før studiestart
- De faglig ansatte la tydelig fram faglige forventninger og krav til meg tidlig i studieløpet
- Jeg fikk tidlig innføring i fagfeltets arbeidsmetoder og begrepsramme
- Jeg ble inkludert i et faglig fellesskap med *faglig ansatte* på studieprogrammet tidlig i studieløpet
- Jeg ble inkludert i et faglig fellesskap med *andre studenter* på studieprogrammet tidlig i studieløpet
- Jeg ble inkludert i et *sosialt fellesskap* med andre studenter på studieprogrammet tidlig i studieløpet

Respondentene kunne svare på spørsmålene på en fem-delt skala, fra «1 – I liten grad» til «5 – I stor grad». I tillegg kunne de svare «Vet ikke». Andelen «Vet ikke» i spørsmålsbatteriet er forholdsvis lav, og ligger rundt 2–3 prosent per spørsmål. Spørsmålet om inkludering i faglig fellesskap med faglig ansatte på studieprogrammet skiller seg litt ut, her svarer 6,6 prosent av respondentene «Vet ikke». Dette er noe høyere enn på de andre spørsmålene, men kan ikke regnes som svært høyt i Studiebarometer-sammenheng.

Spørsmålsbatteriet inkluderer også en hjelpetekst før spørsmålene: «Når du svarer på spørsmålene under, ønsker vi at du tenker på tiden rett etter du begynte på ditt *nåværende studieprogram*.» Hensikten med denne var å sørge for at spørsmålene fanget opp aspekter ved *studiestarten* og ikke studieprogrammet generelt sett.

Figur 2.2: Svarfordeling på spørsmål om studiestart. Studiebarometeret 2018.

Figur 2.2 viser svarfordelingene på spørsmålene om studiestart. De fleste studentene svarte positivt på om studieprogrammets innhold svarte til forventningene, om faglig ansatte la tydelig frem krav og forventninger tidlig, om de ble tidlig innført i fagfeltets arbeidsmetoder og begrepsramme og om de ble inkludert i et faglig og sosialt fellesskap med andre studenter. Her valgte mellom 55 og 67 prosent svarkategori 4 eller 5 på hvert spørsmål. Studentene svarte noe mindre positivt på om de ble inkludert i et faglig fellesskap med *faglig ansatte* på studieprogrammet tidlig i studieløpet. Her valgte kun 40 prosent av respondentene svarkategori 4 eller 5.

Tabell 2.3 viser gjennomsnittsscoren for spørsmålene om studiestart, og vi ser her at gjennomsnittsscoren på spørsmålet om inkludering i faglig fellesskap med faglig ansatte er 3,1, noe som er lavt sammenlignet med andre spørsmål i undersøkelsen.

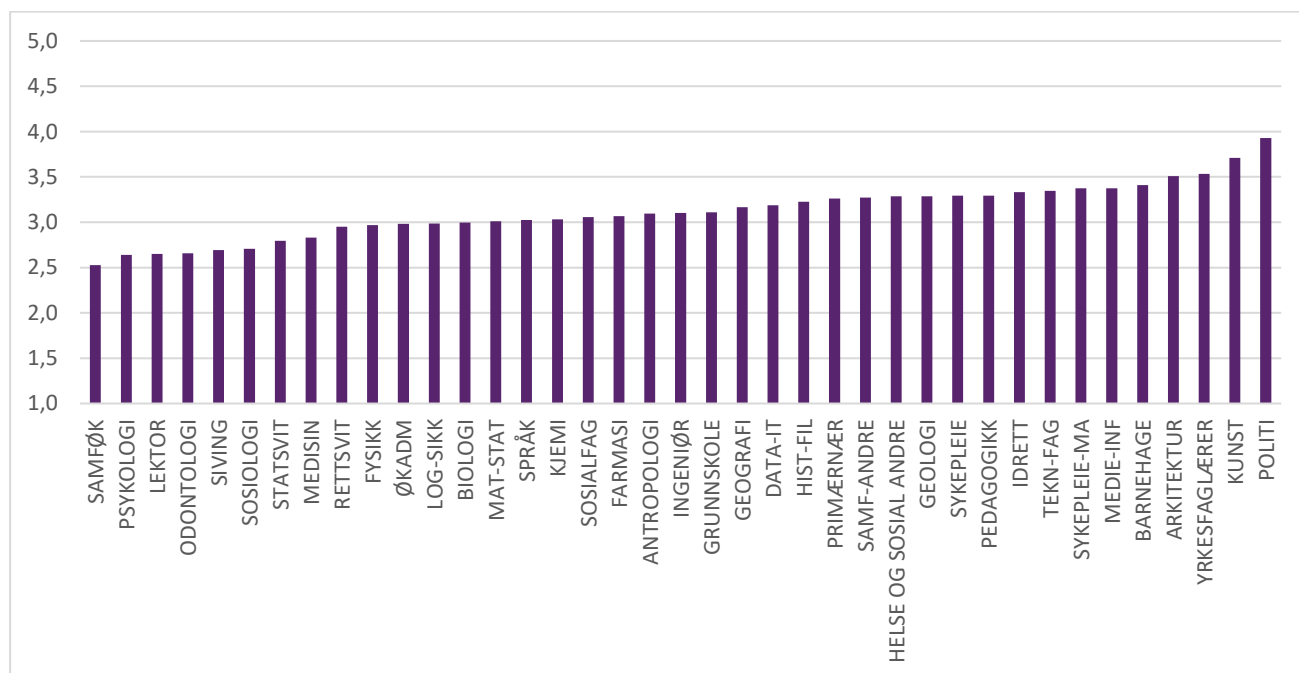
Tabell 2.3: Gjennomsnittsverdier, studiestart. Studiebarometeret 2018.

I hvilken grad er du enig i følgende påstander?	Gjennomsnitt	Antall svarende
Studieprogrammets innhold samsvarer godt med forventningene jeg hadde før studiestart	3,7	25 566
De faglig ansatte la tydelig fram faglige forventninger og krav til meg tidlig i studieløpet	3,6	25 537
Jeg fikk tidlig innføring i fagfeltets arbeidsmetoder og begrepsramme	3,6	25 220
Jeg ble inkludert i et faglig fellesskap med faglig ansatte på studieprogrammet tidlig i studieløpet	3,1	24 396
Jeg ble inkludert i et faglig fellesskap med andre studenter på studieprogrammet tidlig i studieløpet	3,8	25 527
Jeg ble inkludert i et sosialt fellesskap med andre studenter på studieprogrammet tidlig i studieløpet	3,8	25 630

Spørsmålet om faglig fellesskap med faglig ansatte hadde altså lavest snittscore av spørsmålene om studiestart. Det er dermed hensiktsmessig å undersøke nettopp dette spørsmålet nærmere.

Figur 2.3 viser gjennomsnittsverdiene på spørsmålet om inkludering i faglig fellesskap med faglig ansatte på studieprogram, fordelt på utdanningstyper. Både bachelor- og mastergrader er inkludert i figuren. Vi ser at på tross av at spørsmålet scorer lavt (i Studiebarometer-sammenheng) på overordnet nivå, er det store forskjeller mellom utdanningstypene.

Figur 2.3: Gjennomsnittsverdier på spørsmålet «Jeg ble inkludert i et faglig fellesskap med faglig ansatte på studieprogrammet tidlig i studieløpet», etter utdanningstype. Studiebarometeret 2018.

Blant utdanningstypene med høyest score finner vi i stor grad profesjonsutdanninger som politi, kunst, arkitektur, barnehage og sykepleie. Blant utdanningstypene med lavest score er disiplinfagene representert i større grad, blant annet samfunnsøkonomi, psykologi, sosiologi og statsvitenskap – men også her finner vi noen profesjonsutdanninger, som lektor og medisin.

Spennet i gjennomsnittsverdier er relativt bredt, fra 2,5 til 3,9, med verdier som fordeler seg jevnt på tvers av utdanningstypene. Resultatene indikerer for det første at studenter innen noen utdanningstyper har betraktelig større opplevelse av å bli inkludert i et faglig fellesskap med ansatte på studieprogrammet. I tillegg kan man tolke resultatene som et uttrykk for at det er lettere å tilrettelegge for denne typen inkluderende faglig miljø i profesjonsutdanningene sammenlignet med disiplinutdanningene, eventuelt at profesjonsutdanningene har sterkere tradisjoner for dette enn disiplinfagene.

2.3 Videregående opplæring: Forberedelse til høyere utdanning

Spørreskjemaet inneholdt et batteri som undersøker i hvilken grad respondentene mener videregående opplæring forberedte dem til høyere utdanning med henhold til følgende aspekter:

- Kritisk tenkning
- Selvstendig læring
- Samarbeid med andre
- Akademiske skriveferdigheter
- Akademiske tekstforståelse
- Teoretisk kunnskap
- Praktisk kunnskap

Før studentene fikk spørsmålene om hvordan videregående opplæring forberedte dem til høyere utdanning ble de bedt om å svare på to inngangsspørsmål: et om hvilken type videregående opplæring de har gått på og et om hvor lenge det er siden de fullførte videregående opplæring. Det første spørsmålet ble brukt til å route studenter til spørsmålet om hvor lenge det er siden de fullførte videregående. Kun de som svarte at de hadde fullført videregående skole fikk neste spørsmål. Det andre spørsmålet ble brukt til å route studenter til batteriet om forberedelse til høyere utdanning. Kun de som svarte at de hadde fullført videregående i løpet av de siste 10 årene fikk disse spørsmålene. Resultatene for inngangsspørsmålene vises i tabell 2.4 og tabell 2.5.

Tabell 2.4: Svarfordeling, type videregående opplæring. Studiebarometeret 2018.

	Antall	Prosent
Fullført norsk vgs - studieforberedende utdanningsprogram	18 392	70
Fullført norsk vgs - yrkesfaglig utdanningsprogram med påbygning til generell studiekompetanse	4 331	17
Fullført vgs i utlandet	1 460	6
Fullført norsk vgs - yrkesfaglig utdanningsprogram	962	4
Annet	466	2
Fullført IB (International Baccalaureate)	415	2
Ikke fullført vgs	160	1

De aller fleste respondentene, rundt 70 prosent, har fullført norsk studieforberedende videregående skole. Den nest største kategorien er norsk yrkesfaglig utdanningsprogram med påbygning til generell studiekompetanse, som omfatter rund 17 prosent av respondentene. Vi ser imidlertid at en liten andel av respondentene har gått på henholdsvis utenlandsk videregående (6 prosent)¹³, norsk yrkesfaglig utdanningsprogram uten påbygg (4 prosent) og International Baccalaureate (under 2 prosent). Mindre enn 1 prosent har ikke fullført videregående opplæring.¹⁴

Tabell 2.5: Svarfordeling, antall år siden fullført videregående opplæring. Studiebarometeret 2018.

Hvor lenge siden er det du fullførte videregående skole?	Antall	Prosent
1-5 år	16 185	63
6-10 år	5 673	22
11-20 år	2 314	9
Over 20 år	1 356	5
Totalt	25 528	100

63 prosent av respondentene har fullført videregående opplæring i løpet av de siste 5 årene, og tilsammen 85 prosent har fullført i løpet av de siste 10 årene. Rundt 14 prosent av respondentene fullførte videregående opplæring for over 10 år siden (tabell 2.5).

Spørsmålene om i hvilken grad videregående opplæring har forberedt respondentene til høyere utdanning når det gjelder kritisk tenkning, selvstendig læring, samarbeid, akademiske skriveferdigheter og tekstforståelse og teoretisk og praktisk kunnskap, gikk bare til de som har fullført i løpet av de siste 10 årene – det vil dermed si de aller fleste av respondentene. Det er to grunner til at vi valgte å utelukke studenter som avslutter videregående opplæring for over 10 år siden. Den første henger sammen med endringer over tid i både videregående opplæring og høyere utdanning, som gjør at vi risikerer at svarene ikke lenger vil være aktuelle og/eller relevante for dagens tilstand i sektoren. Den andre henger sammen med at respondentene kan antas å ikke huske presist så langt tilbake i tid, noe som gir oss mindre valide data.

Figur 2.4 viser svarfordelingene på spørsmålene om hvorvidt den videregående opplæringen forberedte respondenten på høyere utdanning, med hensyn til de nevnte kompetanseområder. Respondentene kunne svare på spørsmålene på en fem-delt skala, der 1 indikerer «I liten grad» og 5 indikerer «I stor grad». I tillegg kunne de svare «Vet ikke». Andelen «Vet ikke» er jevnt over lav for samtlige av spørsmålene i batteriet, og ligger på rundt 1–2 prosent. «Praktisk kunnskap» har den høyeste andelen, på 2,6 prosent. Dette indikerer at spørsmålene forstås godt av respondentene.

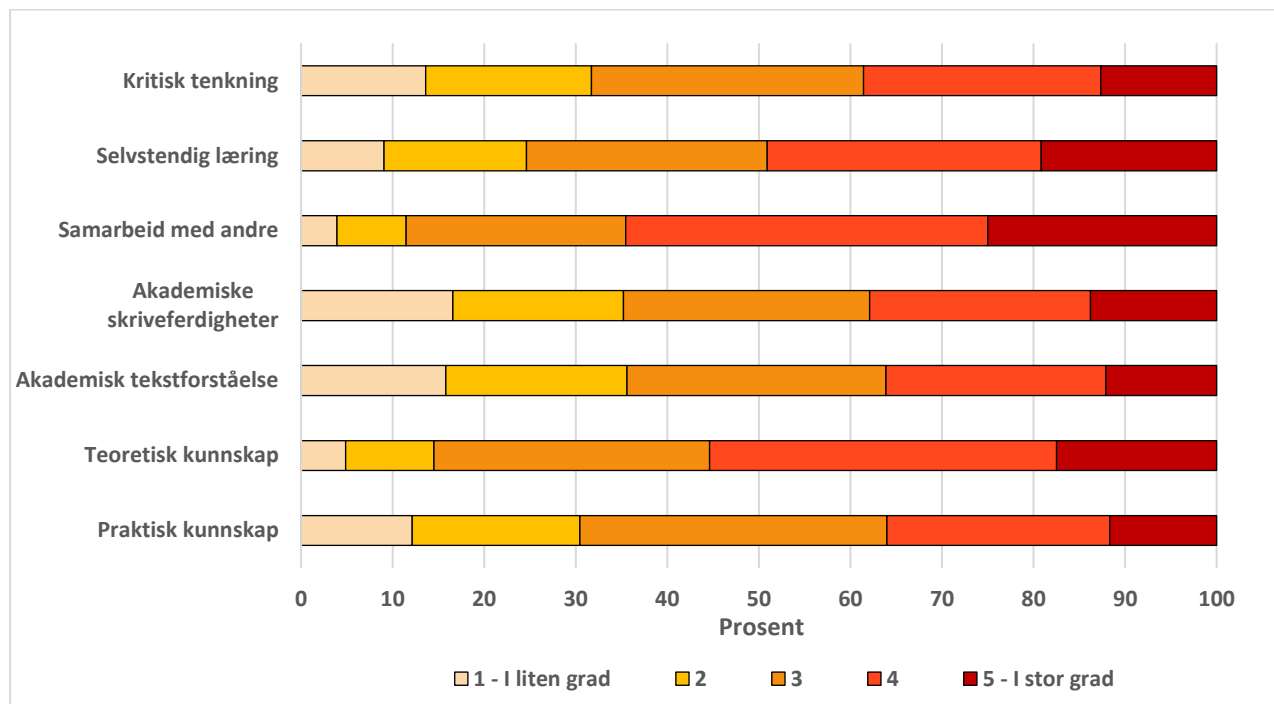
Resultatene viser at studentene i varierende grad mener at videregående opplæring forberedte dem godt til høyere utdanning. Spørsmålene med høyest andel av positive svar (svarkategori 4 eller 5) inkluderer «samarbeid med andre» (65 prosent) og «teoretisk kunnskap» (55 prosent). På resten av spørsmålene velger under halvparten av respondentene svarkategoriene 4 og 5, inkludert «selvstendig

¹³ Blant de som har fullført videregående opplæring i utlandet er omtrent 30 prosent norske statsborgere. De resterende respondentene fordeler seg på omtrent 90 forskjellige land, der Sverige, USA, Tyskland og Danmark er blant de best representerte.

¹⁴ Blant disse befinner omtrent 14 prosent seg på barnehageutdanninger, 14 prosent på økonomi og administrasjon, 10 prosent innenfor ingeniørfagene og 7 prosent på sosialfagene.

læring» (49 prosent), «kritisk tenkning» (39 prosent), «akademiske skriveferdigheter» (38 prosent), «akademisk tekstforståelse» (36 prosent), og «praktisk kunnskap» (36 prosent).

Figur 2.4: Svarfordeling på spørsmål om forberedelse fra videregående opplæring til høyere utdanning. Studiebarometeret 2018.

Vi ser også i tabell 2.6 at gjennomsnittsverdiene på spørsmålene om kritisk tenkning, praktisk kunnskap og akademiske skriveferdigheter og -tekstforståelse er svært lave, særlig sett i lys av andre spørsmål i Studiebarometeret.

Tabell 2.6: Gjennomsnittsverdier, forberedelse til høyere utdanning. Studiebarometeret 2018.

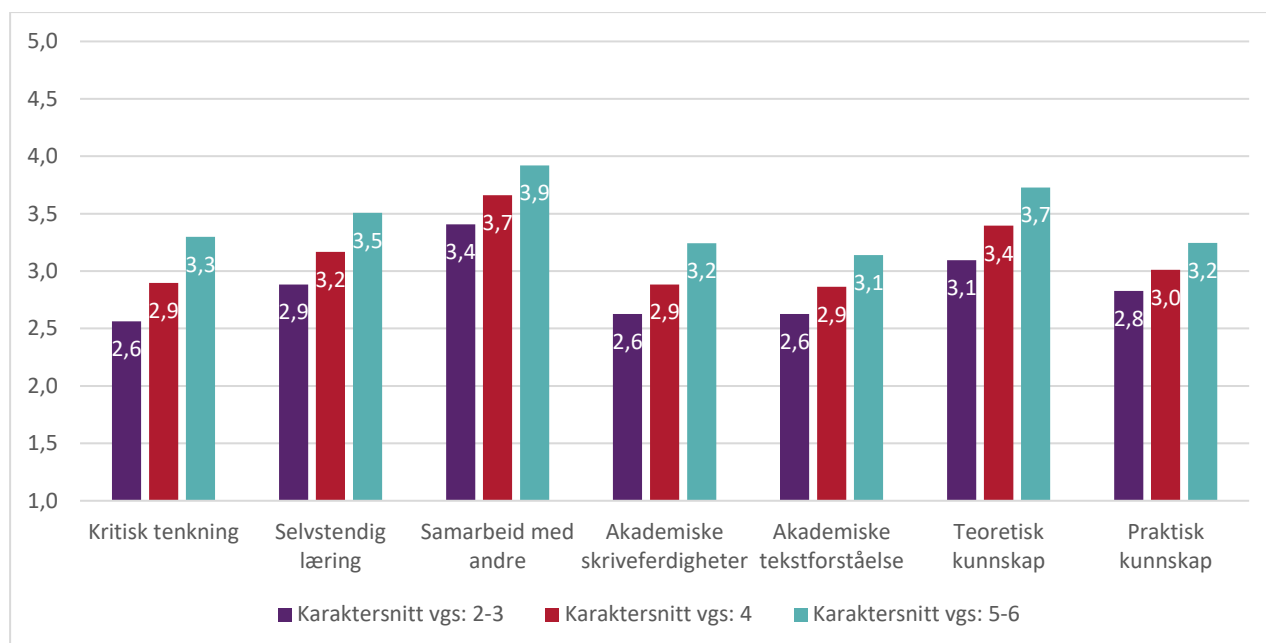
I hvilken grad mener du at videregående opplæring forberedte deg godt til høyere utdanning når det gjelder:	Gjennomsnitt	Antall svarende
Kritisk tenkning	3,1	21 440
Selvstendig læring	3,3	21 616
Samarbeid med andre	3,7	21 611
Akademiske skriveferdigheter	3,0	21 604
Akademisk tekstforståelse	3,0	21 521
Teoretisk kunnskap	3,5	21 528
Praktisk kunnskap	3,1	21 235

Gjennomsnittsverdiene på disse spørsmålene varierer på tvers av blant annet individuelle studieprogrammer og utdanningstyper, og vi kan anta at studentene møter svært forskjellige utfordringer og krav avhengig av hvilket studieprogram de går på. Videre er det dermed også rimelig å anta at de forskjellige kompetansene vil være mer eller mindre relevante for forskjellige

studieprogrammer. For eksempel er det nærliggende å anta at et sosiologistudium krever større grad av akademisk tekstforståelse enn et kunststudium. Det kan da hende at for to studenter med lik forberedelse fra videregående skole, vil en kunststudent score høyt på akademisk tekstforståelse mens en sosiologistudent scorer lavt. Resultatene må dermed tolkes noe forsiktig, da opplevelsen av hvor godt forberedt man var kan avhenge av type studium man går på i høyere utdanning.

Videre vil opptakskravene til de ulike studieprogrammene gjøre at folk med forskjellige opptaksgrunnlag i form av karakterer i stor grad starter på forskjellige utdanningstyper. På grunn av ulike opptakskrav vil noen utdanningstyper ha noe større heterogenitet enn andre når det gjelder studentenes karakternivå fra videregående opplæring. Det kan også tenkes at karakternivået fra videregående skole påvirker studentenes vurdering av hvor godt forberedte de er til høyere utdanning. Figur 2.5 viser gjennomsnittsscorene på spørsmålene om forberedelse til høyere utdanning, fordelt på karaktersnitt fra videregående skole.¹⁵ Kun respondenter på bachelorgrader er inkludert i oversikten. Det er ikke kontrollert for andre variabler.

Figur 2.5: Gjennomsnittsverdier, forberedelse til høyere utdanning. Etter karaktersnitt fra videregående opplæring. Studiebarometeret 2018.

Vi ser en tydelig sammenheng mellom karaktersnitt fra videregående opplæring og hvor høyt respondentene scorer på forberedelse til høyere utdanning. Den største forskjellen mellom laveste kategori (karaktersnitt 2–3) og høyeste kategori (karaktersnitt 5–6) finner vi for kritisk tenkning – her svarer studentene med høyeste karaktersnitt 0,7 høyere enn studentene med laveste karaktersnitt. Deretter kommer selvstendig læring, akademisk skriveferdigheter og teoretisk kunnskap, som alle har en forskjell på 0,6. Videre kommer samarbeid med andre og akademisk tekstforståelse (0,5). Den laveste forskjellene finner vi for praktisk kunnskap (0,4). Det bør også bemerkes at denne sammenhengen mellom karaktersnitt fra videregående opplæring og svardata fra Studiebarometeret

¹⁵ Første kategori dekker karakterpoeng fra 20 til 34, andre kategori fra 35 til 44, og tredje kategori fra 46 til 60.

kun foreligger for batteriet om forberedelse til høyere utdanning – for de andre indeksene i spørreskjemaet ser vi ingen tilsvarende samvariasjon.

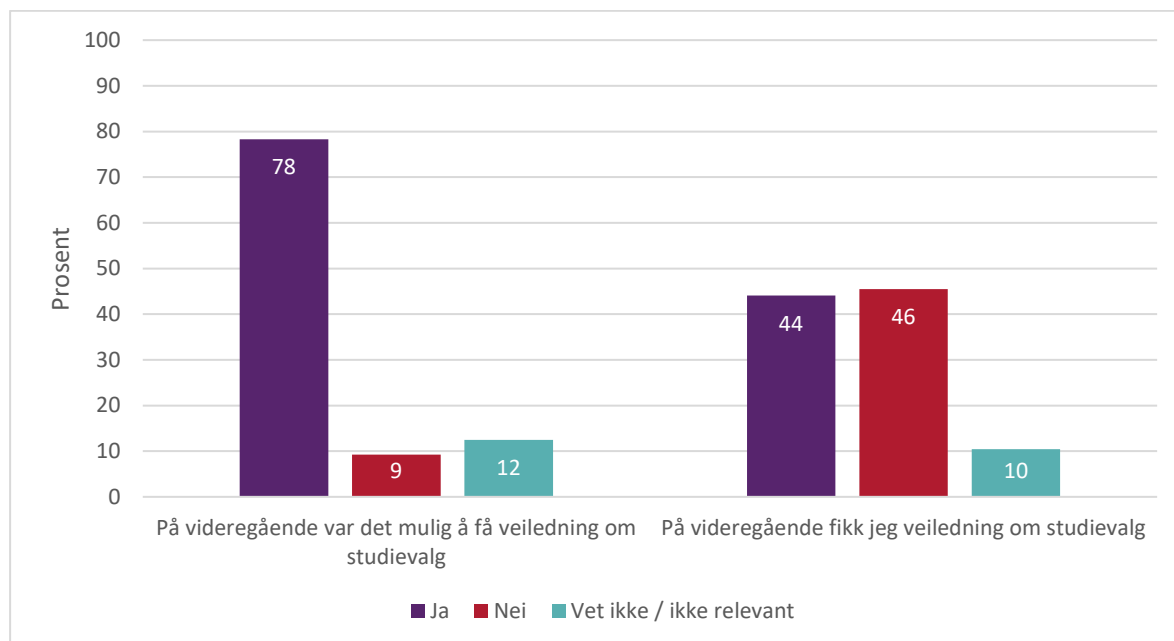
Resultatene kan tolkes på flere måter, men en nærliggende tolkning er at videregående opplæring forbereder forholdsvis godt til høyere utdanning – så lenge man legger ned det nødvendige arbeidet underveis i den videregående opplæringen. Det er imidlertid viktig å påpeke at selv om vi ser markante forskjeller mellom karaktersnittene, så må de overordnede scorene på de fleste spørsmålene regnes som lave i Studiebarometer-sammenheng. «Samarbeid med andre» og «teoretisk kunnskap» er unntakene her, da respondenter med høye karaktersnitt har gjennomsnittsverdier som ligger tettere opp til de andre spørsmålene i spørreskjemaet.

Disse spørsmålene skiller seg også ut fra flesteparten av spørsmålene i Studiebarometeret, ved at studentene bes om å vurdere noe annet enn forhold ved studieprogrammet de går på; nemlig det de sitter igjen med fra videregående opplæring. Dette innebærer både en vurdering av kvaliteten i videregående opplæring og en vurdering av egen innsats / egne evner. I den grad dette er en vurdering av egne evner er studentene temmelig selvkritiske.

2.4 Videregående opplæring: Veiledning til høyere utdanning

Helt til slutt fikk studentene spørsmål om veiledningen rundt studievalg på videregående opplæring. Delen inneholdt totalt fire spørsmål fordelt på to batterier. Det første batteriet inneholdt spørsmål om det var mulig å få veiledning om studievalg på videregående, samt om respondenten faktisk mottok veiledning. Respondentene kunne svare «Ja», «Nei» eller «Vet ikke / ikke relevant». Svarfordelingene for disse spørsmålene vises i figur 2.6.

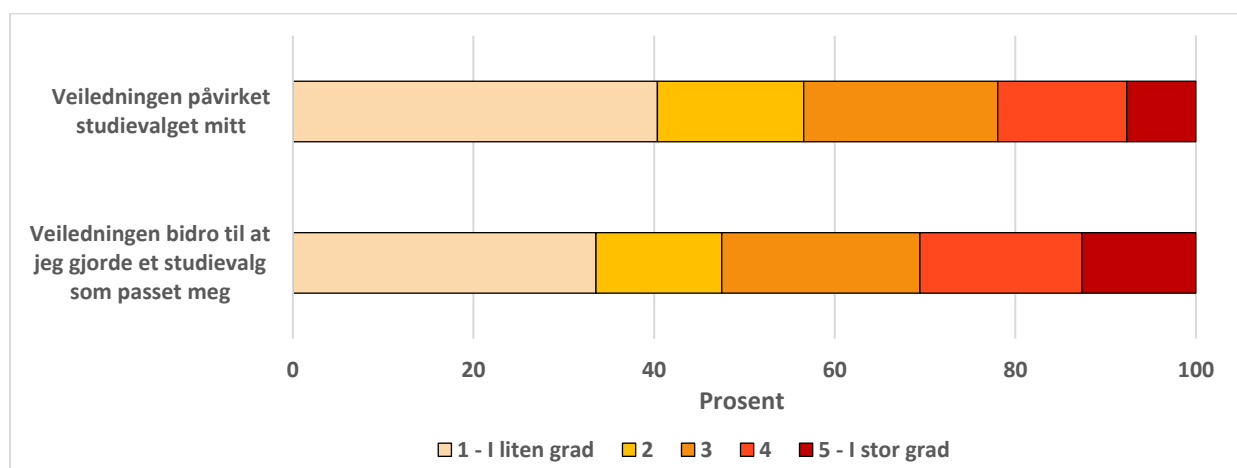
Figur 2.6: Svarfordeling på spørsmål om veiledning på videregående skole. Studiebarometeret 2018.

Resultatene viser at nesten 80 prosent av respondentene svarte at det var mulig å få veiledning på videregående om studievalg. Derimot svarer kun litt under halvparten at de faktisk *fikk* slik veiledning. Dette indikerer at omtrent 30 prosent av respondentene hadde muligheten til å få veiledning om studievalg, men ikke fikk det. Det må imidlertid påpekes at vi på grunnlag av svardataene ikke kan si noe om *hvorfor* studentene ikke har mottatt veiledning. Dette kan simpelthen være fordi studentene av forskjellige årsaker ikke ønsket eller følte behov for å motta veiledning.

Studentene som svarte at de hadde mottatt veiledning om studievalg fikk ytterligere to spørsmål – ett om hvorvidt veiledningen påvirket studievalget, og ett om hvorvidt veiledningen bidro til at de gjorde et studievalg som passet dem. Her kunne respondentene svare på en fem-delt skala som gikk fra «1 – I liten grad» til «5 – I stor grad», og i tillegg «Vet ikke / ikke relevant». Omtrent 6 prosent svarte «Vet ikke / ikke relevant» på spørsmålet om veiledningen påvirket studievalget deres. Tilsvarende svarte 12 prosent «Vet ikke / ikke relevant» på spørsmålet om veiledningen bidro til at de gjorde et studievalg som passet dem. Svarfordelingen vises i figur 2.7 og gjennomsnittsverdier vises i tabell 2.7.

Figur 2.7: Svarfordeling på spørsmål om veiledning i videregående opplæring. Studiebarometeret 2018.

Tabell 2.7: Gjennomsnittsverdier, veiledning i videregående opplæring. Studiebarometeret 2018.

	Gjennomsnitt	Antall svarende
Veiledningen påvirket studievalget mitt	2,3	8 768
Veiledningen bidro til at jeg gjorde et studievalg som passet meg	2,6	8 394

Resultatene fra spørsmålene om effekten av veiledningen indikerer at få respondenter mener at veiledningen påvirket studievalget deres eller bidro til at de gjorde et studievalg som passet dem.¹⁶ Hele 40 prosent svarte at veiledningen i liten grad påvirket studievalget deres (svarkategori 1).

¹⁶ Korrelasjonen mellom disse spørsmålene forholdsvis høy (0,74) – studenter som svarer at veiledningen påvirket valget deres har dermed en større tendens til å også svare at veiledningen bidro til at de valgte et passende studie.

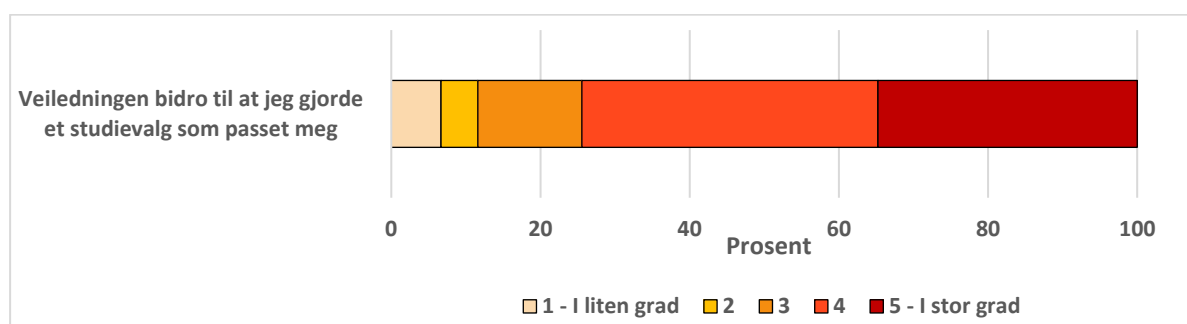
Tilsvarende svarte 34 prosent at veiledningen i liten grad bidro til at de gjorde et studievalg som passet dem.

Hovedinntrykket er dermed at de aller fleste respondentene mener at veiledningen hadde liten innvirkning på hvilket studium de valgte i høyere utdanning. Som over må imidlertid resultatene tolkes med varsomhet – svarene gir ikke noe indikasjon på *hvorfor* veiledningen ikke påvirker studievalget. For eksempel kan det tenkes at respondentene i stor grad hadde bestemt seg i forkant av veiledningen for hvilket studium de ønsket å gå på, og at veiledningen ikke fikk dem til å ombestemme seg – eventuelt at veiledningen bekreftet det opprinnelige valget. Begge tilfellene vil kunne gi utslag i lav score på spørsmålene over.

Det er heller ikke helt entydig hvordan spørsmålet om hvorvidt veiledningen bidro til å gjøre et passende studievalg skal tolkes. På hvilken måte overlapper svarene på dette spørsmålet med svarene på spørsmålet før? Her er det hensiktsmessig å se på svarfordelingen på dette spørsmålet blant de som svarte at veiledningen påvirket studievalget deres.

Figur 2.8 viser svarfordelingen på spørsmål nr. 2 blant de som svarte 4 eller 5 på spørsmålet om veiledningen påvirket studievalget. Totalt svarte kun 22 prosent 4 eller 5 på om veiledningen påvirket studievalget deres. Blant disse svarte 75 prosent at veiledningen bidro til at de gjorde et godt studievalg.

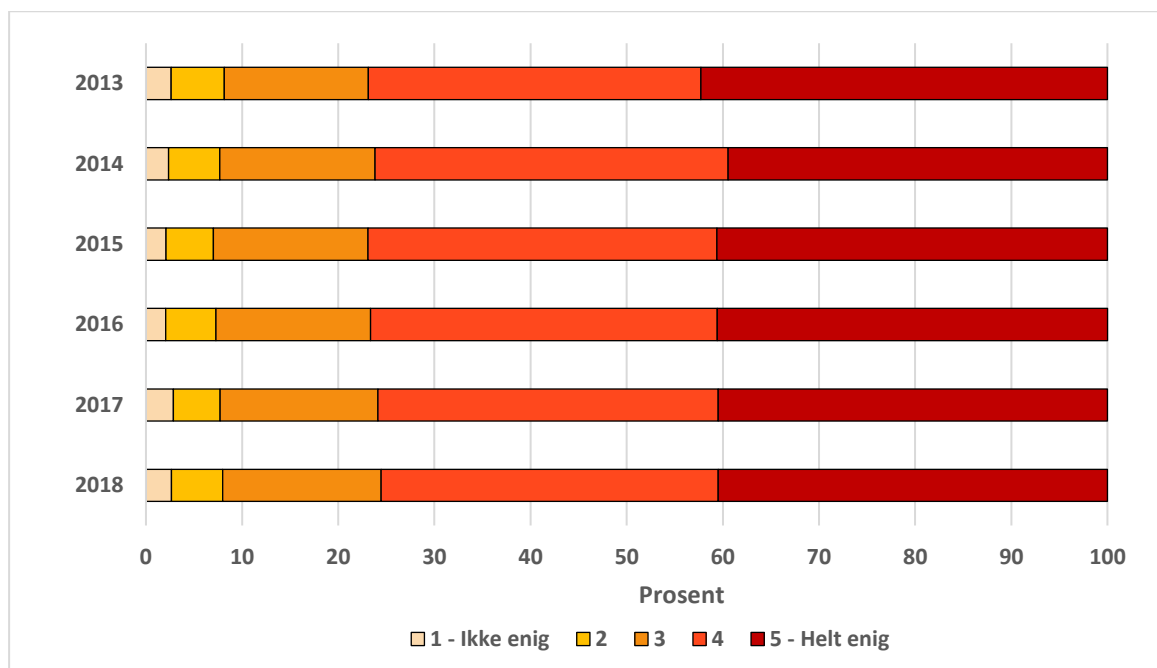
Figur 2.8: Svarfordeling på spørsmålet om veiledningen bidro til et passende studievalg, for studenter som har svart 4 eller 5 på spørsmålet om veiledningen påvirket studievalget.

3 Overordnet tilfredshet

Spørsmålet om overordnet tilfredshet med studieprogrammet kommer omtrent halvveis ut i skjemaet. Studentene får spørsmål om i hvilken grad de er enig i følgende påstand: «Jeg er, alt i alt, tilfreds med studieprogrammet jeg går på». Dette spørsmålet er obligatorisk å svare på, og studentene angir grad av enighet på en fem-delt skala som går fra «1 – Ikke enig» til «5 – Helt enig». Det er også mulig å svare «Vet ikke», men under 1 prosent av respondentene svarte det. Figur 3.1 viser svarfordelingen på dette spørsmålet de siste seks årene. Tabell 3.1 viser gjennomsnittsscore for perioden 2013–2018 på spørsmålet om respondenten alt-i-alt er tilfreds med studieprogrammet.

Figur 3.1 Svarfordeling, overordnet tilfredshet. Studiebarometeret 2013–2018

Tabell 3.1 Gjennomsnittsverdier, overordnet tilfredshet. Studiebarometeret 2013–2018.

I hvilken grad er du enig i følgende påstand:	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Jeg er, alt i alt, tilfreds med studieprogrammet jeg går på	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1

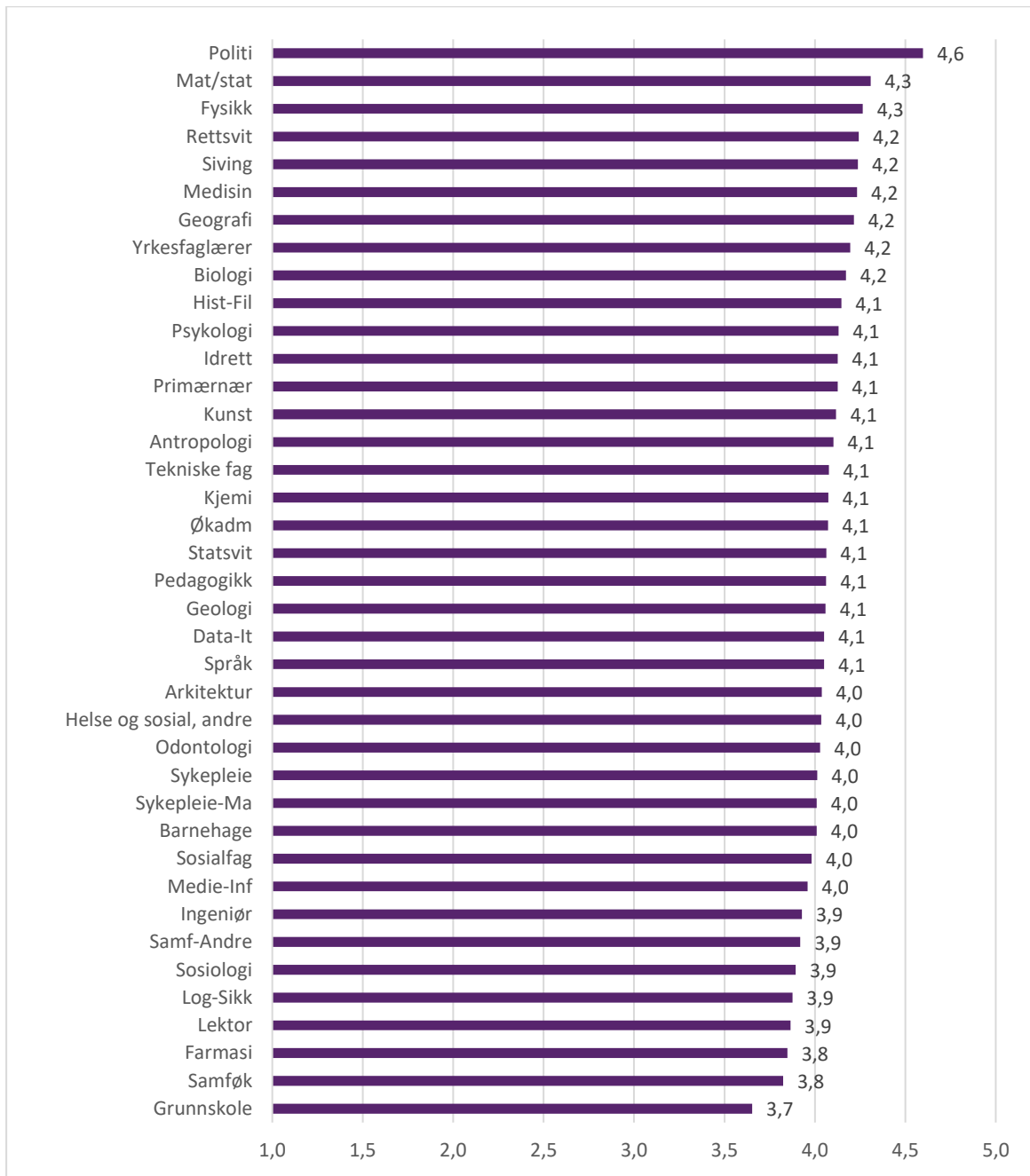
Gjennomsnittscore på spørsmålet om alt-i-alt tilfredshet med studieprogrammet var på 4,1 i 2018 – det samme som tidligere år. Brutt ned på svarkategoriene ser vi at det er svært små endringer i svarfordelingen over de siste seks årene. Totalt svarer tre av fire enten 4 eller 5 på spørsmålet om de er alt-i-alt tilfreds med studieprogrammet.

Spørsmålet oppnår gjennomgående høyere score enn de andre spørsmålene i skjemaet. Dette skyldes trolig at det er andre forhold enn de vi spør om som påvirker total tilfredshet. Det kan blant annet være ikke-faglige forhold som bosituasjon, fritidstilbud og generell trivsel. Grad av tilfredshet hos studentene kan også ha en sammenheng med hvilke forventninger og motivasjon studentene hadde da de begynte på studieprogrammet samt deres eget og medstudentenes faglige nivå. I kapittel 19 ser vi nærmere på hvorvidt de ulike elementene kan forklare den overordnede tilfredsheten.

3.1 Overordnet tilfredshet fordelt på utdanningstyper og studieprogram

I denne delen ser vi på overordnet tilfredshet og variasjon etter utdanningstype- og studieprogramnivå. Figur 3.2 viser gjennomsnittsscoren for studentenes overordnede tilfredshet per utdanningstype.

Figur 3.2 Gjennomsnitt overordnet tilfredshet, etter utdanningstype. Studiebarometeret 2018

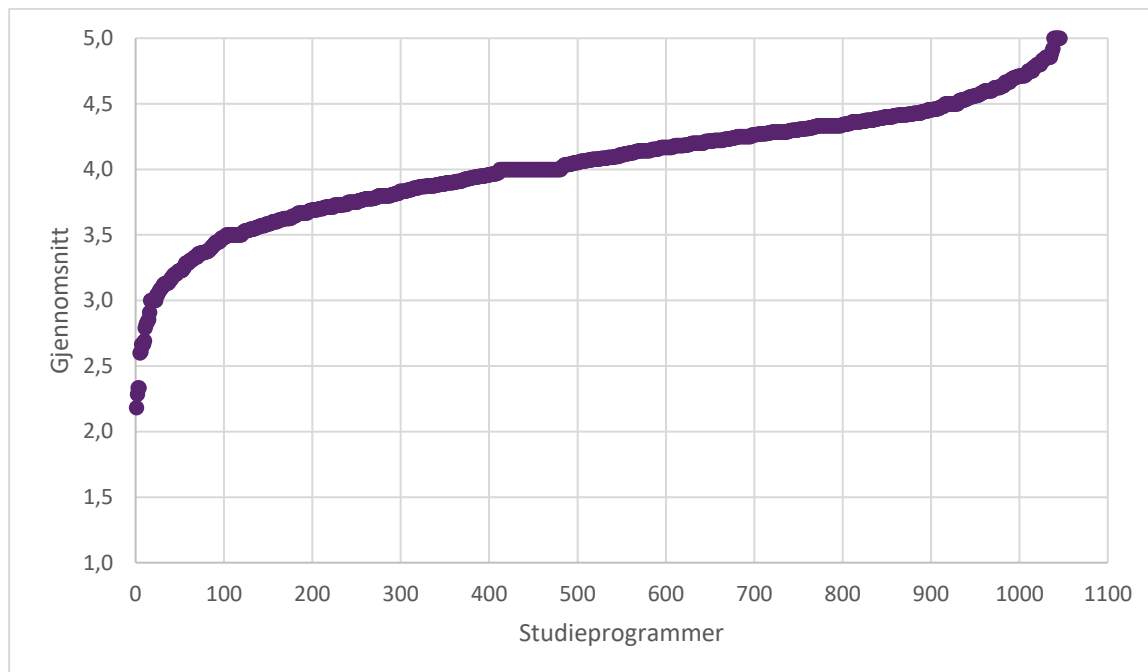

Som figur 3.2 viser er det relativt liten variasjon mellom de fleste forskjellige utdanningstypene. Politiutdanning stikker seg klart ut og har høyest tilfredshet med en gjennomsnittsscore på 4,6. Grunnskolelærerutdanning har lavest gjennomsnittlig tilfredshet med 3,7. Både disse to og de andre utdanningstypene har stabile verdier over tid.

På studieprogramnivå ser vi større variasjon i studentenes overordnede tilfredshet enn på utdanningstypenivå. Figur 3.3 viser gjennomsnittsscoren per studieprogram blant de 1 046

studieprogrammene som har nok svarende i 2018 til at de når terskelverdiene våre for visning i portalen¹⁷. Hver prikk i figuren representerer ett studieprogram.

Figur 3.3 Gjennomsnitt på spørsmål om alt-i-alt tilfredshet, etter studieprogram. Studiebarometeret 2018

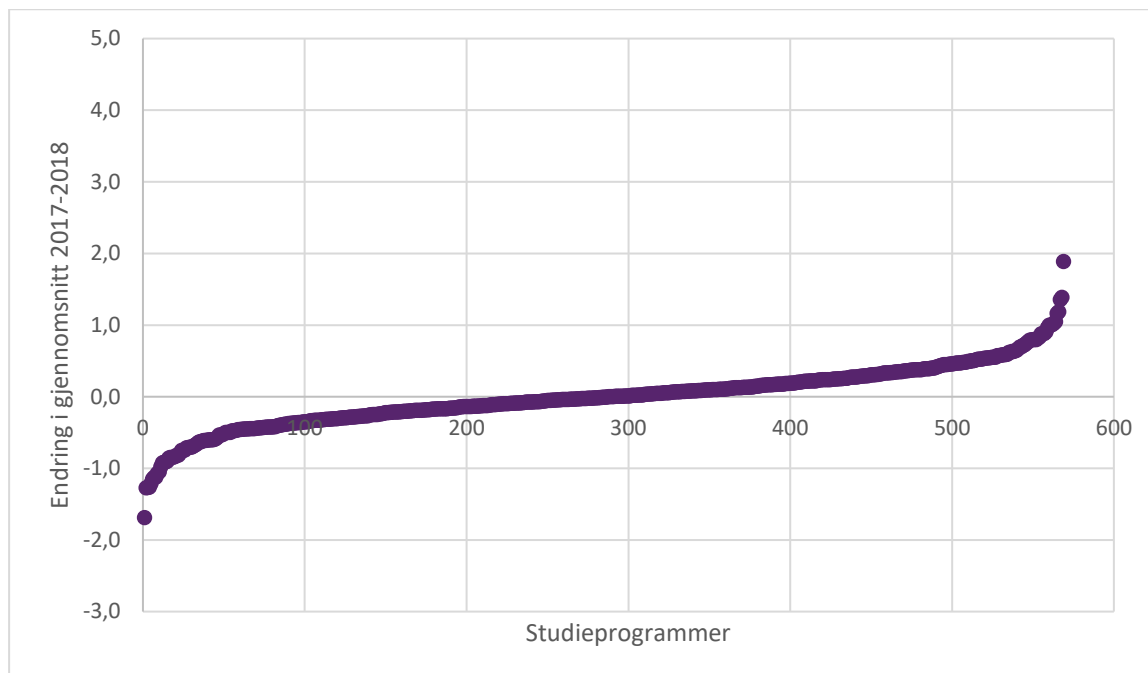
Laveste gjennomsnitt for studieprogram er 2,2, mens det høyeste er 5,0. Selv om gjennomsnittlig verdi på de aller fleste studieprogrammene ligger rundt 4,0, ligger ikke ubetydelige andeler en del over og en del under gjennomsnittet. Mens alle utdanningstyper har gjennomsnittsverdier på mellom 3,7 og 4,3, unntatt politi som har 4,6, har 40 prosent av studieprogrammene gjennomsnittsverdier utenfor dette intervallet. 17 prosent av studieprogrammene har et gjennomsnitt på under 3,7, mens 23 prosent av studieprogrammene har et gjennomsnitt på over 4,3. Det er også enkelte studier som har gjennomsnittlig overordnet tilfredshet på under 3,0, som grovt sett betyr at flertallet av studentene er mer misfornøyd enn fornøyd. Dette gjelder imidlertid kun 16 studier (1,5 prosent).

3.2 Endringer over tid i overordnet tilfredshet per studieprogram

Figur 3.4 viser endring i gjennomsnittsverdi fra 2017 til 2018 på spørsmålet om overordnet tilfredshet, fordelt på studieprogram. Det er tatt med studieprogrammer som har nok svarende i både 2017 og 2018 til at de når terskelverdiene for visning i nettportalen, til sammen 569 programmer.

¹⁷ Nettportalen viser bare svardata på studieprogram som tilfredsstillers terskelverdiene våre for svarprosent og antall svarende, som er satt ut fra krav til robusthet og anonymitet. Hovedregelen er at minst 10 studenter skal ha svart for at vi viser svardata. Mer detaljer finnes under fanen *Terskelverdier og sammenslåing av resultater* på <http://studiebarometeret.no/no/artikkel/2>.

Figur 3.4 Endring fra 2017–2018 i gjennomsnitt på spørsmål om alt-i-alt tilfredshet, etter studieprogram.

Størsteparten av studieprogrammene er rimelig stabile når det gjelder gjennomsnittsverdi på overordnet tilfredshet fra år til år. Fra 2017 til 2018 hadde 84 prosent av studieprogrammene en endring i gjennomsnittsverdi på bare 0,5 eller mindre. 8 prosent gikk ned med mer enn 0,5 poeng, og tilsvarende 8 prosent gikk opp med mer enn 0,5 poeng, sammenlignet med ett år før. Største oppgang var en endring i gjennomsnitt på 1,9 poeng, mens største nedgang var en endring i gjennomsnitt på -1,7 poeng.

Tidligere analyser viser at studieprogrammene som har gjort det svakt ett år ofte gjør det noe bedre året etter. Det motsatte gjelder for de som har gjort det bra ett år. Dette fenomenet tyder på en utjevningseffekt, ofte kalt regresjon mot gjennomsnittet¹⁸. Kun 22 studieprogrammer hadde en endring på 1,0 poeng i enten positiv (11 studier) eller negativ (11 studier) retning.

4 Undervisning

Tidligere år har vi hatt et spørsmålsbatteri som omhandlet både undervisning og tilbakemelding/veiledning. Nytt for 2018 er at dette er delt i to spørsmålsbatterier – et for undervisning og et for tilbakemelding og veiledning. Det nye batteriet om undervisning inneholder fire påstander. Spørsmålsbatteriet er egnet til å konstruere en samlet indeks.

De tre første spørsmålene dekker samme undertema som de tre spørsmålene om undervisning i tidligere års utgaver av spørreskjemaet. Spørsmålene er imidlertid skrevet om slik at de nå er mer

¹⁸ Regression to the mean («regresjon mot gjennomsnittet») viser til et statistisk fenomen der en variabel som har en ekstremverdi ved en måling har en tendens til å ha en verdi nærmere gjennomsnittet ved neste måling – og omvendt.

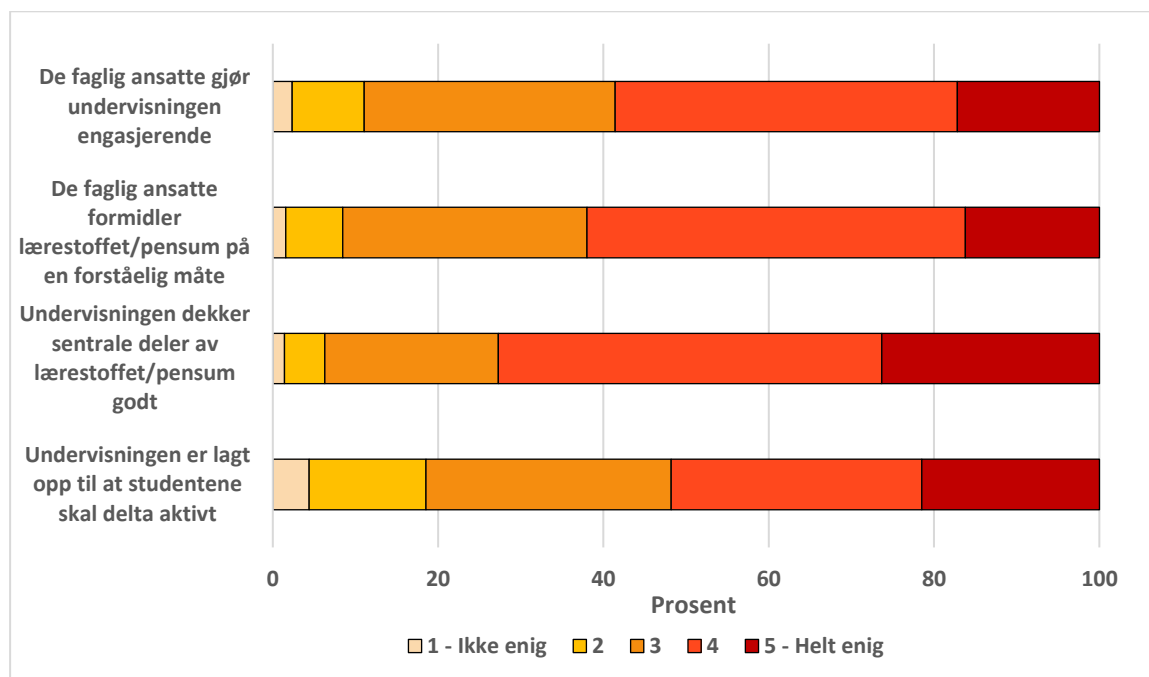
presise.¹⁹ I tillegg er skalaen endret fra å handle om grad av tilfredshet til grad av enighet. Teamet i det fjerde spørsmålet, aktiv deltakelse i undervisningen, har ikke vært inkludert tidligere. Disse endringene gjør at vi ikke viser noen tidsserier for undervisningsspørsmålene.

Studentene fikk fire spørsmål, med den innledende teksten «Hvor enig er du i følgende påstander?»:

- De faglig ansatte gjør undervisningen engasjerende
- De faglig ansatte formidler lærestoffet/pensum på en forståelig måte
- Undervisningen dekker sentrale deler av lærestoffet/pensum godt
- Undervisningen er lagt opp til at studentene skal delta aktivt

Svarkategoriene går fra «1 – Ikke enig» til «5 – Helt enig». I tillegg kunne respondentene velge «Vet ikke». Dette er det første batteriet i spørreskjemaet, noe som forklarer at bare 0,3 prosent av respondentene (av de som startet å svare på skjemaet) valgte å ikke svare på disse spørsmålene. Andel «Vet ikke» er også lav, i gjennomsnitt 0,8 prosent. Figur 4.1 viser svarfordelingen.

Figur 4.1 Svarfordeling på spørsmål om undervisning. Studiebarometeret 2018. Prosent.

Andelen som svarer positivt er jevnt over høye. Helt opp i 73 prosent av studentene er enige i påstanden om at undervisningen dekker sentrale deler av lærestoffet/pensum godt. Andelen som er enige i at undervisningen er lagt opp til at studentene skal delta aktivt, er 52 prosent, og her er et betydelig mindretall, 19 prosent, uenige i påstanden. Tabell 4.1 angir de nasjonale gjennomsnittsverdiene.

¹⁹ Eksempelvis er formuleringen «Faglig ansattes evne til å gjøre vanskelig stoff forståelig» fra 2017 endret til «De faglig ansatte formidler lærestoffet/pensum på en forståelig måte». Vi endret blant annet fordi formuleringen i 2017 tok det for gitt at stoffet oppfattes som vanskelig og fordi ordet «evne» ikke peker så direkte som mot det studentene opplever, som i den nye formuleringen.

Tabell 4.1 Gjennomsnittsverdier, undervisning. Studiebarometeret 2018.

Hvor enig er du i følgende påstander:	2018
De faglig ansatte gjør undervisningen engasjerende	3,6
De faglig ansatte formidler lærestoffet/pensum på en forståelig måte	3,7
Undervisningen dekker sentrale deler av lærestoffet/pensum godt	3,9
Undervisningen er lagt opp til at studentene skal delta aktivt	3,5
Indeksverdi – Undervisning	3,7

Av disse fire spørsmålene, er studentene mest enige i påstanden om at undervisningen dekker sentrale deler av lærestoffet/pensum godt. Her er gjennomsnittscoren 3,9. I gjennomsnitt er de minst enige i at undervisningen er lagt opp til at studentene skal delta aktivt (3,5).

Studentene på politiutdanningene er de mest tilfredse med undervisningen, med en indeksverdi på 4,2. Også studentene innen språk- og kunstfag er fornøyde, med indeksverdier på cirka 4,0.

Studentene på utdanninger innen grunnskolelærer, samfunnsøkonomi, medisin og sykepleier er de minst enige i disse påstandene, og kan dermed sies å være minst fornøyd med undervisningen.

På påstanden om at undervisningen er lagt opp til at studentene skal delta aktivt er scoren på samfunnsøkonomi lavest, med 2,8. Sivilingeniør scorer nest lavest, med 3,0. Kunst- og politistudentene er mest enige i at undervisningen er lagt opp på en måte som aktiviserer dem, med en gjennomsnittsscore på 4,3. En oversikt over indeksscoren på alle utdanningstypene finnes i vedlegg 2.

5 Tilbakemelding og veiledning

Dette batteriet er noe justert fra tidligere år, da alle spørsmål om undervisning, tilbakemelding og veiledning tidligere var dekket i samme batteri.

Spørsmålet om antall tilbakemeldinger har fått en liten endring i ordlyden (fra «har fått» til «får»), mens spørsmålet om de ansattes evne til å gi konstruktive tilbakemeldinger er uendret.

Spørsmålet om medstudenters evne til å gi konstruktive tilbakemeldinger er inkludert for første gang i et ordinært batteri i Studiebarometeret. Det er hentet fra et såkalt «valgfritt batteri», som en del institusjoner har valgt å la sine studenter motta som en del av Studiebarometeret. Spørsmålet er dermed velprøvd og det dekker tilbakemeldinger fra andre studenter, som en god del studenter opplever som en del av utdanningen sin.

Spørsmålet om faglig veiledning og diskusjoner med faglig ansatte er justert sammenlignet med tilsvarende spørsmål tidligere år, da vi bare spurte om faglig *veiledning*. Svarfordelingen på de to variantene av spørsmålet er temmelig like.

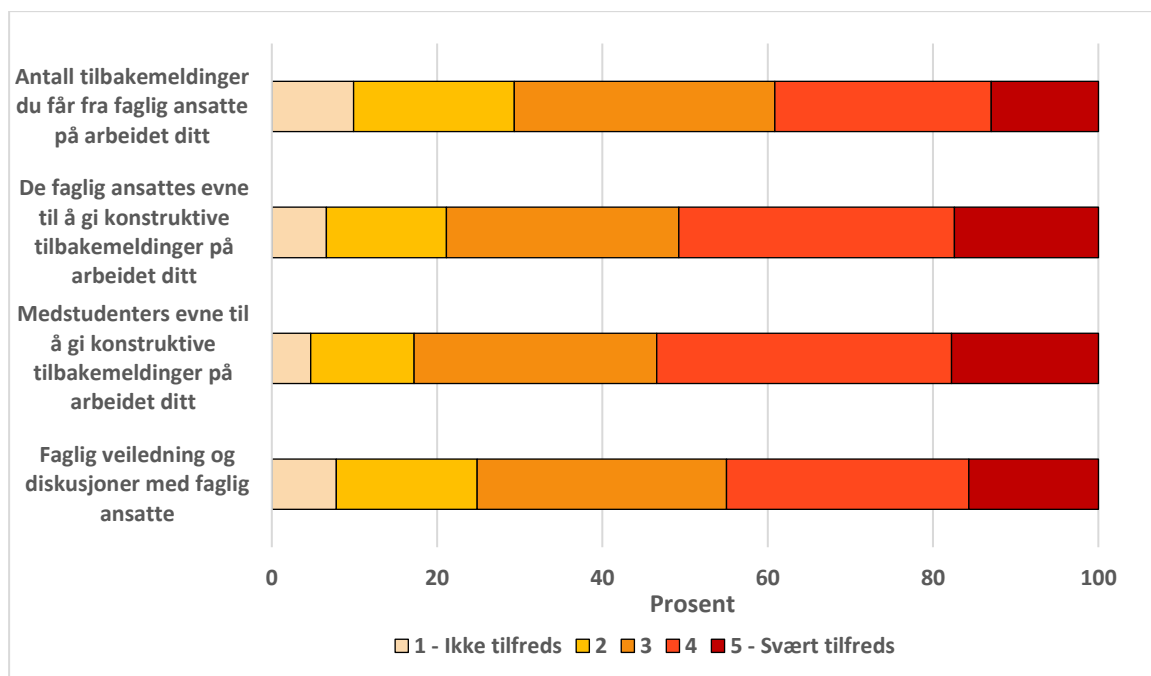
Vi velger å videreføre de to justerte spørsmålene i tidsserier. Dette fordi endringene i ordlyden er små og fordi vi ser at de har nesten helt lik svarfordelingen over tid til tross for justeringene. Indeksverdien er beregnet uten spørsmålet om medstudenter og kan dermed sies å måle tilbakemelding og veiledning fra de faglig ansatte.

Studentene fikk fire spørsmål, med den innledende teksten «Hvor tilfreds er du med følgende?»:

- Antall tilbakemeldinger du får fra faglig ansatte på arbeidet ditt
- De faglig ansattes evne til å gi konstruktive tilbakemeldinger på arbeidet ditt
- Medstudenters evne til å gi konstruktive tilbakemeldinger på arbeidet ditt
- Faglig veiledning og diskusjoner med faglig ansatte

Bare om lag 4 prosent av respondentene (av de som startet å svare på skjemaet) valgte å ikke svare på disse spørsmålene. Andelen «Vet ikke / ikke relevant» var lav, i gjennomsnitt 6 prosent, på disse spørsmålene. Spørsmålet om tilbakemeldinger fra studenter hadde høyest andel «Vet ikke / ikke relevant», noe som trolig kan forklares med at en del studenter ikke har opplevd slike tilbakemeldinger. Figur 5.1 viser svarfordelingen på spørsmålene om tilbakemelding og veiledning.

Figur 5.1 Svarfordeling på spørsmål om tilbakemelding og veiledning. Studiebarometeret 2018. Prosent.

Omtrent halvparten av studentene svarer positivt. Sammenlignet med de andre spørsmålene i Studiebarometeret er det relativt store andeler som er lite tilfreds med tilbakemelding og veiledning; hele 30 prosent er lite eller ikke tilfreds med antall tilbakemeldinger de får fra faglige ansatte på arbeidet sitt. Lavest andel som har svart 1 eller 2 er det på medstudenters tilbakemeldinger, her er andelen 18 prosent.

Spørsmålene er godt egnet til å konstruere en samlet indeks. Vi velger likevel å utelate det nye spørsmålet om tilbakemelding fra medstudenter i indeksverdien. Dette av flere årsaker, blant annet at vi da rendyrker synspunkter på tilbakemelding og veiledning på de som har ansvaret for det – de faglig ansatte – og fordi vi med dette grepet får tidsseriedata på denne indeksverdien. Tabell 5.1 angir de nasjonale gjennomsnittsverdiene for de årene vi har sammenlignbare tall.

Tabell 5.1 Gjennomsnittsverdier, tilbakemelding og veiledning. Studiebarometeret 2014–2018.

Hvor tilfreds er du med:	2014	2015	2016	2017	2018
Antall tilbakemeldinger du får fra faglig ansatte på arbeidet ditt	-	-	3,1	3,2	3,1
De faglig ansattes evne til å gi konstruktive tilbakemeldinger på arbeidet ditt	3,3	3,4	3,4	3,4	3,4
Medstudenters evne til å gi konstruktive tilbakemeldinger på arbeidet ditt	-	-	-	-	3,5
Faglig veiledning og diskusjoner med faglig ansatte	-	3,3	3,4	3,4	3,3
Indeksverdi – Tilbakemelding og veiledning fra de faglig ansatte	-	-	3,3	3,3	3,3

Høyest score (3,5) får spørsmålet om medstudenters tilbakemeldinger, riktignok er den bare marginalt høyere enn tilbakemeldinger fra faglig ansatte (3,4).

Studentene på politiutdanningene er de mest tilfredse med tilbakemelding og veiledning, med en indeksverdi på 3,9. Også studentene innen arkitektur- og kunsthøgskolen er fornøyde, med indeksverdier på 3,8. Lavest score gir studentene på medisin, samfunnsøkonomi og sosialfag, med en score under 3,0. Vedlegg 2 viser indeksverdier for alle utdanningstypene.

Studentene er generelt minst tilfreds med antall tilbakemeldinger de får fra faglig ansatte på arbeidet sitt. Dette tolkes som at mange studenter mener omfanget burde vært større. Studentene i medisin er de minst tilfredse (2,3), mens politistudentene er de mest tilfredse (3,8).

Spørsmålet om medstudenters tilbakemeldinger er nytt som en del av det ordinære spørreskjemaet i Studiebarometeret. Studentene svarer mer positivt her enn på de andre spørsmålene, noe som kan skyldes hvilke forventninger de har til tilbakemeldinger fra ulike aktører. Dette spørsmålet har lavest variasjon mellom utdanningstypene av de fire, da avstanden fra øverste score til nederste score er 0,8.

6 Organisering av studieprogrammet

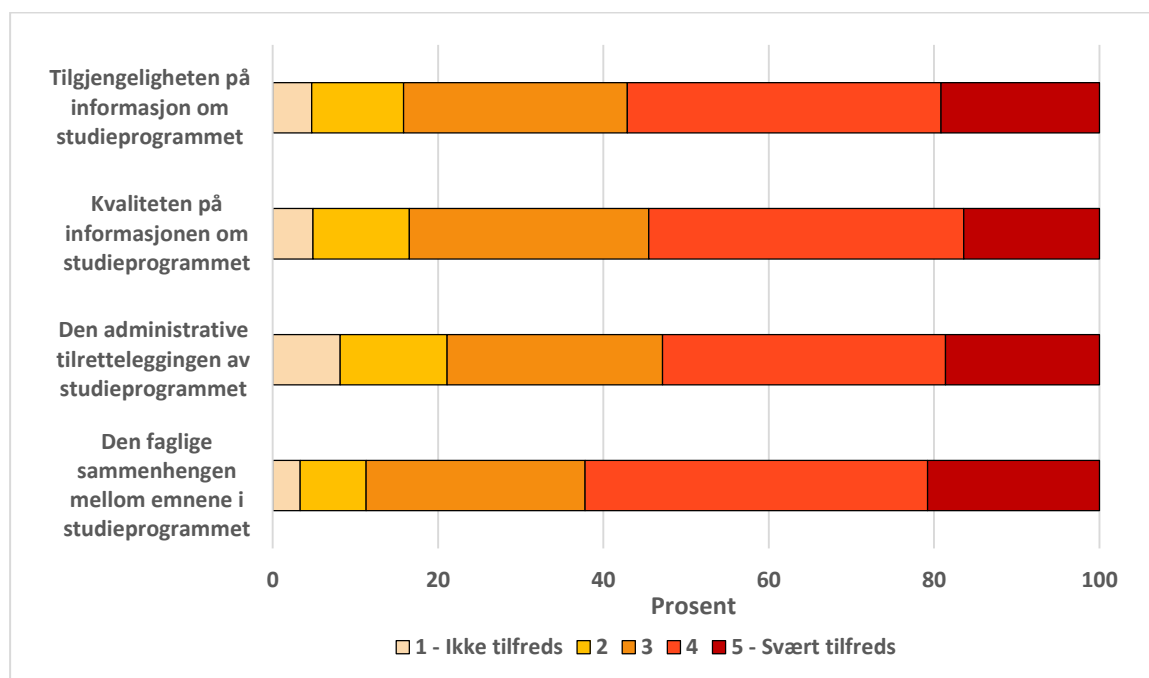
Det ble innført et nytt batteri med fire spørsmål om organiseringen av studieprogrammet i 2017. Spørsmålene kartlegger hvordan studentene opplever den administrative og faglige organiseringen av programmet. To av spørsmålene handler om informasjon om administrative og faglige forhold, et om administrativ tilrettelegging og et om faglig sammenheng mellom emnene. Lignende spørsmål har vært med i Studiebarometeret også før 2017, men formuleringene er for ulike til at de kan videreføres i tidsserier. Statistisk test av batteriets interne konsistens viser at det egner seg godt som indeks.

Studentene fikk fire spørsmål, med den innledende teksten «Hvor tilfreds er du med?»:

- Tilgjengeligheten på informasjon om studieprogrammet
- Kvaliteten på informasjonen om studieprogrammet
- Den administrative tilretteleggingen av studieprogrammet (timeplan, studieplan, etc.)
- Den faglige sammenhengen mellom emnene i studieprogrammet

Svarkategoriene går fra «1 – Ikke tilfreds» til «5 – Svært tilfreds», i tillegg kunne «Vet ikke» velges. Studentene klarte i stor grad å besvare spørsmålene. Bare om lag 7 prosent av respondentene (av de som startet å svare på skjemaet) valgte å ikke svare på disse spørsmålene, og andelen «Vet ikke» var svært lav, i gjennomsnitt 1,4 prosent, på disse spørsmålene. Figur 6.1 viser svarfordelingen.

Figur 6.1 Svarfordeling på spørsmål om organisering av studieprogrammet. Studiebarometeret 2018.

Studentene er ganske fornøyde med organiseringen av studieprogrammet. Over halvparten er tilfredse (svarkategori 4 eller 5), men et ganske stort mindretall, cirka 15 prosent, velger svarkategori 1 eller 2. Nesten 30 prosent velger den nøytrale midtkategorien. Studentene er mest tilfredse med faglig sammenheng, her velger 62 prosent svarkategori 4 eller 5.

Tabell 6.1 angir de nasjonale gjennomsnittsverdiene for de to årene vi har sammenlignbare tall: 2017 og 2018. Avvikene fra 2017 til 2018 er svært små og ikke mer enn 0,04 på noe spørsmål.

Tabell 6.1 Gjennomsnittsverdier, organisering av studieprogrammet. Studiebarometeret 2017–2018.

Hvor tilfreds er du med:	2017	2018
Tilgjengeligheten på informasjon om studieprogrammet du går på	3,5	3,6
Kvaliteten på informasjonen om studieprogrammet du går på	3,5	3,5
Den administrative tilretteleggingen av studieprogrammet (timeplan, studieplan etc.)	3,5	3,4
Den faglige sammenhengen mellom emnene i studieprogrammet	3,7	3,7
Indeksverdi – Organisering av studieprogrammet	3,6	3,5

I gjennomsnitt fikk spørsmålet om den faglige sammenhengen en score på 3,7, mens de andre spørsmålene fikk rundt mellom 3,4 og 3,6.

Om vi fordeler tallene på utdanningstype, fremkommer et klart bilde av at studentene på pedagogiske utdanninger er de minst tilfredse. Utdanningstypene grunnskolelærer, barnehagelærer og lektor er de som har lavest indeksverdi (fra 2,9 til 3,3). Høyest indeksverdi har utdanningstypene rettsvitenskap, fysikk og matematikk–statistikk (fra 3,9 til 4,0). En oversikt over alle utdanningstypene finnes i vedlegg 2.

Gjennomgående for hver av utdanningstypene er at scoren er ganske lik på alle de fire spørsmålene som inngår i indeksen. Det er imidlertid unntak: For eksempel er barnehagelærerstudenter i gjennomsnitt ganske tilfreds med den faglige sammenhengen (3,5), men langt fra så tilfreds med den administrative tilretteleggingen (2,9). Arkitekturstudentene har omtrent den samme vurderingen, her er tallene henholdsvis 3,8 og 3,1.

7 Læringsmiljø

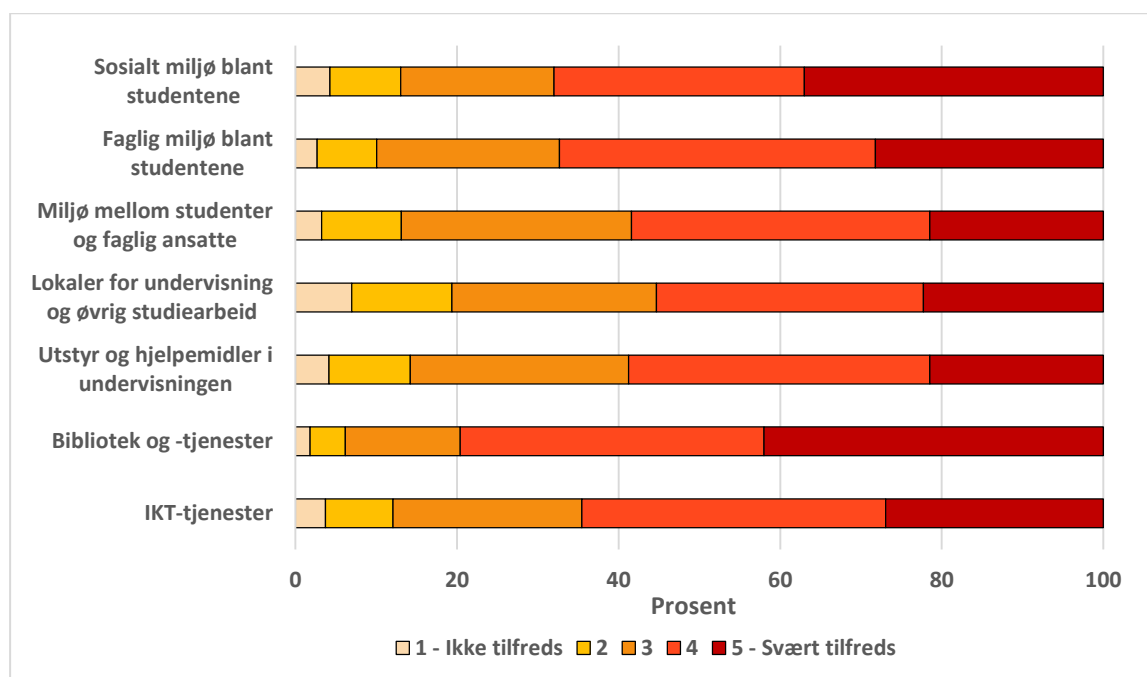
Spørsmålene om læringsmiljø er uendret i 2018. I 2017 ble det gjort endringer i dette spørsmålsbatteriet, blant annet ble batteriet splittet i to separate batterier i spørreskjemaet. Spørsmålene ble dermed presentert i to ulike grupper under hver sin overskrift. De tre første spørsmålene om faglig og sosialt miljø ble skilt ut som en gruppe i spørreskjemaet. De resterende spørsmålene om fysisk læringsmiljø og infrastruktur dannet den andre gruppen av spørsmål. Analyser av resultatene viser at denne oppdelingen i spørreskjemaet ikke har påvirket hvordan studentene svarer.

Studentene fikk sju spørsmål, med den innledende teksten «Hvor tilfreds er du med?»:

- Det sosiale miljøet blant studentene på studieprogrammet
- Det faglige miljøet blant studentene på studieprogrammet
- Miljøet mellom studentene og de faglig ansatte på studieprogrammet
- Lokaler for undervisning og øvrig studiearbeid
- Utstyr og hjelpemidler i undervisningen
- Bibliotek og bibliotekstjenester
- IKT-tjenester (f.eks. læringsplattformer, programvare og PC-tilgang)

Svarskalaen gikk fra «Ikke tilfreds – 1» til «Svært tilfreds – 5», i tillegg til «Vet ikke». Blant respondentene som startet å svare på skjemaet, valgte om lag 5 prosent å ikke svare på disse spørsmålene. Andelen «Vet ikke» varierte fra 1,0 prosent på spørsmålet om lokaler til nesten 9 prosent på spørsmålet om bibliotek. Det kan tyde på at en del studenter ikke kjenner så godt til biblioteket og bibliotekstjenester på institusjonen, men at de som kjenner til det eller har erfaring med det jevnt over er tilfredse. Figur 7.1 viser svarfordelingen på spørsmålene om læringsmiljø.

Figur 7.1 Svarfordeling på spørsmål om læringsmiljø. Studiebarometeret 2018.

Over halvparten av studentene svarer 4 eller 5 (tilfreds eller svært tilfreds) på alle enkeltspørsmålene, og det er svært få som svarer 1 (ikke tilfreds). Størst andel lite tilfredse studenter er det på spørsmålene om lokaler (nesten 20 prosent). Størst andel tilfredse studenter er det på spørsmålet om bibliotek og bibliotekstjenester (omtrent 80 prosent).

Tabell 7.1 angir de nasjonale gjennomsnittsverdiene for de årene vi har sammenlignbare tall. Spørsmålene egner seg godt til å konstruere indekser. Det gjelder både samlet og hver for seg gruppert i to underindekser, som de fremkommer i tabell 7.1.

Tabell 7.1 Gjennomsnittsverdier, læringsmiljø. Studiebarometeret 2013–2018.

Hvor tilfreds er du med:	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Det sosiale miljøet blant studentene på studieprogrammet	3,9	3,9	4,0	4,0	3,9	3,9
Det faglige miljøet blant studentene på studieprogrammet	3,8	3,8	3,9	3,9	3,8	3,8
Miljøet mellom studentene og de faglig ansatte på studieprogrammet	-	-	3,7	3,7	3,6	3,6
Indeksverdi – Faglig og sosialt miljø			3,8	3,9	3,8	3,8
Lokaler for undervisning og øvrig studiearbeid	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5
Utstyr og hjelpemidler i undervisningen	3,5	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6
Bibliotek og bibliotekstjenester	4,1	4,1	4,2	4,1	4,1	4,1
IKT-tjenester (f.eks. læringsplattformer, programvare og PC-tilgang)	3,8	3,7	3,8	3,8	3,7	3,8
Indeksverdi – Fysisk læringsmiljø			3,8	3,7	3,7	3,7
Indeksverdi – Læringsmiljø	3,8	3,8	3,8	3,8	3,7	3,8

Resultatene på indeksen om læringsmiljø, og de enkelte spørsmålene, har vært svært stabile over tid. Av disse spørsmålene er studentene minst tilfredse med lokaler for undervisning og øvrig studiearbeid, som oppnår en score på 3,5. Studentene er mest tilfreds med bibliotek og bibliotekjenester, hvor gjennomsnittet er på 4,1, noe som er godt over indeksverdien for alle spørsmålene på 3,8. En oversikt over scorene på alle utdanningstypene finnes i vedlegg 2.

På indeksen om faglig og sosialt miljø scorer studenter innenfor utdanningstypene politi (4,3), arkitektur (4,1) og yrkesfaglærer (4,1) høyest. Lavest scorer sosiologi (3,4) og samfunnsøkonomi (3,5). På indeksen om fysisk læringsmiljø scorer studenter innenfor matematikk–statistikk, geologi og kjemi høyest (alle med 4,0). Lavest scorer arkitektur (3,2) og sosialfag (3,4).

8 Tilknytning til arbeidslivet

Spørsmålene om tilknytning til arbeidslivet er nye i årets skjema. Tidligere år har vi hatt flere spørsmål om studentenes fremtidige situasjon på arbeidsmarkedet. Nå har vi dreiet spørsmålene over til primært å handle hva studentene opplever på studieprogrammet sitt. Vi ønsket også å unngå spørsmål som går direkte på jobbmuligheter, ettersom jobbmuligheter kan påvirkes av flere faktorer (som f.eks. konjunkturedringer), som er uavhengige av kvaliteten på studieprogrammet. På grunn av denne omleggingen har vi også endret navn på indeksen, fra «Yrkesrelevans» til «Tilknytning til arbeidslivet».

Gjennom testingen av nye spørsmål sommeren 2018 kom det frem at det mange steder er andre aktører på institusjonene enn selve studieprogrammet som legger til rette for at studentene får kontakt med, og informasjon om, arbeidslivet. For å unngå lange og kompliserte spørsmålsformuleringer inkluderte vi en innledende tekst hvor studentene bes om å tenke på både studieprogrammet sitt og andre aktører. Dette betyr at spørsmålene ikke kun handler om hva studieprogrammet gjør, men mer generelt om hva studentene (på et gitt studieprogram) opplever. Denne forklaringen, samt spørsmålene, er vist under:

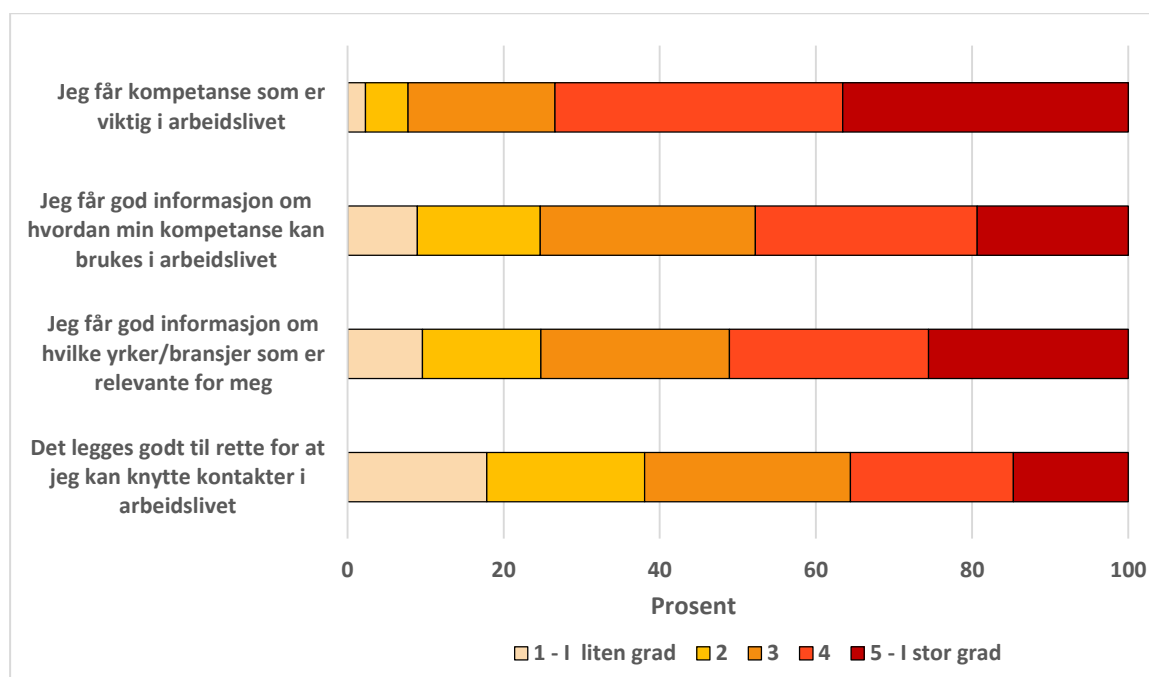
«Her ønsker vi at du tenker på den informasjonen og de mulighetene du får via både studieprogrammet ditt og andre aktører på institusjonen, som for eksempel karrieresenter og studentforeninger.

I hvilken grad opplever du det følgende:»

- Jeg får kompetanse som er viktig i arbeidslivet
- Jeg får god informasjon om hvordan min kompetanse kan brukes i arbeidslivet
- Jeg får god informasjon om hvilke yrker/bransjer som er relevante for meg
- Det legges godt til rette for at jeg kan knytte kontakter i arbeidslivet

Det første spørsmålet er uendret fra tidligere år, mens de andre spørsmålene er nye. Skalaen er den samme som før, fra «1 – I liten grad» til «5 – I stor grad», i tillegg til «Vet ikke». Om lag 11 prosent av respondentene (av de som startet å svare på skjemaet) valgte å ikke svare på disse spørsmålene. Andelen «Vet ikke» er relativt lav og varierer fra 2 til 6 prosent på de fire spørsmålene. Disse er utelatt fra beregning av svarfordeling og gjennomsnitt. Svarfordeling for spørsmålene om tilknytning til arbeidslivet vises i figur 8.1.

Figur 8.1 Svarfordeling for spørsmål om tilknytning til arbeidslivet. Studiebarometeret 2018.

Om lag halvparten av studentene svarer 4 eller 5 på de to spørsmålene om informasjon, mens bare om lag 35 prosent svarer 4 eller 5 på spørsmålet om å knytte kontakter med arbeidslivet. Gjennomsnittsverdier vises i tabell 8.1. Spørsmålsbatteriet er egnet til å konstruere en samlet indeks.

Tabell 8.1 Gjennomsnittsverdier, tilknytning til arbeidslivet. Studiebarometeret 2018.

Hvor enig er du i:	2018
Jeg får kompetanse som er viktig i arbeidslivet	4,0
Jeg får god informasjon om hvordan min kompetanse kan brukes i arbeidslivet	3,3
Jeg får god informasjon om hvilke yrker/bransjer som er relevante for meg	3,4
Det legges godt til rette for at jeg kan knytte kontakter i arbeidslivet	2,9
Indeksverdi – Tilknytning til arbeidslivet	3,4

Spørsmålet om studenten får kompetanse som er viktig i arbeidslivet får klart høyest score (4,0). Dette spørsmålet er uforandret fra tidligere år. Imidlertid scorer dette spørsmålet klart lavere enn før – i 2017 var scoren 4,3. Årsaken til nedgangen kan være at de andre og nye spørsmålene i dette batteriet, som jo gjennomgående scorer lavt, påvirker studentene til å gi også dette spørsmålet lavere score enn tidligere år. Lavest scorer spørsmålet om å knytte kontakter i arbeidslivet (2,9).

Studenter innenfor utdanningstypene politi (4,3) og medisin (3,9) gir de høyeste svarverdiene. Andre profesjonsutdanninger, som sykepleie, yrkesfaglærer m.fl. følger hakk i hæl. Lavest score gir studentene i sosiologi og antropologi (begge 2,6). En oversikt over scorene på alle utdanningstypene finnes i vedlegg 2. På spørsmålet om det legges godt til rette for å knytte kontakter i arbeidslivet, scorer politi, sivilingeniør og yrkesfaglærer høyest, sosiologi, geografi og antropologi lavest.

Fra NOKUTs Underviserundersøkelse 2017²⁰ så vi at underviserne mener at utdanningstilbudene de gir er relevante for arbeidslivet, samtidig som de uttrykker at de i liten grad har kontakt med arbeidslivet. Undervisernes stemme styrker utsagnet om at arbeidslivstilknytningen i høyere utdanning er utfordrende.

9 Praksis

Spørsmålene i praksisbatteriet tar sikte på å kartlegge tilfredshet med praksisopplæringen for studenter som har gjennomført praksis som en del av studieprogrammet. Batteriet blir kun gitt til studenter som svarer ja på spørsmålet «Har du hatt praksisperiode organisert av studieprogrammet ditt?».

Vi spør altså studentene selv om de har hatt praksis. Et alternativ ville vært å bruke registerdata om praksis som rapporteres til DBH. Denne rapporteringen tar imidlertid ikke høyde for når i studieløpet studentene er ute i praksis, noe som ville medført at en god del studenter som ikke ennå har hatt praksis ville fått disse spørsmålene.

DBH-dataene omfatter også obligatorisk praksis, mens vi i Studiebarometeret også ønsker å dekke praksis som ikke er obligatorisk, men som bare en del av studentgruppa har erfaringer fra.

Det at vi spør studentene selv om de har hatt praksis, gjør at det er en risiko for at studenter som har hatt praksis som ikke er organisert av studieprogrammet også svarer ja på inngangsspørsmålet om praksis. For å sile ut disse studentene når vi regner ut snittverdier og viser verdier i nettportalen, bruker vi følgende kriterium for at svar på praksisspørsmålene skal gjelde: Minst seks respondenter på et studieprogram må ha svart på minst tre av syv praksisspørsmål, og disse må utgjøre minst 49,5 prosent av respondentene på programmet. Regelen har også blitt testet opp mot annen tilgjengelig informasjon, og er robust. Til sammen var det 10 731 studenter som opplyste at de har hatt praksis, mens etter utsilingen sto vi igjen med 9 353 studenter.

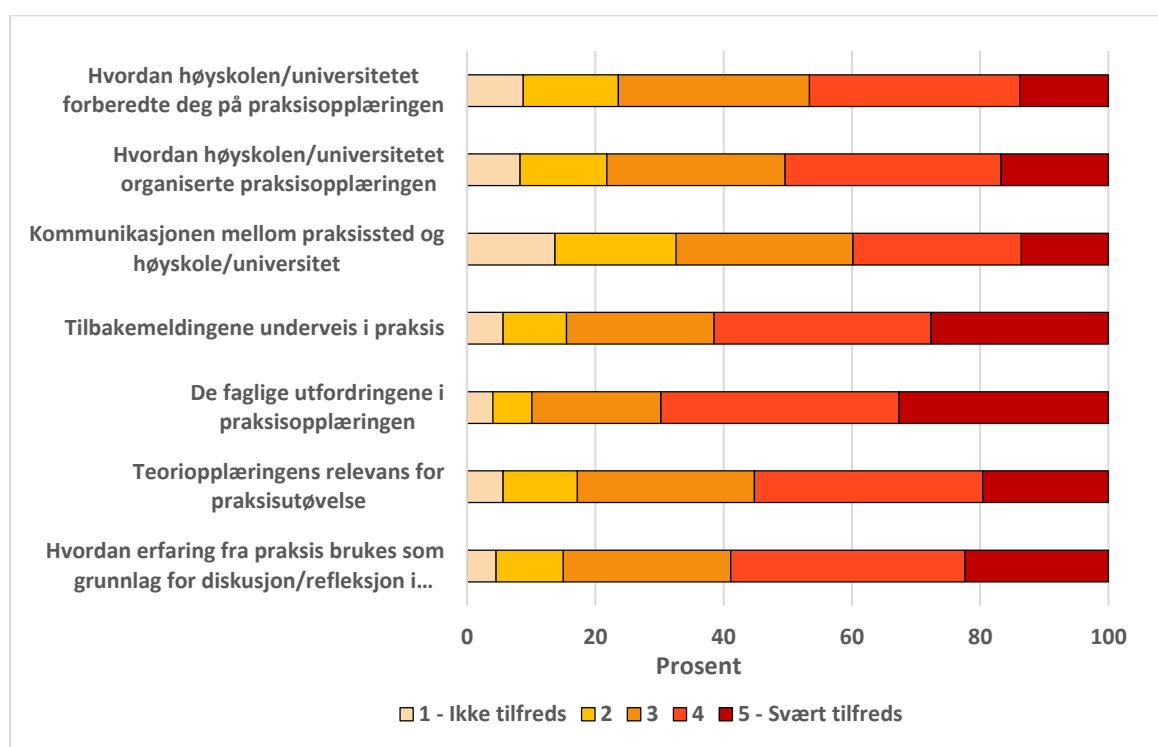
Spørsmålene om praksis ble først inkludert i studentundersøkelsen i 2014 og har vært med hvert år siden da uten noen endringer. I 2018 gjorde vi noen små justeringer ved å fjerne et spørsmål om tilfredshet med praksisopplæringen generelt og å legge til et spørsmål om organiseringen av praksis. Batteriet dekker forberedelse og organisering i forkant av praksisopplegget, selve gjennomføringen av praksis og oppfølgingen i etterkant. Studentene får spørsmål om i hvor tilfreds de er med:

- Hvordan høyskolen/universitetet forberedte deg på praksisopplæringen
- Hvordan høyskolen/universitetet organiserte praksisopplæringen
- Kommunikasjonen mellom praksissted og høyskole/universitet
- Tilbakemeldingene underveis i praksis
- De faglige utfordringene i praksisopplæringen
- Teoriopplæringens relevans for praksisutøvelse
- Hvordan erfaring fra praksis brukes som grunnlag for diskusjon/refleksjon i undervisningen

²⁰ https://www.nokut.no/globalassets/studiebarometeret/underviserundersokelsen/lid_pedersen_damen_underviserundersokelsen-2017_hovedtendenser_2-2018.pdf

Respondentene kunne svare ut fra en fem-delt skala, fra «1 – Ikke tilfreds» til «5 – Svært tilfreds». I tillegg kunne de svare «Vet ikke». Andelen «Vet ikke» er på under 4 prosent på de fleste spørsmålene om praksis, med unntak av spørsmålene om kommunikasjon mellom praksissted og institusjon og om hvordan erfaring fra praksis brukes i undervisningen: På begge disse spørsmålene har 6 prosent svart «Vet ikke». Figur 9.1 viser svarfordelingen på spørsmålene om praksis.

Figur 9.1 Svarfordeling på spørsmål om praksis. Studiebarometeret 2018. Prosent.

Hvis vi ser nærmere på svarfordelingen på spørsmålene, er 70 prosent av studentene tilfreds eller svært tilfreds med de faglige utfordringene i praksisopplæringen. Tilfredshet med kommunikasjonen mellom institusjon og praksissted og forberedelse på praksisopplæringen svakest ut – her oppgir under halvparten at de er tilfreds.

Tabell 9.1 viser studentenes tilfredshet med praksisopplæringen fra 2014 til 2018. På grunn av den justeringen som ble gjort i spørsmålene i 2018 (ett spørsmål ble fjernet og ett spørsmål ble lagt til), presenterer vi her nye indeksverdier for 2014–2017, hvor det siste spørsmålet om tilfredshet generelt er tatt ut av beregningen av indeksen.²¹ I 2018 er det nye spørsmålet om tilfredshet med hvordan institusjonen organiserte praksisopplæringen tatt med i beregning av indeksen. Gjennomsnittsverdien for indeksen endrer seg ikke om vi tar dette spørsmålet ut av indeksberegningen.

²¹ Beregning av ny indeks medførte endringer i indeksen for 2016 og 2017, ved at den gikk ned med 0,1 (fra 3,7 til 3,6 i 2016 og fra 3,6 til 3,5 i 2017).

Tabell 9.1 Gjennomsnittsverdier, praksis. Studiebarometeret 2014–2018.

Hvor tilfreds er du med:	2014	2015	2016	2017	2018
Hvordan høyskolen/universitetet forberedte deg på praksisopplæringen	3,3	3,4	3,4	3,3	3,3
Hvordan høyskolen/universitetet organiserte praksisopplæringen	-	-	-	-	3,4
Kommunikasjonen mellom praksissted og høyskole/universitet	3,1	3,1	3,2	3,1	3,1
Tilbakemeldingene underveis i praksis	3,6	3,7	3,7	3,7	3,7
De faglige utfordringene i praksisopplæringen	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9
Teoriopplæringens relevans for praksisutøvelse	3,5	3,6	3,6	3,6	3,5
Hvordan erfaring fra praksis brukes som grunnlag for diskusjon/refleksjon i undervisningen	3,6	3,7	3,7	3,7	3,6
Praksisopplæringen generelt	3,9	4,0	4,0	4,0	-
Indeksverdi - Praksis	3,5	3,6	3,6	3,5	3,5

Vi ser at snittverdiene holder seg svært stabile over tid, med ingen endringer over 0,1 på enkeltspørsmål. Spørsmålet om de faglige utfordringene i praksisopplæringen har høyest gjennomsnitt (3,9) og er det punktet studentene er mest fornøyd med i praksisopplæringen. Deretter kommer spørsmålet om tilbakemeldingene underveis i praksis (3,7). Spørsmålet med lavest gjennomsnittsverdi er «Kommunikasjonen mellom praksissted og høyskole/universitet» (3,1). Hvordan institusjonen forberedte studentene på praksisopplæringen har nest lavest gjennomsnittsverdi (3,3). Indeksverdien ligger jevnt på 3,5–3,6 for alle årene.

Blant de utdanningstypene som har flere enn 50 studenter som har svart på spørsmålene om praksis, er studentene på politi- og odontologiutdanningene mest fornøyde, med et snitt på 4,0 på indeksen om praksis. På den andre siden av skalaen ser vi at studentene på lektor og grunnskole er minst fornøyde med praksisopplegget, med et snitt på 3,2. Indeksverdier for utdanningstypene vises i vedlegg 2.

10 Vurderingsformer

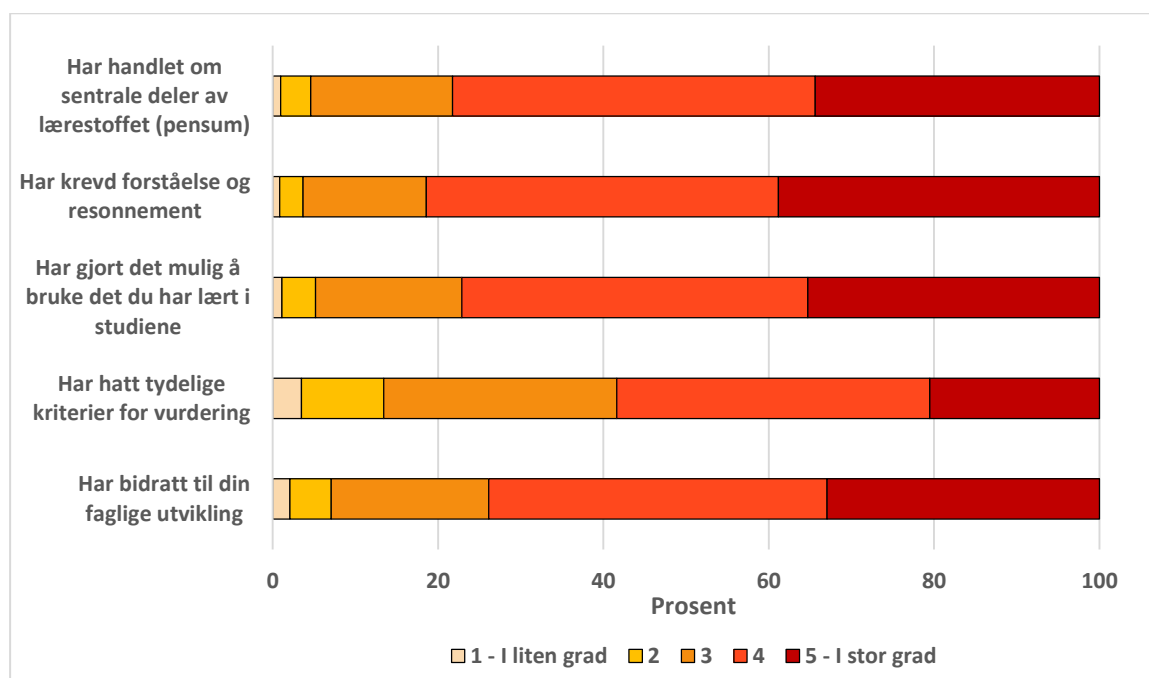
Spørsmålsbatteriet om vurderingsformer tar sikte på å si noe om hvordan studentene opplever eksamener, innleveringer og andre vurderingsformer i studieprogrammet sitt. Statistisk test av batteriets interne konsistens viser at det egner seg godt som indeks.

Studentene fikk fem spørsmål, med den innledende teksten «I hvilken grad mener du at eksamener, innleveringer og andre vurderingsformer hittil i studieprogrammet ditt?»:

- Har handlet om sentrale deler av lærestoffet (pensum)
- Har krevd forståelse og resonnement
- Har gjort det mulig å bruke det du har lært i studiene dine
- Har hatt tydelige kriterier for vurdering
- Har bidratt til din faglige utvikling

Svarkategoriene går fra «1 – I liten grad» til «5 – I stor grad». I tillegg kunne respondentene velge «Vet ikke». Andelen av respondentene som ikke svarte på disse spørsmålene var om lag 8 prosent, og andelen som svarte «Vet ikke» er i gjennomsnitt 1,4 prosent på disse spørsmålene. De som svarte «Vet ikke» er holdt utenfor ved beregning av svarfordeling og gjennomsnitt. Figur 10.1 viser svarfordelingen.

Figur 10.1 Svarfordeling på spørsmål om vurderingsformer. Studiebarometeret 2018.

Studentene svarer overveiende positivt på spørsmålene. Andelen som velger svarkategori 4 og 5 ligger på mellom 74–81 prosent, for alle spørsmålene unntatt det som dreier seg om «Tydelige kriterier for vurdering», hvor andelen som svarer 4 eller 5 er omtrent 20 prosentpoeng lavere (58 prosent). Her er andelen som svarer 1 eller 2 (i liten grad) 13 prosent, mens det på de andre spørsmålene ligger på mellom 5–7 prosent.

Tabell 10.1 angir de nasjonale gjennomsnittsverdiene for de to årene vi har sammenlignbare tall: 2017 og 2018. Spørsmålsbatteriet ble vesentlig endret i 2017. I 2018 ble det bare justert noe, ved at et spørsmål om tilrettelegging for bruk av digitale hjelpemidler ble fjernet. Dette ble fjernet fordi andelen «Vet ikke» og «Ikke besvart» var høye, i tillegg til at faktoranalyse viste at spørsmålet ikke kunne brukes i beregning av indeksverdi og fordi temaet berøres i batteriet om bruk av digitale verktøy. De to spørsmålene som kan sammenlignes med tidligere år har svært stabile resultater over tid.

Tabell 10.1 Gjennomsnittsverdier, vurderingsformer. Studiebarometeret 2013–2018.

Hvor tilfreds er du med:	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Har handlet om sentrale deler av lærestoffet (pensum)	4,1	4,1	4,1	4,0	4,1	4,1
Har krevd forståelse og resonnement	4,2	4,2	4,3	4,2	4,2	4,2
Har gjort det mulig å bruke det du har lært i studiene dine	-	-	-	-	4,1	4,1
Har hatt tydelige kriterier for vurdering	-	-	-	-	3,6	3,6
Har bidratt til din faglige utvikling	-	-	-	-	4,0	4,0
Indeksverdi – Vurderingsformer	-	-	-	-	4,0	4,0

Avvikene fra 2017 til 2018 er svært små, og ikke mer enn 0,4 på noen av spørsmålene. I gjennomsnitt oppgir studentene at vurderingsformene i stor grad handlet om sentrale deler av pensum, gjorde det mulig å bruke det de har lært, krevde forståelse og resonnement, og bidro til faglig utvikling. Studentene er noe mer avmålte i sin vurdering av om det har vært tydelige kriterier for vurdering, her er gjennomsnittsverdien bare 3,6.

Forskjellene mellom utdanningstypene er ganske små, og de fleste studentene, på de fleste utdanningstypene er fornøyde med denne delen av studieprogrammet sitt (se vedlegg 2). Studentene på utdanningstypene matematikk–statistikk (4,3) og fysikk (4,2) er mest enige i påstandene. Studentene som er minst enige i påstandene befinner seg på medisin og farmasi (begge 3,7). Dette sammenfaller i stor grad med funnene i 2017.

Utdanningstypene som i gjennomsnitt scorer best, scorer også best på spørsmålet om tydelige kriterier for vurdering. Det gjelder matematikk–statistikk og fysikk, men også siving, sykepleie og politi scorer høyt her. Lavest scorer farmasi, samfunnsfag (andre) og arkitektur.

11 Bruk av digitale verktøy

Studiebarometeret har inneholdt spørsmål om bruk av digitale verktøy siden 2016. I 2018 er antall spørsmål om dette temaet redusert fra åtte til fire, og spørsmålene er endret, først og fremst ved at spørsmålene har blitt noe mer generelle. Spørsmålene dekker tre ulike sider ved bruk av digitale verktøy: Bruk i undervisningen (spørsmål 1 og 2), opplæring (spørsmål 3) og administrativ bruk (spørsmål 4). Det siste spørsmålet om læringsplattform kan også sies å dekke en faglig dimensjon, da faglærere gjerne bruker læringsplattformen til å kommuniserer rundt faget.

Innledningsvis la vi inn en tekst som forklarer hva vi legger i begrepet digitale verktøy: «Med digitale verktøy mener vi for eksempel:»

- Digitale læringsplattformer (Canvas, Blackboard, It's learning, etc.)
- Programvare (Excel, Stata, MatLab, Photoshop, etc.)
- Sosiale medier (Forum, Facebook, etc.)
- Nettbaserte verktøy og medier (Youtube, Kahoot, Google Drive, etc.)
- Videoopptak, streaming, podcast, etc.

Studentene fikk deretter fire spørsmål, med den innledende teksten «I hvilken grad opplever du følgende?»:

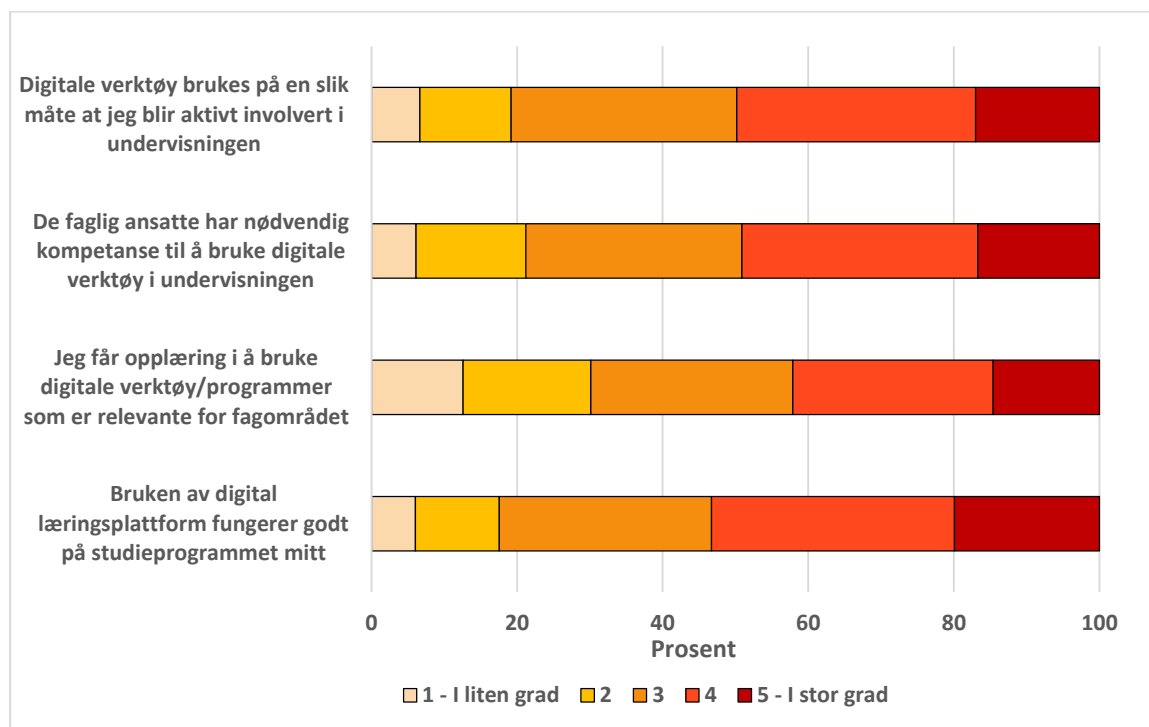
- Digitale verktøy brukes på en slik måte at jeg blir aktivt involvert i undervisningen
- De faglig ansatte har nødvendig kompetanse til å bruke digitale verktøy i undervisningen
- Jeg får opplæring i å bruke digitale verktøy/programmer som er relevante for fagområdet
- Bruken av digital læringsplattform fungerer godt på studieprogrammet mitt

Selv om spørsmålene er nye, er de inspirert av/basert på lignende spørsmål fra tidligere år. Unntaket er spørsmål tre, om opplæring i faglig relevante programmer, som er nytt i 2018. Dette spørsmålet ble inkludert på bakgrunn av flere fritekst-kommentarer i Studiebarometeret 2017 som tok opp dette temaet.

Svarkategoriene går fra «1 – I liten grad» til «5 – I stor grad». I tillegg kunne respondentene velge «Vet ikke / brukes ikke». Andelen ikke besvart var om lag 15 prosent. Det høye frafallet er om lag som forventet, da dette batteriet var plassert langt ute i skjemaet. Andelen som svarte «Vet ikke» varierte fra 3 prosent til 5 prosent. I figur 11.1 viser vi svarfordelingen på spørsmålene.

Om lag halvparten av studentene er enige i påstandene; de opplever at digitale verktøy brukes på en slik måte at de blir aktivt involvert i undervisningen, at de faglig ansatte har nødvendig kompetanse, at de får opplæring i relevante verktøy og at læringsplattformen fungerer godt. Spørsmålet om de opplever at de får opplæring i relevante digitale verktøy har høyest andel som svarer i liten grad (30 prosent). Dette spørsmålet har også lavest gjennomsnittsverdi sammenlignet med de andre spørsmålene i batteriet.

Figur 11.1 Svarfordeling på spørsmål om bruk av digitale verktøy. Studiebarometeret 2018.

Gjennomsnittsverdiene angis i tabell 11.1. Både i 2018 og tidligere år har spørsmålene om digitale verktøy først og fremst vært ment å brukes som enkeltspørsmål, forstått som at det ikke har vært en ambisjon at spørsmålene skal kunne brukes til å konstruere en indeks. Faktoranalyse viser imidlertid at spørsmålene er egnet til å konstruere en samlet indeks²².

Tabell 11.1 Gjennomsnittsverdier, bruk av digitale verktøy. Studiebarometeret 2018.

I hvilken grad opplever du følgende?	2018
Digitale verktøy brukes på en slik måte at jeg blir aktivt involvert i undervisningen	3,4
De faglig ansatte har nødvendig kompetanse til å bruke digitale verktøy i undervisningen	3,4
Jeg får opplæring i å bruke digitale verktøy/programmer som er relevante for fagområdet	3,1
Bruken av digital læringsplattform fungerer godt på studieprogrammet mitt	3,5
Indeksverdi – Bruk av digitale verktøy	3,4

Studentene i utdanningstypene data-IT, politi og tekniske fag er mest enige i påstanden om at digitale verktøy brukes på en slik måte at de blir aktivt involvert i undervisningen. Her ligger snittscoren i spennet 3,6–3,8. Studentene i utdanningstypene medisin, grunnskole og samfunnsøkonomi er de som er minst enige, med en snittscore på noe over 3,0.

Når det gjelder påstanden om at de faglig ansatte har nødvendig kompetanse til å bruke digitale verktøy i undervisningen, er studenter på data-IT, geologi og matematikk–statistikk mest enige (snittscore på 3,8), mens studenter i sykepleie, odontologi og medisin er minst enige (snittscore på om lag 3,0).

På påstanden om at studentene får opplæring i å bruke digitale verktøy/programmer som er relevante, er studenter på data-IT, fysikk og politi mest enige (score på om lag 3,8), mens studenter på sosialfag, lektor og medisin er minst enige (score på 2,7).

Studenter på data-IT, geologi og primærnæringer er de som er mest enige i påstanden om at digital læringsplattform fungerer godt (score på 3,8). Studentene i utdanningstypene medisin, grunnskole og barnehage er de som er minst enige, snittscoren for de er mellom 3,1 og 3,2.

Alt i alt tegner det seg et bilde av at studenter i mer teknisk orienterte utdanningstyper er mest enige i påstandene. Alle de 12 utdanningstypene med høyest snittscore på de fire spørsmålene er innen naturvitenskapelige fag, unntatt politi, medie-informasjon og primærnæringer, som også har en god del innslag av teknologi. Den andre enden av skalaen er dominert av utdanningstyper innen pedagogiske fag (grunnskole, barnehage og lektor) og helse- og sosialfag (sosialfag, medisin, odontologi og sykepleie). En oversikt over scorene på alle utdanningstypene finnes i vedlegg 2.

Bruk av digitale læringsplattformer er i stor grad et institusjonsanliggende, da både valg av plattform og føringer for hvordan den skal brukes trolig er avgjort sentralt. Av de fire spørsmålene om bruk av digitale verktøy er det da også på spørsmålet om læringsplattform at variasjonen mellom institusjonene er størst. Laveste score ligger på 2,0, høyeste på 4,4. Det er de minste institusjonene som ligger i hver ende av skalaen, noe som kan skyldes et lavt antall svarende (minste med 15) og

²² Wiggen og Pedersen (2019): Studiebarometeret: Dokumentasjonsrapport. NOKUT Rapport 2-2019

dermed mindre reliable tall. Om vi bare ser på institusjoner med over 400 respondenter, er variasjonen likevel ganske stor; fra 3,2 til 3,9.

12 Medvirkning

Dette batteriet tar sikte på å si noe om studentene opplever at de har mulighet til å påvirke innhold og opplegg på studieprogrammet, og mulighet til å medvirke gjennom lokalt studentdemokrati.

Spørsmålene om medvirkning ble vesentlig endret i 2018. Bakgrunnen for endringen var at to av spørsmålene var overlappende. I tillegg hadde det tredje spørsmålet en veldig høy vet ikke-andel både i 2017 og tidligere år (rundt 25 prosent), og det målte ikke det vi ønsket å måle. Endringene er inspirert av fagskoleundersøkelsen (Studiebarometeret for fagskole) hvor det ble utviklet nye spørsmål om medvirkning.

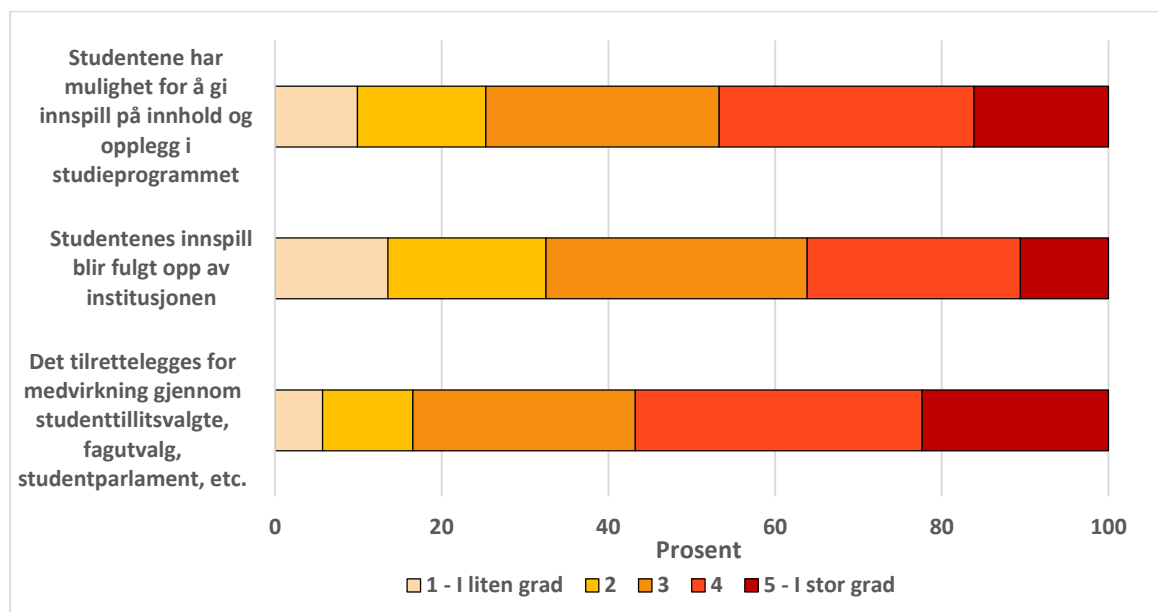
De tre nye spørsmålene handler om det samme som tilsvarende spørsmål fra tidligere år, men de er omformulert for å bli mer presise og for å være lettere å svare på. Den største endringen er gjort i det siste spørsmålet om medvirkning gjennom studenttillitsvalgte, som nå handler om studentenes oppfattelse av hvor godt det tilrettelegges for medvirkning gjennom studentdemokratiet, tillitsvalgte osv. Statistisk test av batteriets interne konsistens viser at det egner seg godt som indeks.

Studentene ble spurt: «I hvilken grad opplever du følgende?»

- Studentene har mulighet for å gi innspill på innhold og opplegg i studieprogrammet
- Studentenes innspill blir fulgt opp av institusjonen
- Det tilrettelegges for medvirkning gjennom studenttillitsvalgte, fagutvalg, studentparlament etc.

Svarskalaen gikk fra «1 – I liten grad» til «5 – I stor grad», og i tillegg var det mulig å svare «Vet ikke». Andel som svarte «vet ikke» på det første spørsmålet var 4 prosent, mens på spørsmål om i hvilken grad studentenes innspill blir fulgt opp av institusjonen og om det tilrettelegges for medvirkning gjennom studenttillitsvalgte etc. var andelen på 14 prosent. Andel som svarer «vet ikke» er altså fortsatt høy på disse to spørsmålene, men når det gjelder det siste spørsmålet, er den likevel betraktelig lavere enn ved tidligere årganger. Den høye andelen som svarer «vet ikke» skyldes mest sannsynlig en reell manglende kjennskap til hvordan innspill og tilbakemeldinger fra studentene blir fulgt opp av institusjonen og manglende kjennskap til muligheter for medvirkning gjennom studentdemokratiet. Figur 12.1 viser svarfordelingen på de tre påstandene om medvirkning.

Figur 12.1 Svarfordeling på spørsmål om medvirkning. Studiebarometeret 2018.

Svarfordelingen viser at om lag 30 prosent svarer 1 eller 2 på de to første påstandene, om mulighet for å gi innspill og om innspill blir fulgt opp av institusjonen. På den siste påstandene, om det tilrettelegges for medvirkning gjennom studenttillitsvalgte etc., er det færre som svarer 1 eller 2, under 20 prosent, og nesten 60 prosent som svarer 4 eller 5.

Spørsmålene om medvirkning har en lav gjennomsnittsscore sammenlignet med flere av de andre batteriene i undersøkelsen, spesielt de to første påstandene (Figur 12.1 og Tabell 12.1): Studentene opplever i mindre grad at innspill blir fulgt opp av institusjonen (3,0), og å ha mulighet til å gi innspill på innhold og opplegg i studieprogrammet (3,3). De opplever i noe høyere grad at det tilrettelegges for medvirkning gjennom studenttillitsvalgte etc. (3,6).

Når det gjelder spørsmålet om i hvilken grad studentenes innspill blir fulgt opp, er det kanskje naturlig å få en høy andel vet ikke: Endringer som følge av innspill fra studenter kan først skje etter at studentene er ferdige på studieprogrammet eller emnet. En kan tenke seg at det kan være et mål for institusjonene å kommunisere til studentene at det er gjort endringer på bakgrunn av innspill fra studentene. Studieprogram med lav vet ikke-andel og høy score på dette spørsmålet kan tenkes å lykkes med å kommunisere dette til studentene.

Tabell 12.1 Gjennomsnittsverdier, medvirkning. Studiebarometeret 2018

I hvilken grad opplever du følgende?	2018
Studentene har mulighet for å gi innspill på innhold og opplegg i studieprogrammet	3,3
Studentenes innspill blir fulgt opp av institusjonen	3,0
Det tilrettelegges for medvirkning gjennom studenttillitsvalgte, fagutvalg, studentparlament, etc.	3,6
Indeksverdi - Medvirkning	3,3

Studenter innenfor utdanningstypene odontologi, barnehage, grunnskolelærer og lektor scorer lavest på indeksen (3,0 i gjennomsnittsscore). Studenter innenfor fysikk, matematikk og statistikk scorer høyest med 3,6 i gjennomsnitt, mens politi, tekniske fag, sivilingeniør, data og IT, kunst og primærnæring kommer like etter med 3,5 (se vedlegg 2). Selv om spørsmålene er endret siden 2017, er det de samme utdanningstypene som scorer hhv. høyt og lavt som tidligere år, og gjennomsnittsverdiene for de to siste spørsmålene ligger på samme nivå som for tilsvarende spørsmål i 2017.

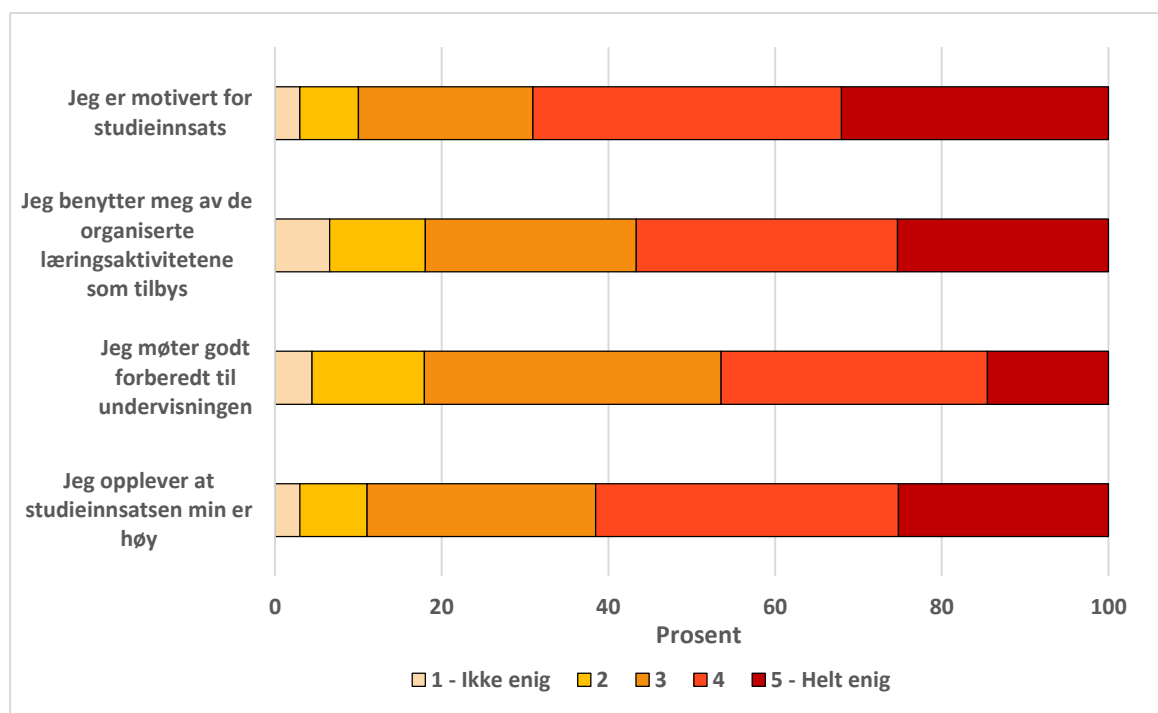
13 Eget engasjement

I dette spørsmålsbatteriet blir studentene spurt om sitt eget engasjement og motivasjon for studiene: «I hvilken grad er du enig i de følgende påstandene?»

- Jeg er motivert for studieinnsats
- Jeg benytter meg av de organiserte læringsaktivitetene som tilbys
- Jeg møter godt forberedt til undervisningen
- Jeg opplever at studieinnsatsen min er høy

Svarskalaen gikk fra «1 – Ikke enig» til «5 – Helt enig», i tillegg til «Vet ikke». Andel som svarer «vet ikke» er lav på disse spørsmålene, med 4 prosent på spørsmålet om de benytter seg av de organiserte læringsaktivitetene og under 1 prosent på de andre. I figur 13.1 vises svarfordelingene for alle enkeltspørsmålene.

Figur 13.1 Svarfordeling på spørsmål om eget engasjement. Studiebarometeret 2018.

På spørsmålet om studentene er motivert for studieinnsats svarer 32 prosent det høyeste svaralternativet (5 – Helt enig), og 25 prosent svarer det samme på spørsmålet om de opplever studieinnsatsen sin som høy og at de benytter seg av de organiserte læringsaktivitetene. Samtidig er det kun 15 prosent som svarer at de i stor grad møter godt forberedt til undervisningen.

De samme spørsmålene har blitt stilt i Studiebarometeret siden 2014, slik at vi her har en tidsserie over fem år. I tabell 13.1 ser vi gjennomsnittsverdiene for de fire påstandene om eget engasjement for perioden 2014–2018.

Tabell 13.1 Gjennomsnittsverdier, eget engasjement. Studiebarometeret 2014–2018.

I hvilken grad er du enig i de følgende påstandene?	2014	2015	2016	2017	2018
Jeg er motivert for studieinnsats	4,1	4,1	4,0	3,9	3,9
Jeg benytter meg av de organiserte læringsaktivitetene som tilbys	3,5	3,6	3,6	3,6	3,6
Jeg møter godt forberedt til undervisningen	3,3	3,4	3,4	3,3	3,4
Jeg opplever at studieinnsatsen min er høy	3,7	3,7	3,7	3,7	3,7
Indeksverdi - Eget engasjement	3,7	3,7	3,7	3,6	3,6

Studentene scorer høyest på spørsmålet om motivasjon for studieinnsats, med et gjennomsnitt på 3,9. Dette spørsmålet har hatt høyest score i alle årgangene, men scoren har vært noe nedadgående de siste årene. På spørsmålene om de benytter seg av organiserte læringsaktiviteter scorer de i gjennomsnitt 3,6, og på spørsmålet om de opplever studieinnsatsen som høy scorer de 3,7. Det laveste resultatet finner vi på spørsmålet om i hvilken grad studentene møter forberedt til undervisningen, med et gjennomsnitt på 3,4. Resultatet for indeksen er stabilt over tid.

Studenter som går på politiutdanning scorer høyest på indeksen om eget engasjement (4,2), dernest kommer studenter innenfor utdanningstypene arkitektur, sykepleie master, odontologi og kunst (4,0). Lavest score på indeksen om eget engasjement er blant studenter innen sosiologi (3,3) geografi og grunnskolelærer (3,4). Indeksverdier for alle utdanningstyper vises i vedlegg 2.

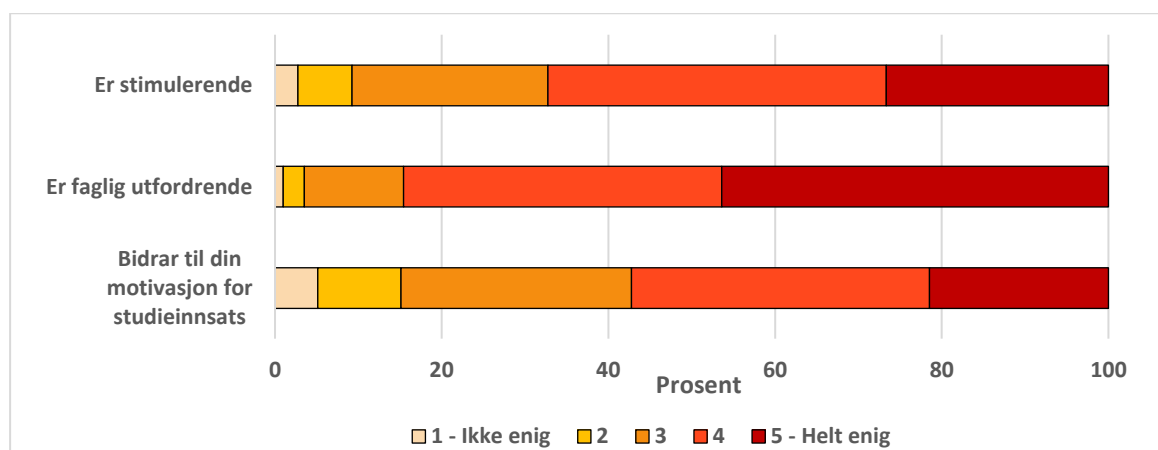
14 Inspirasjon

I spørsmålsbatteriet om studieprogrammets evne til å inspirere skal respondentene ta stilling til tre utsagn. De får spørsmål om i hvilken grad de mener at studieprogrammet:

- Er stimulerende
- Er faglig utfordrende
- Bidrar til din motivasjon for studieinnsats

Svarskalaen går fra «1 – I liten grad» til «5 – I stor grad», i tillegg til «Vet ikke». Andelen vet ikke er veldig lav på spørsmålene om inspirasjon (fra 0–2 prosent). Figur 14.1 viser svarfordeling på de tre spørsmålene.

Figur 14.1 Svarfordeling på spørsmål om inspirasjon. Studiebarometeret 2018.

Svarfordelingen i figur 14.1 viser at godt over halvparten av studentene svarer 4 eller 5 på alle spørsmålene. På spørsmålet om i hvilken grad studentene mener at studieprogrammet er faglig utfordrende svarer hele 47 prosent svarkategori 5, og tilsammen 85 prosent svarer 4 eller 5.

De to første spørsmålene har vært like siden 2013²³, slik at vi har tidsserie på seks årganger. Det siste spørsmålet, og dermed også indeksen, har vi tilbake til 2014. Tabell 14.1 viser gjennomsnittsverdier for spørsmålene om inspirasjon for perioden 2013–2018.

Tabell 14.1 Gjennomsnittsverdier, inspirasjon. Studiebarometeret 2013–2018.

I hvilken grad mener du at studieprogrammet:	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Er engasjerende (2013–2015)						
/stimulerende (2016–2018)	3,9	4,0	3,9	3,9	3,8	3,8
Er faglig utfordrende	4,3	4,3	4,3	4,3	4,3	4,3
Bidrar til min motivasjon for studieinnsats	-	3,5	3,6	3,7	3,6	3,6
Indeksverdi - Inspirasjon	-	3,9	3,9	4,0	3,9	3,9

På spørsmålet om i hvilken grad studentene mener at studieprogrammet er faglig utfordrende svarer studentene i gjennomsnitt 4,3. Det er et forholdsvis høyt resultat, og gjennomsnittet har ligget på det samme i alle årgangene.

Studentene svarer i gjennomsnitt lavest på spørsmålet om i hvilken grad studieprogrammet bidrar til motivasjon for studieinnsats (3,6 i 2018). På spørsmålet om i hvilken grad studieprogrammet er stimulerende er gjennomsnittet 3,8 og dermed det samme som i fjor. På dette spørsmålet har det vært en nedgang fra 2014–2017. Ettersom gjennomsnittet for 2015 og 2016 er det samme, er det lite sannsynlig at nedgangen skyldes endringen i spørsmålet i 2016.

Studenter innenfor utdanningstypene grunnskolelærer (3,5) scorer lavest på indeksen for inspirasjon. Nest lavest score er det blant studenter på utdanningstypene sosiologi, samfunnsøkonomi, lektor,

²³ Vi endret ordlyden fra 'engasjerende' til 'stimulerende' i 2016.

sosialfag og barnehage (alle 3,7). Studenter innenfor politi (4,3) og fysikk og medisin (4,2) scorer høyest. Deretter kommer utdanningstypene matematikk og statistikk, rettsvitenskap, geologi, sivilingeniør, sykepleie master, arkitektur og odontologi, som alle har en score på 4,1. Se vedlegg 2 for indeksverdi for alle utdanningstyper.

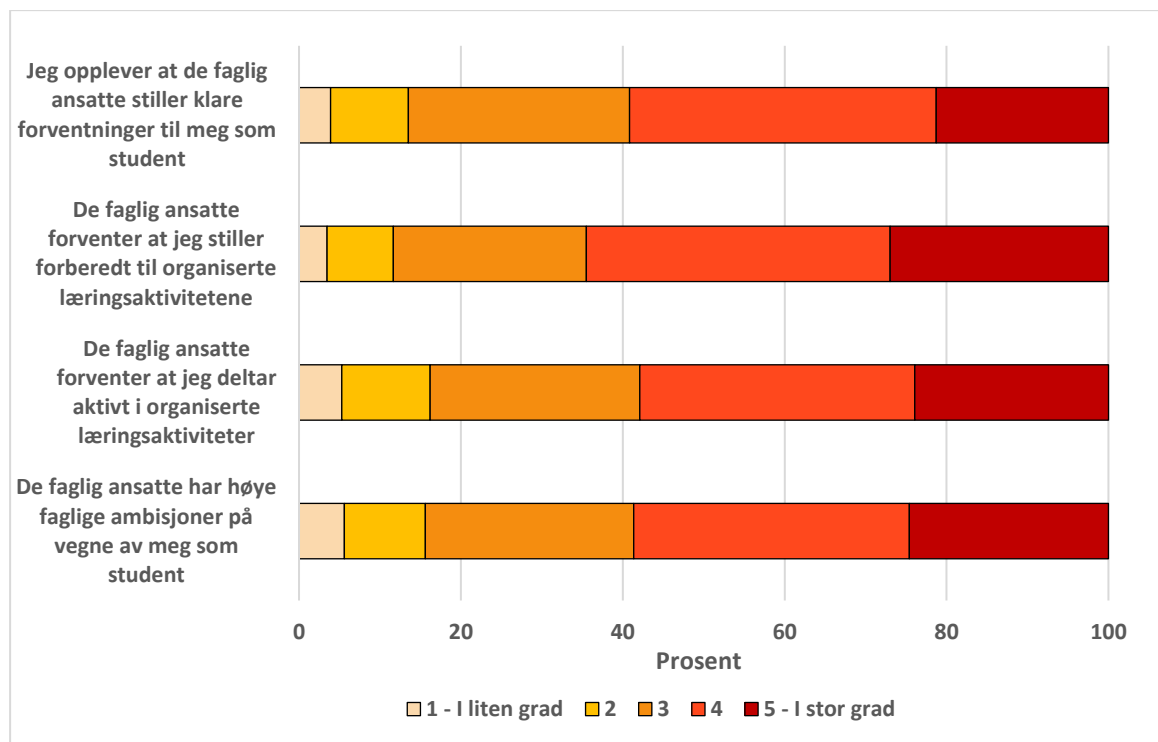
15 Forventninger

Dette spørsmålsbatteriet var nytt i 2016. Spørsmålene handler om ulike sider ved de faglig ansattes forventninger til studentene: «I hvilken grad er du enig i de følgende påstandene?»

- Jeg opplever at de faglig ansatte stiller klare forventninger til meg som student
- De faglig ansatte forventer at jeg stiller forberedt til organiserte læringsaktivitetene
- De faglig ansatte forventer at jeg deltar aktivt i organiserte læringsaktiviteter
- De faglig ansatte har høye faglige ambisjoner på vegne av meg som student

Svarskalaen gikk fra «1 – I liten grad» til «5 – I stor grad», i tillegg til «Vet ikke». Andelen som svarte «Vet ikke» er lav på de tre første spørsmålene (under 5 prosent), mens på det siste spørsmålet var det 9 prosent som svarte «Vet ikke». Den høye andelen «Vet ikke» på dette spørsmålet kan f.eks. komme av at de faglig ansatte ikke har kommunisert ambisjonene til studenten. Figur 15.1 viser svarfordelingen på de fire spørsmålene om forventninger.

Figur 15.1 Svarfordeling på spørsmål om forventninger. Studiebarometeret 2018.

Svarfordelingen i figur 15.1 viser at det er få studenter som svarer 1 eller 2 på disse spørsmålene, mens over halvparten svarer 4 eller 5 på alle spørsmålene. Andelen som svarer 5 (i stor grad) varierer mellom 21 til 27 prosent.

I tabell 15.1 vises gjennomsnittsverdiene for perioden 2016–2018. Gjennomsnittsverdiene for de ulike spørsmålene om forventninger er ganske like. Spørsmålet om at de faglig ansatte forventer at de stiller forberedt til organiserte læringsaktiviteter har høyest score (3,8), mens de andre har litt lavere (3,6). Resultatene er relativt stabile over årene, men på to av fire spørsmål er det en liten nedgang fra 2017.

Tabell 15.1 Gjennomsnittsverdier, forventninger. Studiebarometeret 2016–2018.

I hvilken grad er du enig i de følgende påstandene:	2016	2017	2018
Jeg opplever at de faglig ansatte stiller klare forventninger til meg som student	3,8	3,7	3,6
De faglig ansatte forventer at jeg stiller forberedt til organiserte læringsaktiviteter	3,9	3,8	3,8
De faglig ansatte forventer at jeg deltar aktivt i organiserte læringsaktiviteter	3,7	3,7	3,6
De faglig ansatte har høye faglige ambisjoner på vegne av meg som student	3,7	3,6	3,6
Indeksverdi - Forventninger	3,8	3,7	3,7

Studenter innenfor utdanningstypene samfunnsøkonomi (3,2), sivilingeniør, sosiologi og ingeniør (3,4) scorer lavest på indeksen om forventninger. Studenter innenfor politi (4,4), odontologi (4,1), kunst og sykepleie master (4,0) scorer høyest (se vedlegg 2). Dette er de samme utdanningstypene som scoret hhv. høyt og lavt i 2017 også.

16 Læringsutbytte

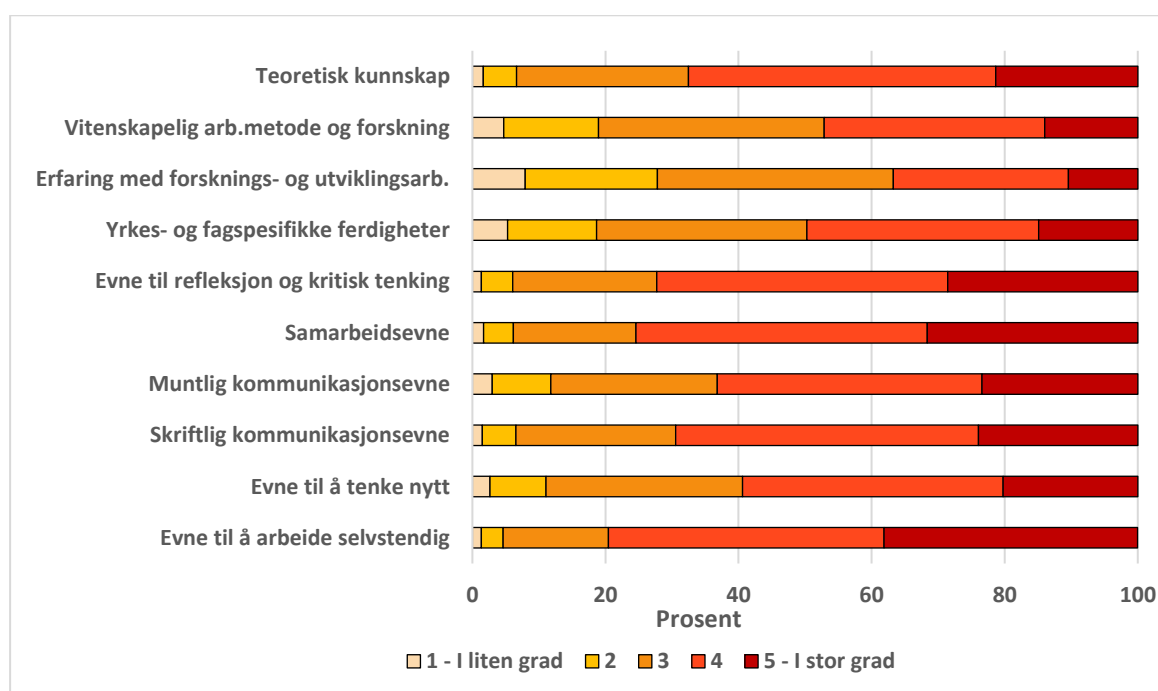
Batteriet om opplevd læringsutbytte har vært med i studentundersøkelsen siden oppstarten i 2013, uten vesentlige endringer i spørsmål eller spørsmålsformuleringer. Det regnes ikke ut indeksverdi for batteriet, på grunnlag av at NOKUTs analyser viser at batteriet egner seg dårlig som indeks.

Studentene fikk spørsmål om hvor tilfreds de var med læringsutbyttet hittil i studiet når det gjaldt:

- Teoretisk kunnskap
- Kunnskap om vitenskapelig arbeidsmetode og forskning
- Egen erfaring med forsknings- og utviklingsarbeid
- Yrkes- og fagspesifikke ferdigheter
- Evne til refleksjon og kritisk tenking
- Samarbeidsevne
- Muntlig kommunikasjonsevne
- Skriftlig kommunikasjonsevne
- Evne til å tenke nytt
- Evne til å arbeide selvstendig

Svarskalaen er fra «1 – Ikke tilfreds» til «5 – Svært tilfreds». Det var også mulig å svare «Vet ikke». Andelen som svarte «Vet ikke» var under 3 prosent på alle spørsmålene unntatt spørsmålet om vitenskapelig arbeidsmetode og forskning (5 prosent), egen erfaring med forsknings og utviklingsarbeid (11 prosent) og yrkes- og fagspesifikke ferdigheter (6 prosent). Figur 16.1 viser svarfordelingen på spørsmålene i 2018.

Figur 16.1 Svarfordeling på spørsmål om læringsutbytte. Studiebarometeret 2018.

Av svarfordelingen i figur 16.1 ser vi at 80 prosent av studentene er tilfredse eller svært tilfredse med læringsutbytte når det gjelder evnen til å jobbe selvstendig. Videre er 70 prosent tilfreds eller svært tilfreds med eget læringsutbytte når det gjelder evne til refleksjon og kritisk tenking, samarbeidsevne og skriftlig kommunikasjonsevne. I motsatt ende av skalaen har vi egen erfaring med forsknings- og utviklingsarbeid, hvor under 40 prosent av studentene er tilfreds med eget læringsutbytte.

Tabell 16.1 viser gjennomsnittsscore for spørsmålene om læringsutbytte i årene 2013–2018. Som tidligere år ser vi også i 2018 noe spredning i tilfredshet mellom de ulike spørsmålene. Tilfredshet med egen erfaring med forsknings- og utviklingsarbeid er lavest med et snitt på 3,1, mens tilfredshet med evne til å arbeide selvstendig er høyest med et snitt på 4,1. At det er stor variasjon i gjennomsnitt mellom de ulike spørsmålene er ikke spesielt overraskende, da det også er en del tematisk spredning mellom spørsmålene som gjør at de i varierende grad vil gjelde for forskjellige studieprogrammer.

Tabell 16.1 Gjennomsnittsverdier, læringsutbytte. Studiebarometeret 2013–2018.

Hvor tilfreds er du med eget læringsutbytte hittil i studiet, når det gjelder:	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Teoretisk kunnskap	3,8	3,8	3,8	3,8	3,9	3,8
Kunnskap om vitenskapelig arbeidsmetode og forskning	3,4	3,4	3,4	3,4	3,4	3,4
Egen erfaring med forsknings- og utviklingsarbeid	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1
Yrkes- og fagspesifikke ferdigheter	3,4	3,5	3,5	3,5	3,5	3,4
Evne til refleksjon og kritisk tenking	3,9	3,8	3,9	3,8	4,0	3,9
Samarbeidsevne	3,9	3,9	4,0	3,9	4,0	4,0
Muntlig kommunikasjonsevne	3,6	3,6	- ²⁴	3,7	3,7	3,7
Skriftlig kommunikasjonsevne	3,9	3,9	-	3,8	3,9	3,9
Evne til å tenke nytt	3,6	3,5	-	3,6	3,7	3,7
Evne til å arbeide selvstendig	4,2	4,2	-	4,1	4,1	4,1

Resultatene er svært stabile over tid, med kun små endringer. Hvis vi sammenligner med 2017, er studentene i 2018 noe mer tilfreds med læringsutbytte når det kommer til teoretisk kunnskap, evne til refleksjon og kritisk tenkning, samarbeidsevne, skriftlig kommunikasjonsevne og evne til å tenke nytt.

Jevnt over scorer masterstudenter ikke overraskende noe høyere på læringsutbyttespørsmålene enn bachelorstudenter (tabell 16.2). Dette gjelder særlig på spørsmålet om kunnskap om vitenskapelig arbeidsmetode og forskning og egen erfaring med forsknings- og utviklingsarbeid (0,3 i forskjell på gjennomsnittsscore). Bachelorstudentene er noe mer tilfredse enn masterstudentene med læringsutbytte når det gjelder yrkes- og fagspesifikke ferdigheter (0,1 høyere gjennomsnitt). Forskjellene er imidlertid små. Enkelte av disse forskjellene kan kanskje tilskrives at det på bachelorgradsnivå er en større andel studenter innenfor profesjonsutdanninger enn på mastergradsnivå.

Tabell 16.2 Gjennomsnittsverdier, læringsutbytte. Etter studienivå. Studiebarometeret 2018.

	I alt	Bachelor	Master
Teoretisk kunnskap	3,8	3,7	3,9
Kunnskap om vitenskapelig arbeidsmetode og forskning	3,4	3,2	3,6
Egen erfaring med forsknings- og utviklingsarbeid	3,1	3,0	3,3
Yrkes- og fagspesifikke ferdigheter	3,4	3,4	3,4
Evne til refleksjon og kritisk tenking	3,9	3,9	4,0
Samarbeidsevne	4,0	4,0	4,0
Muntlig kommunikasjonsevne	3,7	3,7	3,7
Skriftlig kommunikasjonsevne	3,9	3,8	3,9
Evne til å tenke nytt	3,7	3,7	3,7
Evne til å arbeide selvstendig	4,1	4,1	4,2

²⁴ Pga. en feil i rekkefølgen av spørsmål i de ulike språkvarianter av spørreskjemaet i 2015, kan vi ikke vise resultater av de siste 4 enkeltspørsmålene i batteriet.

17 Varslingssystemer for trakassering

I 2018 inneholdt spørreskjemaet tre spørsmål om varslingssystemer ved trakassering. Bakgrunnen for å inkludere spørsmålene var primært en henvendelse fra NSO. SHOT-undersøkelsen²⁵, som ble gjennomført i vårsemesteret 2018, dekket mange sider av ulike former for trakassering, men hadde ingen spørsmål om informasjon om og kjennskap til varslingssystemer. Batteriet om varslingssystemer for trakassering ble utviklet i samarbeid med NSO og er utformet for å dekke dette kunnskapshullet.

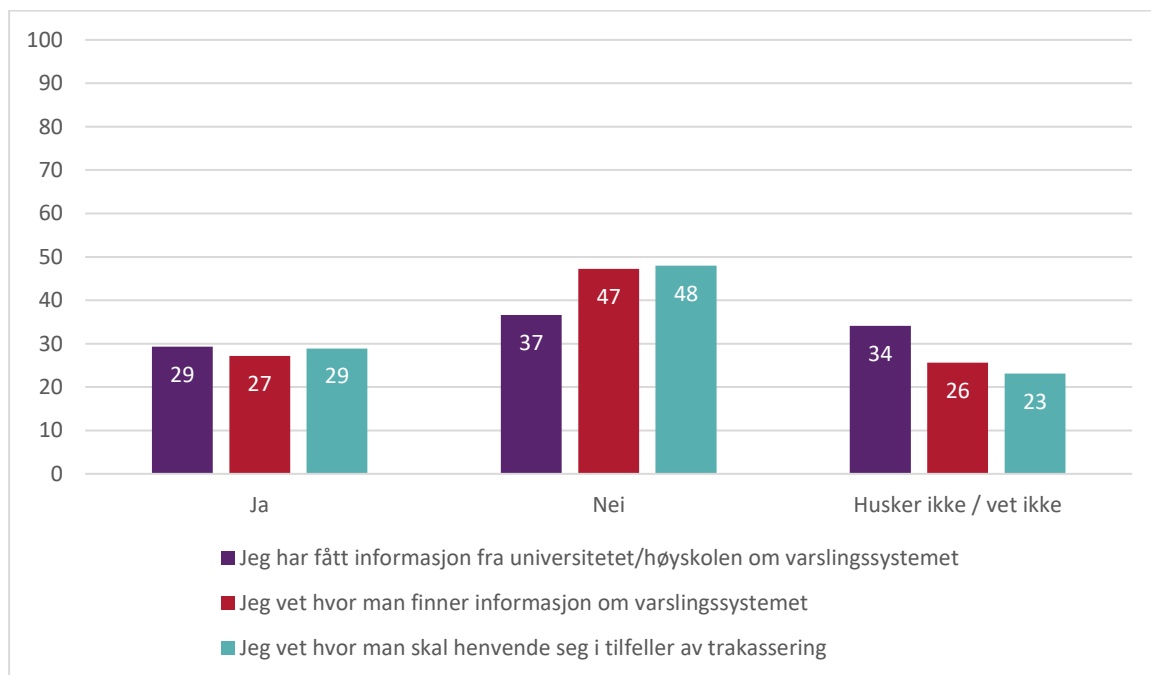
Spørsmålene skal gi kunnskap om studentene har fått informasjon fra institusjonen sin, om de vet hvor man kan finne informasjon og om de vet hvor de skal henvende seg i tilfeller av trakassering.

Studentene fikk tre spørsmål, med den innledende teksten «Spørsmålene dreier seg om varslingssystemer og -rutiner ved ditt universitet/høyskole i forbindelse med seksuell trakassering, mobbing etc. NB! Omfanget av trakassering dekkes av andre undersøkelser enn Studiebarometeret».

- Jeg har fått informasjon fra universitetet/høyskolen om varslingssystemet
- Jeg vet hvor man finner informasjon om varslingssystemet
- Jeg vet hvor man skal henvende seg i tilfeller av trakassering

Svaralternativene var «Ja», «Nei» og «Husker ikke / vet ikke». Figur 17.1 viser svarfordelingen.

Figur 17.1 Svarfordeling, varslingssystem ved trakassering. Studiebarometeret 2018.

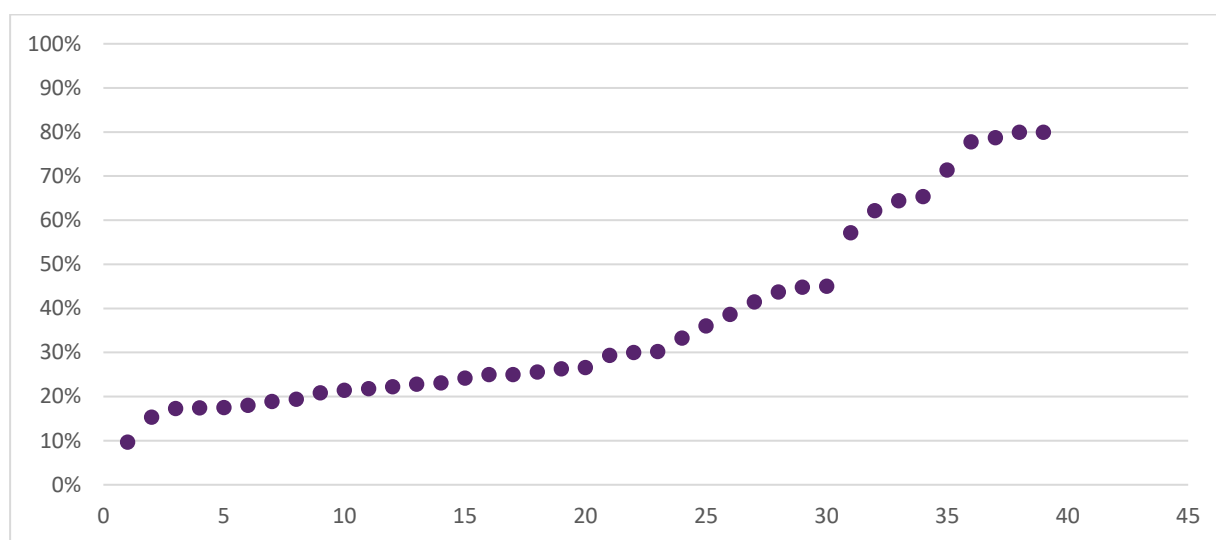
På alle de tre spørsmålene vist i figur 17.1 svarer noe over en fjerdedel av studentene «Ja», mens resten fordeler seg mellom «Nei» og «Husker ikke / vet ikke». For alle tre spørsmålene er «Nei» den

²⁵ Studentenes helse- og trivselsundersøkelse (SHOT) gjennomføres hvert 4. år, sist i 2018. Undersøkelsen gjennomføres på oppdrag fra studentsamskipnadene SiO, Sit og Sammen, og kartlegger studentenes helse og trivsel i bred forstand, med hovedvekt på psykososiale forhold.

klart største kategorien og utgjør fra 37 prosent til 48 prosent av svarene. Andelen som ikke besvarte disse spørsmålene ligger på 14 prosent, noe som er høyt og kan langt på vei forklares av at spørsmålene var langt bak i spørreskjemaet.

I figur 17.2 viser vi andel av respondentene per institusjon som har svart «Ja» på spørsmålet om de har fått informasjon om varslingsystemet fra universitetet/høyskolen. Hver prikk i figuren representerer en institusjon.

Figur 17.2 Andel per institusjon som har fått informasjon om varslingsystem ved trakassering. Studiebarometeret 2018.

Som vi ser i figur 17.2, er det stor spredningen mellom institusjonene når det gjelder andel studenter som har fått informasjon. På åtte av institusjonene svarte færre enn 20 prosent av studentene «Ja», mens flere enn 60 prosent av studentene svarte «Ja» på åtte (andre) institusjoner. I hver av disse gruppene er det både små og store institusjoner. På de to andre spørsmålene har vi tilsvarende spredning.

Menn er mer tilbøyelige til å svare «Ja» på alle tre spørsmålene enn kvinner. Om lag 35 prosent av alle menn svarer «Ja», mens om lag 25 prosent av alle kvinner svarer «Ja». Tilsvarende ligger andelen «Nei» om lag 10 prosentpoeng høyere blant kvinner enn menn. Det er ikke kontrollert for utdanningstype eller andre bakgrunnsvariabler.

Det er nokså store forskjeller mellom utdanningstypene. Innen sykepleie-master og arkitektur oppgir færre enn 20 prosent av studentene at de har fått informasjon. Innen fysikk og politi oppgir flere enn 50 prosent av studentene at de har fått informasjon. Vi finner omtrent den samme fordelingen av utdanningstypene på de to andre spørsmålene i dette batteriet.

18 Tidsbruk

Studentenes studieinnsats blir sett på som en viktig indikator for studentenes læring. Høy studieinnsats er en forutsetning for at studentene skal sitte igjen med et godt læringsutbytte. Derfor spør vi om studentenes tidsbruk. Studentene blir bedt om å oppgi antall timer per uke, i gjennomsnitt hittil i studiet (ikke medregnet ferie), de bruker på:

- Læringsaktiviteter organisert av institusjonen (inkludert all undervisning og veiledning samt praksis hvis relevant).
- Egenstudier (lese pensum, gjøre oppgaver, delta på kollokvier og annet gruppearbeid etc.).
- Betalt arbeid.

Studentene svarer med å skrive inn tall. Det er ikke mulig å skrive inn et tall som er lavere enn 0 eller høyere enn 80 når det gjelder læringsaktiviteter og egenstudier. En lignende regel gjelder for spørsmålet om betalt arbeid. Her må studentene skrive inn et tall som er mellom 0 og 50.

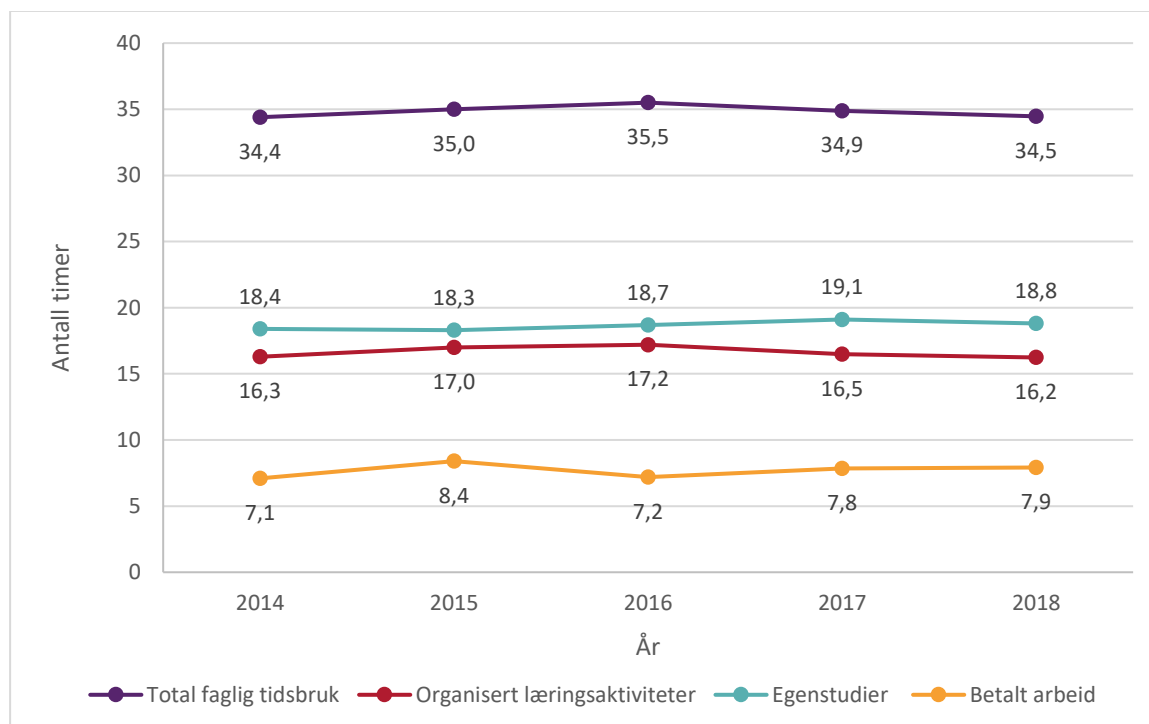
Spørsmålene om tidsbruk har vært med i alle årgangene av undersøkelsen. NOKUT endret spørsmålene om tidsbruk vesentlig i 2014, men beholdt de samme spørsmålene i 2015 og 2016. I 2017 justerte vi innholdet i parenteser bak "Egenstudier" fra "(inkl. frivillig studiearbeid med andre studenter)" til "(lese pensum, gjøre oppgaver, delta i kollokvier og annet gruppearbeid etc.)". Ved å spesifisere flere studieaktiviteter i parenteser bak egenstudier, blant annet «gjøre oppgaver», forventet vi i 2017 en liten oppgang i rapportert tidsbruk her. Samtidig forventet vi en liten nedgang i organiserte læringsaktiviteter, da en del studenter i tidligere år la inn arbeid med oppgaver her.

Frafallet på disse spørsmålene er på cirka 27 prosent, noe som er langt høyere enn på de andre spørsmålene i skjemaet. Dette samsvarer med tidligere år og skyldes nok i hovedsak at disse spørsmålene krever mer tid og innsats å svare på enn de andre spørsmålene, i tillegg til at det ikke er mulig å svare «Vet ikke» på disse. Spørsmålene kommer også sent i skjemaet.

I figur 18.1 ser vi gjennomsnittlig antall timer brukt per uke på hhv. organiserte læringsaktiviteter, egenstudier og betalt arbeid, samt gjennomsnittlig totaltid²⁶ brukt på faglig arbeid, i årene 2014–2018. Tallene er basert på studenter som er registrert på heltidsprogrammer.

²⁶ Total faglig tidsbruk beregnes ved å addere hver students oppgitte verdi (i antall timer) på de to spørsmålene om tidsbruk på henholdsvis organiserte læringsaktiviteter og egenstudier. Dersom en student kun har svart på ett av spørsmålene, er det denne tiden som vil utgjøre total faglig tidsbruk. Det betyr at verdien på det ubesvarte spørsmålet settes til null i stedet for «missing». Dersom en student ikke har svart på noen av spørsmålene utføres det ingen beregning (verdien på total faglig tidsbruk settes til «missing»). Denne beregningen utføres på individnivå. Deretter kan det for eksempel beregnes gjennomsnittlig total faglig tidsbruk på et studieprogram eller innenfor en utdanningstype.

Figur 18.1 Gjennomsnitt tidsbruk per uke, etter type aktivitet. Heltidsprogrammer. Studiebarometeret 2014–2018.

I 2018 rapporterte studentene at de i gjennomsnitt brukte 16,2 timer per uke på organiserte læringsaktiviteter og 18,8 timer per uke på egenstudier. Gjennomsnittlig antall timer brukt totalt på faglig arbeid var 34,5. På betalt arbeid rapporterte studentene at de i gjennomsnitt brukte 7,9 timer per uke.

Det er kun små endringer i faglig tidsbruk over tid. Heltidsstudentenes totale faglige tidsbruk har variert fra 34,4 timer per uke (i 2014) til 35,5 timer per uke (i 2016). Noe variasjon fra år til år er naturlig og kan skyldes tilfeldigheter eller faktiske endringer i studieopplegg og populasjon.

Som forventet, pga. justeringen av teksten i parentes bak «Egenstudier» i 2017, var det en liten nedgang i organiserte læringsaktiviteter og en liten oppgang i egenstudier dette året. Gjennomsnittlig antall timer per uke til organiserte læringsaktiviteter sank med 0,3 fra 2017 til 2018. Tid brukt til egenstudier sank tilsvarende.

Gjennomsnittlig antall timer brukt på betalt arbeid per uke økte med 0,1. Ukentlig tidsbruk på betalt arbeid har økt jevnt siden 2016, men det er likevel lavere enn i 2015 hvor det hadde et toppunkt.

Heltids mastergradsstudenter har høyere total studieinnsats (36,8 timer per uke) enn bachelorgradsstudentene (32,9 timer per uke), men de organiserte læringsaktivitetene er høyere på bachelorstudiene enn masterstudiene (hhv. 17,2 og 14,3), se tabell 18.1.

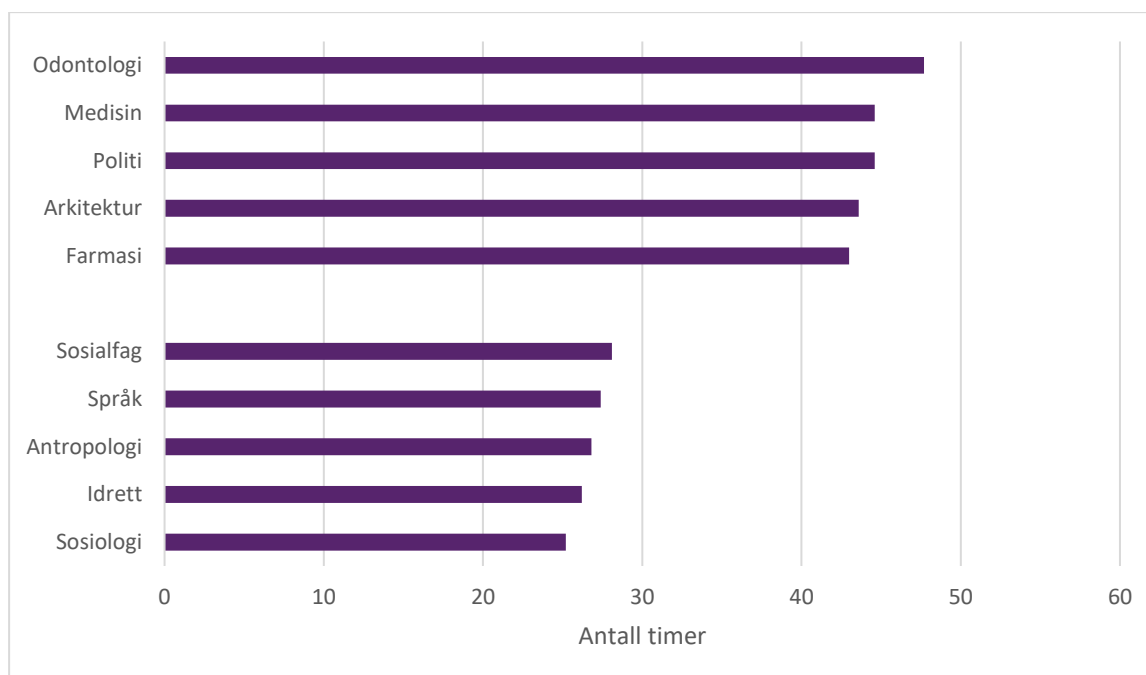
Tabell 18.1 Gjennomsnitt tidsbruk per uke, etter type aktivitet og studienivå. Heltidsprogrammer. Studiebarometeret 2018.

	Organiserte læringsaktiviteter	Egenstudier	Totaltid	Betalt arbeid
Bachelor	17,2	16,4	32,9	8,0
Master	14,8	22,4	36,8	7,9
Total	16,2	18,8	34,5	7,9

Når det gjelder studenter på *deltidsprogrammer*, var det om lag 1 500 studenter som rapporterte timetall. Disse studentene oppga at de brukte 11,4 (i gjennomsnitt) timer på organiserte læringsaktiviteter, 12,3 på egenstudier og 27,1 på betalt arbeid. Til sammen utgjør dette cirka 51 timer ukentlig til studier og jobb, noe som er godt over et normert ukesverk. Sammenlignet med 2017 er gjennomsnittlig tidsbruk for deltidsstudenter, som for studenter på heltidsprogrammer, noe lavere på organiserte læringsaktiviteter (0,4) og på egenstudier (0,1) og noe høyere på tid brukt til betalt arbeid (0,5).

Figur 18.2 viser total faglig tidsbruk per uke for heltidsstudenter, for utdanningstyper med studenter som rapporterer henholdsvis minst og mest tidsbruk.

Figur 18.2 Gjennomsnitt ukentlig tidsbruk på faglige aktiviteter, etter utdanningstype. Heltidsstudenter. Studiebarometeret 2018.

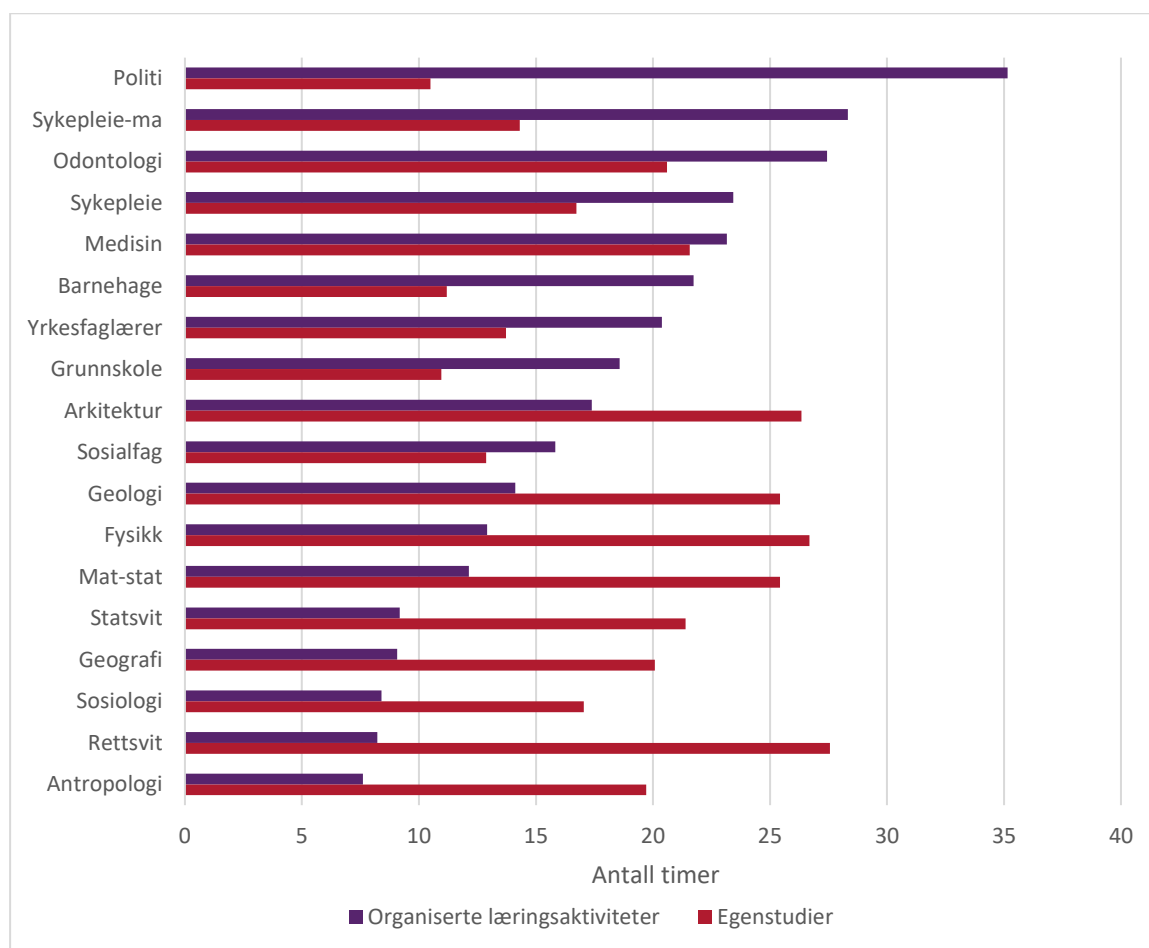

Det er store forskjeller på studentenes studieinnsats på tvers av utdanningstyper. Odontologistudenter rapporterer at de bruker 48 timer i uken på faglige aktiviteter. Politi og medisin rapporterer 45 timer, arkitektur 44 og farmasi 43. De fem utdanningstypene med lavest faglig tidsbruk ligger alle under 30 timer i uken.

Gjennomsnittlig timebruk pr uke på faglige aktiviteter innen de ulike utdanningstypene er noenlunde lik som i 2017. Utdanningstypene med størst endring i total faglig tidsbruk fra 2017 til 2018 er kunst (+2,9 timer), matematikk og statistikk (+2,0 timer), geografi (-2,8 timer), primærnæringsfag (-4,3 timer), arkitektur (-5,2 timer) og antropologi (-5,8 timer). Antropologi er blant de aller minste utdanningstypene (97 svarende i 2018) og dermed mer sårbar for endringer i studieplan, studentsammensetning etc. Primærnæringsfag og arkitektur har betraktelig flere respondenter (hhv. 245 og 211). Her har mesteparten av nedgangen funnet sted i egenstudier, mens kunstutdanninger har opplevd en oppgang i organiserte læringsaktiviteter. Se vedlegg 3 for den totale faglige tidsbruken for de siste årene for alle utdanningstyper.

I figur 18.3 ser vi nærmere på tidsbruk for heltidsstudenter fordelt på organiserte og ikke-organiserte faglige aktiviteter, for et utvalg av de utdanningstypene som har høyest og lavest gjennomsnittlig tidsbruk per uke.

Figur 18.3 Gjennomsnitt ukentlig tidsbruk (i timer) på organiserte læringsaktiviteter og egenstudier, etter utdanningstype. Heltidsstudenter. Studiebarometeret 2018.

Forskjellene i gjennomsnittlig tidsbruk per uke skyldes i stor grad at det er bred variasjon i hvordan programmer innen utdanningstypene organiserer studiene og/eller variasjon i fagkultur. Profesjonsutdanningene har henholdsvis mest organiserte læringsaktiviteter og minst egenstudier, mens de som

opererer i den andre enden av skalaen i stor grad er disiplinstudier. Innen politi er det stor forekomst av organisert læringsaktivitet og tilsvarende lav forekomst av egenstudier, noe som trolig i stor grad skyldes at studentene er ute i praksis på det tidspunktet de mottar spørreskjemaet.

Det er stor stabilitet over tid på den rapporterte tidsbruken, men blant noen utdanningstyper er det som tidligere nevnt litt større endringer. Endringene fra 2017 til 2018 i organisert læringsaktivitet er gjennomgående små, størst endring har kunst med +2,4 og barnehage med -1,8. Endringene i tid brukt på egenstudier er noe større: Her har antropologi og arkitektur hatt en nedgang på -5,5 fra 2017 til 2018, mens farmasi har hatt en oppgang på +2,3. Se vedlegg 4 for en oversikt over tidsbruk på organiserte læringsaktiviteter og egenstudier for alle utdanningstyper.

19 Hva er viktig for studentenes overordnede tilfredshet?

Vi har gjennomført en logistisk regresjonsanalyse for å undersøke sammenhengen mellom indeksene i Studiebarometeret 2018 og studentenes overordnede tilfredshet. Logistisk regresjon benyttes for å studere effekten av flere forklaringsvariabler på en avhengig variabel. Vi har brukt studentenes overordnede tilfredshet²⁷ som avhengig variabel. De uavhengige variablene (forklaringsvariablene) består av ni indekser fra Studiebarometeret for 2018. Det er indeksene for undervisning, tilbakemelding og veiledning, læringsmiljø, organisering, vurderingsformer, medvirkning, inspirasjon, tilknytning til arbeidslivet, eget engasjement og forventninger. Indeksene er et gjennomsnitt av hva den enkelte har svart på spørsmålene knyttet til temaet, og verdiene varierer mellom 1 og 5. Vi kontrollerer også for gradsnivå (master- eller bachelornivå) og utdanningstype i modellen.

I regresjonsmodellen har vi gjort om overordnet tilfredshet (avhengig variabel) til en dikotom variabel hvor de som har svart 4 eller 5 er gitt verdien 1 (tilfreds eller svært tilfreds), mens de som har svart 3, 2 eller 1 er gitt verdien 0.

Tabell 19.1 viser estimatene uttrykt som odds ratio for hver av indeksene (kontrollvariablene studienivå og utdanningstype er ikke vist). Dersom odds ratio for en indeks er høyere enn 1 viser det at det er en positiv sammenheng med overordnet tilfredshet. Dersom odds ratio er lavere enn 1 viser det at det er en negativ sammenheng med overordnet tilfreds.

²⁷ Spørsmålet som ble stilt var «Jeg er, alt i alt, tilfreds med studieprogrammet jeg går på», med svarkategorier fra «1 – Ikke enig» til «5 – Helt enig».

Tabell 19.1 Odds ratio for å være tilfreds/svært tilfreds med studieprogrammet. Studiebarometeret 2018. N=25 588

Indeks	Odds ratio
Inspirasjon	3,092**
Organisering	1,489**
Tilknytning til arbeidslivet	1,465**
Læringsmiljø	1,425**
Undervisning	1,421**
Eget engasjement	1,269**
Medvirkning	1,119**
Vurderingsformer	1,118**
Tilbakemelding og veiledning	1,074**
Forventning	1,020

*p<0,05 **p<0,01

Alle indeksene er over 1, det vil si at det er en positiv sammenheng mellom indeksene og overordnet tilfredshet. Indeksen for inspirasjon har klart høyest odds og dermed størst sammenheng med studentenes overordnede tilfredshet, med et estimat på 3,097, kontrollert for de andre variablene i modellen. Inspirasjons-indeksen er også den indeksen som har hatt størst sammenheng med overordnet tilfredshet tidligere år.

20 Refleksjoner

Den norske studentundersøkelsen om utdanningskvalitet for universiteter og høyskoler er nå gjennomført for sjette gang. Hovedbildet Studiebarometeret gir, er at studentene er godt tilfredse med utdanningen sin. Resultatene er svært stabile over tid når vi ser på de nasjonale tallene.

Hvis vi går ned på studieprogramnivå, som det er undersøkelsens formål å gi data på, er bildet mer nyansert. Her finner vi til dels store variasjoner mellom studieprogram, også mellom studieprogram innenfor samme utdanningstype.

Vi finner også en god del variasjoner over tid på enkelte studieprogram. Her kan konkrete tiltak satt i gang av de faglig ansatte ha en mer observerbar effekt på studentenes oppfatninger av utdanningskvalitet enn det vi kan lese av de nasjonale trendene.

Studentene mener at studieprogrammene virker inspirerende

Studentene er godt fornøyd med studieprogrammets evne til å inspirere. Hele 85 prosent av studentene er enig i at studieprogrammet er faglig utfordrende, og det store flertallet er også enig i at studieprogrammet virker stimulerende og motiverende for studieinnsats.

Disse spørsmålene er blant de som har sterkest samvariasjon med overordnet tilfredshet, og bidrar dermed til å trekke den overordnede tilfredsheten oppover. Det faktum at studentene i stor grad lar seg

motivere til studieinnsats, må kunne antas å være positivt for deres læring. Derfor er det gledelig at disse spørsmålene jevnt over scorer høyt i Studiebarometeret.

Videregående opplæring forbereder ikke alle studentene for høyere utdanning

I 2018-utgaven av Studiebarometeret rettet vi et spesielt fokus på overgangen fra videregående opplæring til høyere utdanning, med flere spørsmål om erfaringer fra videregående opplæring. Dette er et område det har manglet nasjonale surveydata på og som Lied-utvalget²⁸ kan dra nytte av.

Under halvparten av studentene mener at de ble godt forberedt til høyere utdanning i videregående opplæring hva gjelder kritisk tenkning, akademisk tekstforståelse og akademiske skriveferdigheter. Studentene var noe mer enige i at de ble godt forberedt på teoretisk kunnskap og selvstendig læring, og aller mest enig i at videregående opplæring forberedte dem godt på samarbeid med andre.

Disse funnene harmonerer godt med NIFU-rapport 2015:28²⁹. I denne rapporten peker både intervjuede studenter og faglig ansatte på mange av de samme utfordringene. De faglig ansatte påpeker, som studentene, at det skorter noe på akademiske skrive- og leseferdigheter.

På alle disse spørsmålene finner vi at studentenes oppfatning av hvor godt forberedte de kom inn i høyere utdanning varierer med karakternivået: Jo høyere karaktersnitt studentene har fra videregående opplæring, jo mer forberedt oppfatter de at de er. Forskjellene er til dels store. (Det er verd å merke seg at karaktersnitt fra videregående opplæring har ingen, eller bare svært svak, sammenheng med de andre spørsmålene vi stiller i Studiebarometeret). Vi ser det samme mønsteret i alle utdanningstypene vi har undersøkt og der det er nok respondenter blant studenter med henholdsvis lavt, middels og høyt karaktersnitt fra videregående opplæring. Dette kan indikere at videregående opplæring klarer å forberede de sterkeste elevene godt, men at de svakeste av de som starter i høyere utdanning ikke er godt forberedt. Tallene gir også et bilde av en faglig heterogenitet, som mange utdanninger uten (høye) opptakskrav må forholde seg til. I diskusjonen om Ex. phil. sin plass er dette relevante funn. Og kanskje er dette et argument for å innføre kurs i akademisk tekstforståelse og akademisk skriving tidlig i studieløpene, eventuelt som forkurs, for å forberede ferske studenter bedre på høyere utdanning.

Forskjellene i studentenes oppfattelse av hvor godt forberedt de er, er ikke spesielt store mellom utdanningstyper og mellom studieprogram, sammenlignet med de andre spørsmålene i Studiebarometeret. Dette kan tyde på at forskjellene i oppfatning i større grad er noe studentene har med seg fra videregående opplæring enn noe de opplever i høyere utdanning.

Funnene fra NOKUTs Underviserundersøkelse fra 2017 påpeker også utfordringer knyttet til heterogene studentgrupper³⁰. Underviserne påpeker at variasjonen på det faglige startnivået i studentgruppene er stor og at studentene i noen grad mangler tilstrekkelige forkunnskaper.

²⁸ Lied-utvalget ble nedsatt 1. september 2017 for å evaluere styrker og svakheter, samt foreslå endringer i strukturen, organiseringen og fagsammensetningen i norsk videregående opplæring. <https://www.liedutvalget.no/>

²⁹ <https://www.nifu.no/publications/1286780/>

³⁰ https://www.nokut.no/globalassets/studiebarometeret/underviserundersokelsen/lid_pedersen_damen_underviserundersokelsen-2017_hovedtendenser_2-2018.pdf

Studentene tas godt imot i høyere utdanning

Studiebarometeret inneholder også noen spørsmål om opplevelsen av studiestart. På spørsmålene om erfaringer fra den første tiden i høyere utdanning, er studentene mer positive enn hva gjelder forberedelse fra videregående opplæring. De fleste studentene mener de faglig ansatte la frem tydelige krav og forventninger tidlig, at de tidlig ble innført i fagfeltets arbeidsmetoder og begrepsramme, og at de også tidlig ble inkludert i et faglig og sosialt felleskap med andre studenter.

Studentene svarte noe mindre positivt på om de ble inkludert i et faglig felleskap med faglig ansatte på studieprogrammet tidlig i studieløpet. Selv om nesten halvparten av respondentene var positive, mente nesten en tredjedel at de ikke ble tidlig inkludert. Fra tidligere analyser vet vi at et tett miljø mellom ansatte og studenter gir bedre muligheter for en god kultur for tilbakemelding og veiledning, noe som igjen er positivt for motivasjon, læring og gjennomføring. På disse spørsmålene er variasjonen mellom studieprogram innenfor samme utdanningstype betydelig, noe som gir gode muligheter for å lære av de programmene med høyest score.

Studentene informeres ikke godt nok om varslingsystemer for trakassering

Studentenes kjennskap til varslingsystemer ved tilfeller av trakassering er lav, og under en tredjedel oppgir at de har fått informasjon om varslingsystemet fra universitetet/høgskolen. Forskjellene mellom institusjonene er svært stor: Færre enn 20 prosent av studentene oppgir å ha blitt informert om systemene på åtte institusjoner, mens flere enn 60 prosent av studentene oppgir å ha blitt informert på åtte (andre) institusjoner. I hver av disse gruppene er det både små og store institusjoner. Potensialet for å forbedre informasjonen på dette området er stort.

Undervisning er god, tilbakemelding og veiledning kunne ha vært bedre

Studentene er jevnt over fornøyde med undervisningen. Bare små mindretall av studentene mener at undervisningen ikke er engasjerende og at formidlingen ikke er lagt opp på en forståelig måte.

Når det gjelder påstanden om at undervisningen er lagt opp til at studentene skal delta aktivt, er imidlertid nesten en femtedel uenige. Forskjellene er store mellom studieprogrammene, også innenfor samme utdanningstype. Det ser ut som om bruk av studentaktive læringsformer er høyst variabelt i sektoren.

Tilbakemelding og veiledning er blant temaene i Studiebarometeret som studentene er minst fornøyd med, og da spesielt med antall tilbakemeldinger de får fra faglig ansatte på arbeidet sitt. Studentene er heller ikke spesielt tilfreds med faglig veiledning og diskusjoner med faglig ansatte. Samtidig er (god) tilbakemelding og veiledning noe som er positivt for motivasjon, læring og gjennomføring.

Fortsatt utfordringer i organisering av praksis

Studentene er ikke veldig tilfredse med praksis. Spesielt kritiske er de med kommunikasjonen mellom praksissted og høyskole/universitet, her er under halvparten tilfredse. Samtidig er de langt mer positive til de faglige utfordringene de opplever ute i praksis. En NOKUT-rapport om praksis (2018),

analyserte fritekstsvar i Studiebarometeret fra 2016³¹. Rapporten beskriver en praksishverdag der mange studenter opplever mangler og svakheter ved praksisopplæringen, deriblant i organiseringen av praksis og kommunikasjonen mellom praksissted og høyskole/universitet.

På nasjonalt nivå er det svært små endringer over tid i gjennomsnittstallene på praksisspørsmålene, og det er ikke noe i Studiebarometerets data som tyder på at det har skjedd en bedring siden 2016.

³¹https://www.nokut.no/globalassets/nokut/rapporter/ua/2018/hegerstrom_turid_til_glede_og_besvar_praksis_i_hoyere_utdanning_3-2018.pdf

Vedlegg 1 Aktiveringer, spørsmål om erfaringer fra videregående opplæring

Videregående skole

Kryss av for det alternativet om videregående skole (vgs) som passer best. Jeg har:

- Fullført vgs i utlandet
- Fullført IB (International Baccalaureate)
- Fullført norsk vgs - studierforberedende utdanningsprogram
- Fullført norsk vgs - yrkesfaglig utdanningsprogram
- Fullført norsk vgs - yrkesfaglig utdanningsprogram med påbygning til generell studiekompetanse
- Ikke fullført vgs
- Annet _____

Informasjon om deg

Institusjonen du går på har, blant annet, gitt oss informasjon om studierop.

Kryss av for dine foreldre / foresattes høyeste fullførte utdanning:

Mor (Utdanning på foreldre/foreldres trosspråk)

Far

Kjenn

Mann

Kvinne

Annen kjønnsidentitet

Ønsker ikke å svare

Utdanning

Hvor lenge siden er det du fullførte videregående skole?

- 1-5 år
- 6-10 år
- 11-20 år
- over 20 år

Utdanning

I hvilken grad mener du videregående skole forberedte deg godt til høyere utdanning når det gjelder:

	1 (erst)	2	3	4	5 (erst)
Kritisk tenkning	☐	☐	☐	☐	☐
Selvstendig læring	☐	☐	☐	☐	☐
Samarbeid med andre	☐	☐	☐	☐	☐
Akademiske skriveferdigheter	☐	☐	☐	☐	☐
Akademisk tekstforståelse	☐	☐	☐	☐	☐
Teoretisk kunnskap	☐	☐	☐	☐	☐
Praktisk kunnskap	☐	☐	☐	☐	☐

Videregående skole

På hvilken grad mener du disse påstandene om veiledningen på videregående skole:

På videregående var det mulig å få veiledning om studievalg Ja Nei Ikke sikker / ikke relevant

På videregående fikk jeg veiledning om studievalg Ja Nei Ikke sikker / ikke relevant

Videregående skole

I hvilken grad passer disse påstandene om veiledningen på videregående skole:

Veiledningen påvirket studievalget mitt Ja Nei Ikke sikker / ikke relevant

Veiledningen bidro til at jeg gjorde et studievalg som passet for meg Ja Nei Ikke sikker / ikke relevant

Videregående skole

Under kan du skrive mer om dine erfaringer med videregående opplæring og hva du ønsker å skrive om i tillegg.

Vedlegg 2 Indeksverdier etter utdanningstype

	Antall	Under- visning	Tilbake- meld/veil	Lærings- miljø	Organi- sering	Vurd.- former	Medvir- -kning	Inspi- rasjon	Praksis	Tilknytn arbeids- livet	Eget engasje- -ment	Forvent- ninger
I alt	31 256	3,7	3,3	3,8	3,5	4,0	3,3	3,9	3,5	3,4	3,6	3,7
Antropologi	97	3,8	3,5	3,7	3,8	4,1	3,3	4,0		2,6	3,6	3,7
Arkitektur	211	3,9	3,8	3,6	3,4	3,9	3,4	4,1	2,8	3,4	4,0	3,9
Barnehage	1 446	3,7	3,2	3,6	3,3	3,9	3,0	3,7	3,5	3,7	3,5	3,8
Biologi	606	3,7	3,4	3,9	3,6	4,0	3,4	4,0		2,8	3,7	3,6
Data-IT	1 076	3,7	3,5	3,9	3,7	4,0	3,5	3,9		3,5	3,5	3,5
Farmasi	183	3,6	3,2	3,6	3,5	3,7	3,2	3,9	3,0	3,6	3,6	3,8
Fysikk	171	3,8	3,7	3,9	4,0	4,2	3,6	4,2		2,9	3,5	3,7
Geografi	102	3,9	3,3	3,7	3,6	4,1	3,3	4,0		2,8	3,4	3,5
Geologi	222	3,8	3,6	4,0	3,6	4,0	3,3	4,1		3,2	3,8	3,7
Grunnskole	1 340	3,4	3,1	3,7	2,9	3,8	3,0	3,5	3,2	3,6	3,4	3,6
Helse/sosial, andre	2 171	3,7	3,3	3,7	3,5	4,0	3,3	3,9	3,5	3,6	3,7	3,8
Hist-fil	1 147	3,9	3,6	3,8	3,7	4,1	3,4	4,0	3,6	3,0	3,7	3,7
Idrett	528	3,8	3,4	3,9	3,6	3,9	3,4	3,9	3,4	3,3	3,5	3,7
Ingeniør	1 840	3,5	3,2	3,8	3,5	4,0	3,3	3,8		3,2	3,5	3,4
Kjemi	204	3,7	3,4	3,9	3,6	4,0	3,1	3,9		3,0	3,8	3,6
Kunst	865	4,1	3,8	3,8	3,4	4,1	3,5	4,0	3,7	3,6	4,0	4,0
Lektor	693	3,5	3,2	3,7	3,3	4,0	3,0	3,7	3,2	3,6	3,6	3,6
Log-sikk	315	3,6	3,2	3,7	3,4	3,8	3,3	3,8		3,3	3,6	3,5
Mat-stat	144	3,7	3,6	3,9	4,0	4,3	3,6	4,1		3,0	3,5	3,6
Medie-inf	699	3,8	3,5	3,7	3,4	3,9	3,4	3,8	3,6	3,4	3,6	3,7
Medisin	566	3,5	2,8	3,9	3,5	3,7	3,2	4,2	3,6	3,9	3,9	3,7
Odontologi	158	3,5	3,4	3,9	3,4	3,9	3,0	4,1	4,0	3,8	4,0	4,1
Pedagogikk	996	3,8	3,4	3,8	3,6	4,1	3,3	3,9	3,5	3,3	3,8	3,8
Politi	438	4,2	3,9	3,9	3,8	4,1	3,5	4,3	4,0	4,3	4,2	4,4
Primærnæring	245	3,8	3,4	3,8	3,5	4,0	3,5	3,9	3,6	3,6	3,6	3,6
Psykologi	785	3,7	3,0	3,7	3,6	3,9	3,3	4,0	3,7	3,3	3,7	3,5
Rettsvitenskap	866	3,8	3,2	3,8	3,9	4,1	3,3	4,1	3,7	3,3	3,9	3,8
Samf.vit, andre	200	3,7	3,4	3,8	3,5	3,9	3,4	3,8	3,3	2,8	3,7	3,6
Samfunnsøk	173	3,5	2,9	3,6	3,7	3,8	3,2	3,7		2,8	3,6	3,2
Sivilingeniør	2 019	3,5	3,3	3,9	3,7	4,1	3,5	4,1	4,0	3,5	3,5	3,4
Sosialfag	1 181	3,6	2,9	3,5	3,4	3,9	3,2	3,7	3,4	3,4	3,5	3,5
Sosiologi	226	3,6	3,2	3,6	3,6	4,0	3,3	3,7		2,6	3,3	3,4
Språk	350	4,0	3,5	3,8	3,7	4,1	3,4	4,0	3,2	2,8	3,8	3,8
Statsvitenskap	667	3,6	3,1	3,7	3,7	4,0	3,2	3,9	3,0	2,8	3,6	3,5
Sykepleie	2 587	3,5	3,1	3,6	3,4	3,9	3,2	3,8	3,6	3,8	3,7	3,8
Sykepleie-ma	326	3,8	3,5	3,8	3,4	4,1	3,2	4,1	3,7	3,8	4,0	4,0
Tekniske fag	708	3,8	3,5	3,9	3,6	4,0	3,5	4,0	3,5	3,5	3,7	3,7
Yrkesfaglærer	290	3,9	3,5	4,0	3,5	4,0	3,3	3,9	3,7	3,8	3,7	3,9
Økonomi/adm	4 415	3,7	3,1	3,8	3,7	4,0	3,2	3,9	3,5	3,3	3,6	3,5

Vedlegg 3 Total tidsbruk faglige aktiviteter, etter utdanningstype. Gjennomsnittlig antall timer per uke.

	2014	2015	2016	2017	2018
Antropologi	29,3	29,5	28,3	32,6	26,8
Arkitektur	45,4	48,2	49,0	48,8	43,6
Barnehage	33,4	32,5	34,2	32,6	31,0
Biologi	36,7	38,9	37,8	37,5	37,8
Data-IT	32,6	32,9	34,9	33,9	32,8
Farmasi	40,6	39,3	41,1	41,8	43,0
Fysikk	37,3	41,0	41,5	39,0	39,6
Geografi	30,6	30,6	31,3	31,5	28,7
Geologi	39,4	38,5	38,4	40,7	39,3
Grunnskole	29,7	28,6	29,0	28,1	29,1
Helse/sosial, andre	35,0	35,2	35,0	35,6	34,6
Hist-fil	29,2	29,4	29,0	28,8	28,6
Idrett	28,1	29,8	29,7	27,7	26,2
Ingeniør	36,9	38,2	38,5	37,5	36,3
Kjemi	37,5	38,8	40,0	38,8	38,6
Kunst	43,9	41,7	42,2	38,7	41,6
Lektor	32,3	30,8	32,1	31,9	30,8
Log-sikk	33,3	35,6	37,0	34,1	35,3
Mat-stat	34,5	39,9	38,0	35,5	37,6
Medie-inf	29,7	31,0	30,8	32,9	31,7
Medisin	43,0	42,9	44,3	43,9	44,6
Odontologi	43,1	48,0	49,7	49,3	47,7
Pedagogikk	28,2	27,7	28,3	27,5	28,4
Politi	40,0	42,8	45,1	43,6	44,6
Primærnæring	31,8	32,5	32,5	36,2	31,8
Psykologi	32,2	33,2	34,0	32,1	32,1
Rettsvitenskap	35,0	37,2	38,5	37,1	35,3
Samf.vit, andre	28,2	31,6	31,2	30,1	30,4
Samfunnsøk	34,5	35,8	34,2	31,6	32,1
Sivilingeniør	40,7	40,7	41,3	40,6	40,5
Sosialfag	29,6	30,2	30,4	29,8	28,1
Sosiologi	26,7	28,9	24,7	26,3	25,2
Språk	28,0	26,5	28,8	26,0	27,4
Statsvitenskap	30,0	31,0	29,9	31,1	30,3
Sykepleie	39,8	38,9	39,9	39,3	39,1
Sykepleie-ma	32,3	37,7	40,0	42,0	41,7
Tekniske fag	36,4	38,7	38,3	36,9	38,2
Yrkesfaglærer	30,0	32,1	33,5	32,0	32,2
Økonomi/adm	31,4	32,7	32,5	32,4	32,3

Vedlegg 4 Tidsbruk blant studenter på heltidsprogrammer i 2018. Gjennomsnittlig antall timer per uke

	Organiserte læringsaktiviteter	Egenstudier	Totalt faglig tidsbruk	Betalt arbeid	Antall ¹
Antropologi	7,6	19,7	26,8	6,1	97
Arkitektur	17,4	26,3	43,6	5,1	211
Barnehage	21,7	11,2	31,0	8,3	1 446
Biologi	16,7	21,3	37,8	4,5	606
Data-IT	12,3	20,9	32,8	6,6	1 076
Farmasi	18,7	24,6	43,0	5,2	183
Fysikk	12,9	26,7	39,6	5,2	171
Geografi	9,1	20,1	28,7	10,0	102
Geologi	14,1	25,4	39,3	5,8	222
Grunnskole	18,6	11,0	29,1	7,3	1 340
Helse/sosial, andre	19,9	15,6	34,6	8,8	2 171
Hist-fil	10,8	18,7	28,6	9,7	1 147
Idrett	12,7	14,2	26,2	7,2	528
Ingeniør	18,5	18,5	36,3	6,1	1 840
Kjemi	16,0	23,0	38,6	7,1	204
Kunst	19,4	22,9	41,6	6,2	865
Lektor	12,8	18,2	30,8	7,1	693
Log-sikk	16,3	19,5	35,3	11,1	315
Mat-stat	12,1	25,4	37,6	7,1	144
Medie-inf	16,9	15,5	31,7	7,6	699
Medisin	23,2	21,6	44,6	5,6	566
Odontologi	27,4	20,6	47,7	3,1	158
Pedagogikk	10,4	18,3	28,4	12,8	996
Politi	35,2	10,5	44,6	3,0	438
Primærnæring	16,6	15,7	31,8	7,0	245
Psykologi	10,4	21,7	32,1	6,9	785
Rettsvitenskap	8,2	27,6	35,3	8,9	866
Samf.vit, andre	10,4	20,1	30,4	12,0	200
Samfunnsøk	10,9	21,4	32,1	9,2	173
Sivilingeniør	15,3	25,3	40,5	4,0	2 019
Sosialfag	15,8	12,9	28,1	8,4	1 181
Sosiologi	8,4	17,0	25,2	9,1	226
Språk	10,3	17,9	27,4	7,9	350
Statsvitenskap	9,2	21,4	30,3	9,4	667
Sykepleie	23,4	16,7	39,1	9,7	2 587
Sykepleie-ma	28,3	14,3	41,7	12,2	326
Tekniske fag	16,2	22,3	38,2	6,7	708
Yrkesfaglærer	20,4	13,7	32,2	12,8	290
Økonomi/adm	13,7	19,1	32,3	10,4	4 415

Vedlegg 5 Gjennomsnittsverdi, overordnet tilfredshet, etter utdanningstype. 2013–2018.

Utdanningstype	2013		2014		2015		2016		2017		2018	
	Gj.snitts-verdi	Antall ¹	Gj.snitts-verdi	Antall ¹	Gj.snitts-verdi	Antall ¹	Gj.snitts-verdi	Antall ¹	Gj.snitts-verdi	Antall ¹	Gj.snitts-verdi	Antall ¹
ANTROPOLOGI	4,2	58	4,0	76	4,0	74	4,2	70	4,1	86	4,1	78
ARKITEKTUR	4,4	132	4,1	208	4,4	185	4,1	218	4,1	193	4,0	186
BARNEHAGE	4,1	677	3,8	949	3,9	1192	4,1	1300	4,0	1438	4,0	1 280
BIOLOGI	4,0	288	4,1	403	4,1	366	4,1	433	4,2	486	4,2	522
DATA-IT	4,0	421	4,0	597	4,1	758	4,0	783	4,1	917	4,1	931
FARMASI	4,3	107	4,0	112	4,2	171	4,1	171	4,1	215	3,8	158
FYSIKK	4,2	97	4,4	110	4,3	124	4,2	141	4,4	186	4,3	136
GEOGRAFI	4,1	69	4,1	101	4,3	93	4,1	74	4,2	75	4,2	88
GEOLOGI	4,2	119	4,2	184	4,1	201	4,1	192	4,1	199	4,1	203
GRUNNSKOLE	3,7	652	3,7	1071	3,8	1321	4,0	1491	3,9	1287	3,7	1 140
GRUNNSKOLE-5 ÅRIG	3,9	21	3,7	83	3,9	128	3,5	125	3,6	155	4,0	1 914
HELSE OG SOSIAL ANDRE	4,1	1300	4,0	1553	4,1	1789	4,1	1921	4,1	2377	4,1	975
HIST-FIL	4,2	721	4,2	844	4,1	845	4,1	874	4,2	1045	4,1	474
IDRETT	4,2	316	4,1	405	4,1	428	4,1	536	4,2	442	3,9	1 619
INGENIØR	3,8	920	3,9	1709	4,0	1947	3,9	1875	4,0	2000	4,1	174
KJEMI	4,1	154	4,1	205	4,0	214	4,1	260	3,9	244	4,1	759
KUNST	4,1	363	4,1	530	4,2	638	4,2	767	4,2	802	3,9	572
LEKTOR	3,7	261	3,8	383	3,8	460	3,8	485	3,8	586	3,9	283
LOG-SIKK	3,9	181	3,8	299	3,9	330	3,9	289	4,0	356	4,3	120
MAT-STAT	4,4	66	4,3	115	4,3	96	4,2	103	4,3	99	4,0	593
MEDIE-INF	3,9	297	4,0	442	4,0	549	4,0	631	4,0	681	4,2	468
MEDISIN	4,2	363	4,3	426	4,3	485	4,2	505	4,1	559	4,0	139
ODONTOLOGI	4,2	65	4,1	97	4,0	156	3,7	136	4,0	180	4,1	41
PEDAGOGIKK	4,1	551	4,1	682	4,0	768	4,1	745	3,9	868	4,1	860
POLITI	-	-	4,6	347	4,7	349	4,7	405	4,7	403	4,6	388
PRIMÆRNÆR	4,2	120	4,2	134	4,3	155	4,1	193	4,3	249	4,1	214
PSYKOLOGI	4,0	390	4,0	444	4,0	559	4,0	608	3,9	769	4,1	679
RETTSVIT	4,2	606	4,2	802	4,2	903	4,2	1055	4,2	1057	4,2	729
SAMF-ANDRE	4,0	132	4,0	117	4,0	172	3,8	138	3,9	153	3,9	174
SAMFØK	4,0	166	3,9	159	3,9	187	3,8	217	3,8	217	3,8	137
SIVING	4,3	926	4,2	1409	4,3	1332	4,2	1302	4,2	1693	4,2	1 735
SOSIALFAG	4,1	455	4,1	729	4,1	930	4,1	966	4,0	1142	4,0	1 014
SOSIOLOGI	4,1	153	4,1	139	4,0	164	3,8	170	3,8	243	3,9	188
SPRÅK	4,0	276	4,0	288	4,2	269	4,0	312	4,0	376	4,1	292
STATSVIT	4,1	381	4,1	526	4,1	513	4,2	555	4,1	692	4,1	572
SYKEPLEIE	4,1	1271	4,1	1704	4,1	2161	4,0	2315	4,0	2667	4,0	2 184
SYKEPLEIE-MA	4,4	74	4,2	93	4,0	179	4,0	235	4,1	286	4,0	292
TEKN-FAG	4,1	366	4,0	615	4,1	698	4,2	717	4,0	770	4,1	612
YRKESFAGLÆRER	4,2	158	4,2	184	4,1	243	4,1	233	4,1	285	4,2	266
ØKADM	4,2	2627	4,1	3653	4,1	3969	4,1	4027	4,1	4331	4,1	3 579

¹Antall studenter som har svart på spørsmålet: «Jeg er, alt i alt, fornøyd med studieprogrammet jeg går på»